

دهستنووسىكى دهگههنى
شيعرى كلاسىكى كوردى

ديوانى وهفابى

دهستهختى ميرزا عيساى گهورك

۱۳۲۲ ك - ۱۹۰۴ ز

دهستوو سیکی ده گمه نی
شعری کلاسیکی کوردی

دیوانی وه فایی

دهستخه تی میرزا عیسای گهورک

۱۳۲۲ ک - ۱۹۰۴ ز

د. عوسمان دهشتی

ئه ندامی کارای ئه کادیمیای کوردی

هه ولیر

۲۰۲۲ زایینی ۲۷۲۲ کوردی

- * ناوی کتیب: دیوانی وهفایی، دستخه تی میرزا عیسای گهورک
- * نویسه ر: د. عوسمان دهشتی
- * بهرگ و سه رپه رشتی هونه ری: عوسمان پیرداود
- * نه خشه سازی: عیسام موحسین
- * چاپخانه: چاپخانه ی روزه لات - هه ولیر
- * له بلاو کراوه کانی زانکوی کویه ژماره (۳۱)
- * له به ریوه به رایه تیی گشتیی کتیبخانه گشتیی کان ژماره ی سپاردنی (۷۶۸) ی
- سالی ۲۰۲۲ ی پیدراوه

له دهستنووسه كانی دیوانی وه فایی دهستخه تی میرزا عیساى گه ورک (*)

پیشه کی:

له سه ره تاي دیوانی وه فاییدا هاتوو؛ له سۆنگهی هه لومه رچی میژووویی گه لی کورده وه، یه کیک له کیشه ئالۆزه کانی ساغکردنه وهی دیوانی شیعی کلاسیکی کوردی نه بوونی دهستخه ت و دهستنووسی بر واپیکراو و متمانه به خشه. له کاتی ساغکردنه وه و ئاماده کردنی شیعیرو دیوان و ژباننامه ی هه ر یه کیک له وانه نووسه ر و لیکۆله ری کورد له بهرده م دهیان پرسیار و مه سه له ی گرنگدا دهسته وه ستان ده مینیتته وه.

ئه م مه سه له یه خو ی له چه ند خالی کدا ده نوی نیت:

1. شاعیری کۆن و کلاسیکی کورد له رۆژگاری خویدا شتیکی سه باره ت به زینده گی خو ی، شیعی ر و دیوان و به ره مه کانی،

(*) دهستخه ت و دهستنووس به و کتیب و دهفته ر و په راوانه ده گو تریت که به دهستوخه ت له سه ر کاغه ز نووسراونه ته وه بهر له وه ی چاپ و چاپخانه وه کو پیشه و سنعات په ره بستینی و بلاو بیته وه. له کۆندا بو دابینکردنی ییداویستی خوینهر و زانستخوازان گوشه ی مه درسه ی مزگهوت و خانه قا و درباری میرو پاشاکان کراونه ته سه نته ر و بنکه ی نووسینه وه ی نوسخه ی کتیب و دانراوه کان. دوا ی ئه وه دهستخه تنووسی شیوه یه کی پیشکه وتوو ی وه رگرتوو ه خه لکانیک له شار و شوینه تاییه ته کاندایه ییدا بوون که به کاتب و ناسخ یا خود وه پراق ناسراون کارو پیشه یان ئه مه بووه.

سەربردەى بوون و ژيانى، بە قەلەم و دەستوخەتى خۆى بۆ تۆمار نەکردووین، ھاتوو کارىكى لەو بابەتەش كرابيىت ئەمڕۆ لەبەردەستدا نەماوہ.

۲. نووسەر و ياداشت نووسىيک، يان شاگرد و خویندكارىكى ئەو لايەنە نەھاتووہ لە پۆژگارى ژيان و مانەوہ و لە ژيەر چاودىرى مامۆستا كەيدا، ئەم كارە بكات (۱).

۳. لە زەمان و زەمىن و پۆژگارىكى نزيك لەو سەردەمانەدا كە شاعير و ئەديبەكانمانى تيدا ژيان، كەسيك نەبووہ ليكۆلینەوہ يەك، كتيبيك، تۆمارىكى ميژوويى سەبارەت بە ژيان و بەرھەمەكانيان ئامادە بكات، بەرلەوہى رەوتى كارەساتى زەمانە دەستى لیبوہ شينى و رەورەوہى پۆژگار بيخاتە پەراويزى پەرشوبلاوى و لەبیرچوونەوہوہ (۲).

(۱) ئەوہى تا ئیستا زانراوہ ئەوہ يە كە ديوانىكى دەستەخەتى (سالم) لە يەكێك لە كتيبخانەكانى ئەلمانيدا پاريزراوہ، بە يپى قسەى نووسەرەوہ كەى بە خواستى خودى شاعير و لە ژيەر چاودىرى ئەو لە سالى (۱۸۶۱)ى زاینیدا نووسراوہ تەوہو مۆرى ئەويشى پيۆه يە، رەنگە ئەمە تا ئیستا بە متمانە ترين ديوانى دەستخەتى شاعيرىكى كلاسيسى كوردى يپت بگەرپۆه بۆ:

- دەست نووسە كورد يپە كان، ل ۱۱۰.

(۲) ھەر بۆ نموونە (ديوانى شايخ ئەحمەدى جزيرى)، كە يەكێك لە مەزنترين رەمزەكانى شيعرى كلاسيسى و سۆفيزمى كورد يپە لە دواى (۳۵۰) سالى لە مەرگ و مردنى ئینجا ديوانىكى تارادە يەك پوخت و ريكويپىكى لە شام بۆ ئامادە كراوہو و چاپ و بلاو كراوہ تەوہ.

دیاره له پال هه لومهرجی سیاسی و میژوووی که وا گه لی کورد له رابردوودا پییدا تیپه پیه، یه کیچ له دیارترین هوکاره کان ئه وه بووه که وا به کوردی نووسین نه بووه ته داب و مه لا و زانا و نووسه رانی پیشینانمان به ده گمه ن نه بیت ئاورپان له و مه سه لانه و به تایبه تیش مه سه له ی به کوردی نووسین نه داوه ته وه. حاجی قادری کوئی (۱۸۱۷ - ۱۸۹۷) هه ر زوو په ی به درده که بردووه:

کتیب و ده فته ر و ته ئریخ و کاغه ز
به کوردی گه ر بنووسرایه زوبانی
مه لا و شیخ و میر و پادشامان
هه تا مه [شهر ده ما ناو و نیشانی

ئهم بابته لیکۆلینه وه کی وه سفیی - میژوووییه، سه باره ت به ناساندنی یه کیچ له سه رچاوه ره سه ن و کوئینه کانی شیعر و دیوانی وه فایی (میرزا عبدوهره حیمی وه فایی سابلاغی / ؟ - ۱۹۰۲).

باسه که له پیشه کیی و سی به ش پیکه اتوو، هه ر به شیکیش چه ند برگه و بابته تی گرتۆته وه، له گه ل ئه نجام و لیستی په راویز و سه رچاوه کان و پاشکوویه کی به لگه نامه یی.

سه باره ت به دیوانی (نالی) یش هه ر هه مان شت، له دوای (۱۰۰) سال له مردنی ئینجا دیوانیکی پوخته و په رداخی هاتوو ته به ره هم. سهیری ئهم سه رچاوانه بکه:

- العقد الجوهري في شرح ديوان الشيخ الجزري، احمد بن ملا محمد البوتي الزفنگی، ج ۱ ج ۲ / مطبعة الرافدين، القامشلي، ۱۹۵۹.
- دیوانی نالی، لیکۆلینه وه و لیکدانه وهی: مه لا عبدالکریمی مدرس و فاتح عبدالکریم، چاپخانه ی کووری زانیاری کورد، به غدا، ۱۹۷۶.

بەشى يەكەم

لەبارەى دەستخەت و دەستنووسەكانەوہ:

دەستخەت و دەستنووسەكان لە ھەر بوار و زانست و زانیارییەكدا بن، بە میرات و كەلەپووریكى میژوویی و سامانیكى نەتەوہی دادەنرین، گەنجینەى بىر و بەرھەمى رۆلەكانییەتى لە سەردەمەكانى رابردوودا، بۆیە میللەتان بايەخى زۆرى پى دەدەن و نرخ و بەھای تايبەتى بۆ دادەنن. بە مەبەستى مانەوہو پارىزگارى لیکردنى ئەو سامان و گەنجینەى ئەرشىف و نامەخانەى تايبەتى بۆ تەرخان دەكەن.

لە دواى گلدانەوہ و پاراستن و پارىزگارى لیکردنى دەستخەت و دەستنووسەكان قوناغىكى دىكە دیتە پيشەوہ ئەویش توپژبنەوہ و ساغکردنەوہیانە، كە وەكو لقە زانستىكى سەربەخۆ میتۆد و رپوشوین و رپبازى لیکۆلینەوہى تايبەت بەخۆى ھەيە. خالیكى دىكە ئەوہیە كەوا ئەم دەستخەت و دەستنووسانە بەشپوہیەكى گشتى لەرووى بەھا و نرخى زانستییەوہ لە يەك ئاست و پلەدانین، زۆرجار بە گویرەى ناوەرۆك و رادەى پارىزراوى و نزىكايەتى لە رۆژگارى دانەرەوہ پۆلینبەندى دەكرین، بۆ نموونە بە پى ئەم زنجیرەيەى خوارەوہ^(۳):

(۳) تحقیق النصوص الادبية و اللغوية، ص ۱۲۹.

أ. نوسخه‌ی ده‌ستخه‌تی دانه‌ره‌که خوئی.
ب. ئه‌و نوسخه ده‌ستخه‌ته‌ی که‌وا مؤر و ئی‌جازه‌نامه‌ی
دانه‌ره‌که‌ی به‌سه‌ره‌وه‌یه.

ج. نوسخه و ده‌ستخه‌تی شاگرد و قوتابییه‌کانی دانه‌ر.
د. ئه‌و ده‌ستخه‌تانه‌ی له‌سه‌رده‌می دانه‌ره‌که‌یه‌وه‌ نوسراونه‌ته‌وه.
ه. ئه‌و نوسخه و ده‌ستخه‌تانه‌ی که له‌دوای سه‌رده‌می
دانه‌ره‌که‌یه‌وه‌ نوسراونه‌ته‌وه.

لیره‌دا (نوسخه و ده‌ستخه‌تی دانه‌ر خوئی) وه‌کو بناغه‌ بو
لیکۆلینه‌وه و ساغ‌کردنه‌وه‌ی هه‌ر باب‌ه‌تیک له‌هه‌مووان له‌پیشه‌ره.
دوای ئه‌وه‌ نرخ و به‌های هه‌ر ده‌ستخه‌تیک پله‌ به‌پله‌ روو له‌نزمی
ده‌کات به‌گویره‌ی زنجیره‌ی خالبه‌ندییه‌که.

هه‌روه‌ها له‌م رووه‌وه‌ چۆنیه‌تی مانه‌وه‌و پاراستنی
ده‌ستخه‌ته‌کانیش گرینگی خوئی هه‌یه، تا چه‌ند پۆخته و ته‌واوه
یان کۆن و په‌رپووت بووه و قه‌راغ و لێواره‌کانی خوراوه و
وینه‌که‌ی کال و شۆراوه‌یه، ئه‌وه‌ش گرینگه‌ چه‌ند نوسخه‌ی
جیاوازی ده‌ستخه‌ته‌که له‌به‌ر ده‌ستدا هه‌ن، ئایا ده‌ستخه‌ته‌که
نوسخه‌ی ره‌سه‌ن و کۆتاییه‌ یان ئه‌وه‌تا ره‌شنووس و پراوه‌ی
به‌راییه ... تاد.

ئه‌گه‌ر هات و ته‌نها یه‌ک نوسخه له‌ده‌ستخه‌تیک له‌به‌رده‌ستدا
هه‌بوو، ئه‌وه‌ ده‌بیته‌ نوسخه‌یه‌کی (تاک و ده‌گمه‌ن)، واش ده‌بیته‌

چەند نوسخە لە دەستخەتتیک لەبەردەستدا دەبن و یەکیکیان کە کۆنترینیانە و لەسەردەمی دانەرەکەى نزیکترە، دەبیت بە نوسخەى (هەلبژاردە) و بۆ کارى ساغکردنەوہى دەکریتە بنەما، ئەگەر هات و کەموکۆپى تیدا بوو، ئەوا بە گوێرەى نوسخەکانى دیکە دروست و تەواو دەکریت^(٤).

جاری و اش دەبیت دەستخەتەکان هەلە و کەم کورتیان دەبیت، جا یان ئەوہتا دانەرەکەى خۆى کەوتۆتە هەلەوہ، یان لە رینگەى نووسەرەکانییەوہ هەلەى تیکەوتووە.

(٤) المصدر السابق، ص ١٣٩.

پېرستنووسی ده‌ستخه‌ته‌کان:

چەند شتیك هەن پېووستە لەكاتی پېرستنووسی و ناساندنی دەستنووسەکان بەتایبەت لە ئەرشیفخانە و نامەخانەکاندا، رەچاو بکریڻ، وەکو:

أ. ناویشانی تەواوی دەستنووسەکە و نووسەرەکە و میژووی نووسینەوێ.

ب. بارست و قەوارە دەستخەتەکە (قەتعی) ی پێ دەگوتریت، لە نموونە قەتعی روبعی یان وەزیری یان ئەوەتا درێژ و پانیەکە بە (سانتیمەتر) دەنووسریت.

ج. ژمارە لاپەرەکانی.

د. ژمارە دێرەکانی هەر لاپەرەیه‌ک.

ه. جۆر و رەنگی کاغەز، جۆری خەت و مەرەکەب، پازاندنەو و نەخشاندنی لاپەرەکان و پەراویژ...

ئەمانە و گەلێ خالی دیکە، زۆرجار بۆ دەستنیشانکردنی میژوو و رۆژگاری تۆمار و نووسینەوێ دەستنووسەکە یارمەتیدەری باسکار و لیکۆلەر دەبن^(۵).

دەستخەت و دەستنووس بە گشتی و لە هەر زانست و بواریک و بە تایبەتی لە مەیدانی شیعر و ئەدەبیاتدا، بە سەرچاوەی راستەوخۆ و دەستی یەکەم دادەنریت. لە کاتیکیدا نوسخە چاپییەکان حیسابی سەرچاوەی ناراستەوخۆ و دەستی دووهمیان بۆ دەکریت، چونکە ئەوانەش لەبەر رۆشنایی دەستخەتەکان رێکدەخریڻ و چاپ و بلاو دەکرینەوێ.

(۵) روش تحقیق و شناخت مراجع ادبی، ص ۲۵-۳۰.

بەشى دووھم

ديوانى وهفایى / دەستخەتى میرزا عيسای گهورک:

بە گوپرهی ئەو پۆلینەى کە لە دەستخەتناسیدا بۆ دەستخەت و دەستنووسەکان دەکریت و لە پيشهوه ئاماژەى بۆ کرا، (ديوانى وهفایى / دەستنووسى میرزا عيسای گهورک) نە لەلایەن خودى خاوەن بەرھەمەوه نوسراوئەتەوه، نە لە سەر دەم و لە ژیر چاودیڤرى و سەرپەرشتى ئەودا بوو و نە مۆر و ئیجازەنامەى ئەویشى پپوهیە. بەلام لە نیوان زیاتر لە (۱۰) نوسخەى دەستنووس، کە نوسخە چاپیەکان لەبەر رۆشنایاندا ئامادە کراون^(۶). دەشى بە نوسخەیهكى (بەھادار و باش) بدریتە قەلەم، بەو ھۆیەى:

أ. نووسەرەوهکەى شاگرد و قوتابى وهفایى خاوەنى بەرھەمەکه بوو.

ب. لە نیوان نوسخە دەستنووسەکاندا لە ھەموویان کۆنتر و لەسەردەمى دانەرەکەى نزیکترە.

ج. خاوەنەکەى پیاویکی ناودار و خویندەوار و وهفاییناسیكى باش بوو، ئەمەش متمانه بە دەستنووسەکە زیاتر دەکات.

د. بە ماوہیەكى کەم لە دواى کۆچى دواى وهفایى نووسراوئەتەوه.

(۶) ديوانى وهفایى، ل ۱۵-۶۰.

پپرستی وەسفی دەستخەتەکە:

ئەم دەستخەتە بە و شیۆهیهی که ئیستا (وینەیهکی- فۆتوکپی) له بەر دەستدایه، له لایەن خاوەنی دوایی (سەید عوبەیدوللای ئەیوبیانی مەرکەزی-بەرەک) هوه ریکوپیک و پوخته کراوه تەوه، (واتە تەرمیم کراوه). قەوارەکهی (روبعی یان رووعی) یه و پپوانه کهی (۱۴ × ۲۰ سنتم) ه، له بەرگ و مقه بای ئەستوور (کارتۆن) هه لبه ستراوه و به کوتالیکي نایلۆنی سورباوی تەنک دا پۆشراوه.

له بنه رەتدا لاپه رەکانی ژماره و زنجیره ی له سەر نییه، ئەیوبیانی به قەله میکی سوور ژماره بەندیی بو لاپه رەکان کردووه، که له ژماره (۱) هوه دەست پیدەکات و له ژماره (۲۳۲) دا کۆتایی دیت. پپشبه ندیکي جیا له دەستنووسه که ههیه، له شیۆه ی مه لزه مه یه ک له (۲۴) لاپه رەدا، که ئەیوبیانی له به راییی و له گەل دەستخەتە کهی شه تە کداوه له شیۆه ی پپرستیک بو شیعره کان و ناواخنی دەستنووسه کهی نووسیوو ه تەوه. ئەمجا هەر دەستنووسه که پاشبه ندیکیشی له (۲۸) لاپه ردا ههیه، که ههم له پرووی بابەت و ههم نووسه ره وه که شی جیاوازه، ئەیوبیانی ژماره بەندی لاپه رە ی به جیا بو کردووه، له گەل ئەوه شدا له بنه رەتدا به شیکه له ده فته ر و دەستنووسه که.

ئەنجا به و پپیه ی که وا پپرستی پپشبه نده که ده رخری ناواخنی دەستخەتە که یه، بۆیه ئیمه ش له خستنه پرووی زانیاریه کان پشته ی پپده به ستین.

سەرئنج و تیبینی گشتی:

أ. دەستخه ته که ناویشانی نییه یاخود نهیماوه، ئه یوبییان ئهم ناویشانه ی بۆ داناوه: (کلیات و فائی / شامل قصاید، غزلیات، رباعیات، مخمسات، ملمعات، کردی و فارسی) (۷).

به پای ئیمه ناویشانه که (کلیات و فائی) بهس بوو، چونکه فۆرمه شیعریه کان بهو پییه ی ئه یوبییان ریزیکردوون، له دەستخه ته که دا به تیکه لۆپیکه لی هاتوون نه وه ک وا به ته رتیب، له گه ل ئه وه ی شیعره فارسییه کان له پیشه وه و کوردییه کان له دواوه، له دووبه شی سهره کیدا گونجیندراون.

ب. دیوانه که کۆکراوه یه، بهو واتایه ی میرزا عیسا له سهر دیوانی دهستخه تی شاعیر یان که سیکی دیکه ی نه گواستۆته وه، به لکو شیعره کانی به هه ره مه کی له دووبه شدا تۆمار کردوون بۆ

(۷) عه ره ب له کۆندا به کۆکراوه ی چه ند لاپه ره له شیعره به ره مه ی که سیکیان گوتوو (أشعار) له نموونه ی (أشعار ابی الشیص الخزاعی)، که دواتر بووه به (دیوان) و به کۆ به ره مه ی شیعریه ی ئه و که سه گوتراوه. فارس له سه ره تادا (کلیات) یان به کاره ی ناوه، له م دوا یانه (دیوان) ییش به کار ده بن، له نموونه ی (کلیات حکیم نظامی گنجوی، دیوان کامل نظامی گنجوی).

له سه ره فرمانی دایکی سولتان عه بدولحه مید، بۆ یه که م جار شیعره فارسییه کانی مه ولانا خالیدی شاره زووری له سالی ۱۲۶۰ی کۆچی / ۱۸۴۲ی زایینی به ناویشانی (دیوان بلاغت عنوان) له ئه سه ته نبول له چاپ دراون. دوور نییه له کوردیدا وشه ی (دیوان) بۆ یه که م جار بۆ ئه و کۆکراوه شیعرانه به کاره اتبێ، که له سالی (۱۹۰۴) دا له ئه سه ته مبول بۆ ناوی (دیوانا جزیری) به کاره اتبیت. بگه ریوه بۆ:

- بلیۆگرافیای دوو وه د ساله ی کتیبی کوردی، ل ۱۰۶.

ئەوھى رەچاۋى نەرىتىكى ديارىكراۋىشى لە نووسىن و
ھېنانەوھى تېكىستەكاندا كرديت (۸).

ج. نووسەر لەدوای ئەوھى دەستى لە نووسىنەوھى شىعرەكانى
وھفایى بەردەبیت، پەرژاۋەتە سەر تۆمارکردنى شىعرى
شاعىرانى دىكە، پارچەپەھىكى ئەھمەدى كۆرى موكرىانى و
پارچەپەھىكى مەلا سالىھى ھەرىقى تۆمارکردوۋە، بەلام دىسان
بايداۋەتەوھى سەر وھفایى و غەزەلپىكى كوردى و دووپارچەى

(۸) زنجىرەو چۆنىەتى رىزکردنى شىعرەكان لە ديوانەكاندا بە چەند شپوھ
دەبیت:

- لای ەھرەب سەرھەتا شىعرەكان بە گوڭرەى مەبەست و ناوھرپۆكى شىعرى
رىز دەكران، وھكو: غەزەل، مەدىح، ھىجا... دواتر گۆراۋەو بووھ بە
رىزبەندىكردنى شىعرەكان بە گوڭرەى سىستەمى بەدوایەكدا ھاتنى
ئەلفوبىيى سەرواكان.

- لای فارسەكان لە كۇندا (غەزەل و قەسىدەكان) ى شاعىرپىك لە سەرھەتادا
بە گوڭرەى سىستەمى ئەلفوبىيى سەرواكان رىز دەكران لە دوایە تەخمىس
و تەركىب و تەرجىع بەندەكان دەھىندراپەوھ. ديوانە دەستخەتە
ناوبراۋەكەى (سالم) ىش بەم شپوھپە رىزبەند كراوھ.

- جۆرپىكى دىكەى رىزبەندكردنى شىعرەكان بە گوڭرەى مېژوو و سەردەمى
ھۆنىنەوھىيان دەبیت.

لە ديوانى شىعرى كوردى جۆرپىكى دىكەش پەپرەوكراوھ، كە شىعرەكان بە
گوڭرەى بابەتەكانىيان رىز دەكرپن وھكو؛ شىعرى ئايىنى، وھسەف و دلدارى،
كۆمەلاپەتەى، نىشتمانى... تاد.

بەلام زۆرىنەى ديوانى شىعرى كلاسىكى كوردى، كە لە سەدەى بىستدا چاپ
و بلاوكرائەتەوھى بە گوڭرەى سىستەمى ئەلفوبىيى سەرواكان رىزكراون.

فارسیی دیکه ی تۆمار کردوون، دیاره نووسەر دواتر ئەمانه چنگکه وتوون.

د. پاشبهندی دهستخه ته که کتییی (کفایه الاسلام) ی مه ولانا عه بدورپه حمانی جامی تیدا نووسراوه ته وه، به قه له می میرزا عه بدولای گهورک که ئامۆزای میرزا عیسا بووه.

ه. وه کو گوتراوه له بنه پرتدا دهستخه ته که ژماره به ندیی لاپه پره ی نییه، به لام به شیوه ی کۆن سوود له هونه ری (رکابه) بۆ زنجیره ی لاپه پره کان وهرگیراوه. ره کابه ئه وه یه که یه که م وشه ی لاپه پره ی تازه، له پیشه وه و له گو شه ی دهسته چه پی داوینی لاپه پره ی پیشتر ده نووسریت و به م شیوه یه لاپه پره کان به یه که وه گریده درینه وه^(۹).

و. دهستخه ته که، به خه تیکی درشت و جوان و باش نووسراوه ته وه، جوړی خه ته که ی (نهسته علیق)ه، که له تیکه لکردنی ههر دوو خه تی (ته علیق) و (نه سخ) به ره م هاتوو و له سه ده ی هه شته می کوچییه وه بره وی په یدا کردوو.

ز. ههر لاپه پره یه ک (۱۳ تا ۱۵) دیره شیعر ی تیدا نووسراوه ته وه، به وه هۆیه ی که بابه تی دهستخه ته که شیعره و شعریش ریوشوینی نووسینه وه ی خو ی هه یه به تاییه ت له ته خمیس و ته رجیعه بنده کان، بۆیه نه توانراوه یه کسان ی ژماره ی دیره کان له لاپه پره کاندایه چاو بکریت.

(۹) روش تحقیق و شناخت مراجع ادبی، ص ۲۵.

ح. له كۆتايى ديوانه كەدا له لاپەرەي (۲۲۴) دا (مەبەست شيعره كانى وه فاييه جگه له و پينج پارچه يه ي له پيشه وه له برگه ي ج ئامازەيان بۆ كرا)، نووسەر كۆتاييهاتنى كارەكەي راگه ياندوو و ميژوو و كەيشى تۆمار كردوو، بەم شيويه: ((بتاريخ ۲۶ ذوالعقده ۱۳۲۲ از هجرت نبوى عليه التحيه وآله از دست بنده پر گناه عيسى ولد مرحوم حاجى عبدالرحمان اوجاق الاصلى ساكنى پاراست من گورك قلمى شده، آه آه، من الموت و حالته)) له مەوه بەديار دەكەويت كه ئەم ديوانه دەستخه ته ي وه فايي له سالى ۱۳۲۲ ي كۆچى به رابەر ۱۹۰۴ ي زاييني نووسراوه ته وه، واته دوو سال له دواي مردنى وه فايي له ۱۹۰۲ دا. ط. قه راغى لاپەرەكان به دەورى تيکسته كاندا، به كۆبه و په راويژى فارسى به خه تى ورد و جوان و به مەرەكەبى رەش به نووسيني جۆراوجۆر و نه خشيन्द्रاون. ئەم په راويژانه له مەر بابەتگه ليكى هه مەچه شنەي دەوله مەند و به سه روسامانه، له نامه و نامه ي شيعرى، بابەتى ئاييني و ميژوويى و پروداوه كانى سه رده م، غەزەل و قەسيده ي كوردى و فارسى هى شاعيرانى ناسراو و نه ناسراو، برپيكي زۆر له ماده تاريخ و پروداوه كان و ميژووي ژيان و كۆچ كردنى مه لا و زانا و ناودارانى تيدا تۆمار كراوه و زۆريش بايه خداره، كه ليكۆلينه وه و ساغ كردنه وه يان كاريكى تايبه تى ده وي.

ناواخنی دەستخه ته که:

به گویره ی ئه و پپرسته ی ئه یوبییان، ناواخنی دەستخه ته که بهم جویره یه:

أ. له بهشی یه که مدا (۹۷) پارچه شیعی فارسی وه فایه تییدا تو مارکراوه، که لاپه ره (۱ تا ۷۴) ی دەستخه ته که ی گرتوو ته وه.

ب. له بهشی دووه مدا شیعه کوردیه کان دین بی ئه وه ی نیشانه و جیاکاریه که له نیواندا هه بیت، (۱۱۷) پارچه شیعر هه ن که له لاپه ره (۷۴ بو ۱۷۴) دریزه ی هه یه.

ج. هه ر له و لاپه ره یه دا (۱۷۴)، کاتیک شیعه کوردیه کان به کو تا دین، پارچه یه کی فارسی (۷) دیری به ناو نیشانی (بجناب حضرت مظهر شاه هندی عرضه شد) هه یه. ئه مجا هه ر له داوینی ئه و لاپه ره یه دا چوارینه یه کی کوردی وه فایه هه یه، که تاکه چوارینه یه تیم و تاک و ته نه ای کوردی وه فایه یه.

د. دوا ی ئه وه (رباعیات و فائی) ده ست پیده کات، له لاپه ره (۱۷۵) تا وه کو (۲۲۴)، چوارینه فارسیه کان ی وه فایه تییدا نوسراوه ته وه، که سه رجه میان (۱۵۰) چوارینه ن^(۱۰).

(۱۰) له بیره وه ریه کان ی وه فاییدا که به ناوی (تحفه المریدین) چاپ و بلا بو ته وه، زیاتر له (۲۰۰) چوارینی فارسی وه فایه هه ن. له م ده ستخه ته شدا نزیکه ی (۱۵۰) چوارینه ی فارسی وه فایه جیاواز له وانه ی بی شوو تو مارکراون. سه ید عوبه یدو لالی ئه یوبییان نزیکه ی (۱۸۰) چوارینی فارسی له ده فته ری کدا نوسیوه ته وه (که دیاره له م دوو سه رچاوه وه رایگواستوون)، ئه م ده فته ره ی (روباعیاتی وه فایه) دانیه کی لای ئیمه یه و دانیه کیشمان به هاوری نوو سه رمان (سه ید عه بدو لالی سه مه دی) له مه هاباد سپاردوو. به لکو به هه ردوولا

له نېوان ئەمانەدا و له لاپەرە (۲۱۵) دا شیعریکی فارسی
هاتوووته ناووه و له لاپەرە (۲۱۶) دا چوارینه کان
دهستپېده که نه وه تا کوټایي.
چوارینه کان له لاپەرە کانی کوټاییدا خه ته که یان بۆ شکسته ی
نهسته علیق گۆراوه.

ه. له لاپەرە (۲۲۴) دا دیوانه که ته واو ده بیټ، نووسه ره وه ناو و
شۆرهت و میژوو و ریکه وته که ی وه ک له پيشوو تر دا ئاماژه ی بۆ
کرا تو مار کردوو ه.

و. له لاپەرە (۲۲۵) دا موته فه ريقه کانه به م شیوه یه یه:

- لاپەرە ۲۲۵ / شیعریکی ئەحمه دی کو ره، به م ناو نيشانه (در
کلام احمد کور قدس سره).

- ناوه راستی لاپەرە ۲۲۶ / شیعریکی حه ريقه، به ناو نيشانی
(حریق).

- لاپەرە (۲۲۷) تا ناوه راستی لاپەرە (۲۲۹)، ته واو که ری
قه سیده یه کی فارسی وه فاییه به ناوی (شهد و شکر)

- نیوه ی دووه می لاپەرە ی (۲۲۹) قه سیده یه کی کوردی
وه فاییه به ناو نيشانی (وله در تعریف شیخ عبیدالله)، تا
لاپەرە (۲۳۱).

دهر فه تیکمان بۆ هه لکه ویت و له هه لیکدا دوا ی به راورد و لیکۆلینه وه و
ساغ کردنه وه یان به چاپی بگه یینین. سه یری ئەم سه رچاوه یه بکه:
- بیره وه ربیه کانی وه فای، (تحفه المریدین)، له فارسییه وه: (محه مه د
حه مه باقی) مه لبه ندی کوردۆلۆجی، سلیمان، ۲۰۱۰.

- لاپه‌ره‌ی دوایی ده‌ستخه‌ته‌که واته (۲۳۲) دیسانه‌وه دوو پارچه شعری فارسیی وه‌فایی تیدا تو‌مار کراوه. تیبینی / به‌نده وای بو ده‌چم که ته‌نها دوو پارچه‌که‌ی (ئه‌حمه‌د کو‌ر و حه‌ریق) له ده‌ستخه‌ته‌که به‌قه‌له‌م و له نووسینی میرزا عیسا‌یه، له‌وه به‌ولاهه شیوه‌ی خه‌ت و ئی‌ملا و نووسینه‌که گو‌رپراوه و له‌هی (میرزا عه‌بدوللا) ده‌چیت، که دواتر پاشبه‌نده‌که‌ی نووسیه‌ته‌وه.

ز. به‌شی کو‌تایی ده‌ستخه‌ته‌که، پاشبه‌ندی‌که له (۲۸) له‌په‌ره‌دا. کتیبی‌که له باره‌ی پایه‌کانی ئیمان و ئی‌سلام، به‌ناوی (کفایه‌ الاسلام)، که به‌شیر هونراوه‌ته‌وه و له دانانی مه‌ولانای جامییه، له کو‌تایی نووسراوه‌که‌یدا ده‌لیت: ((تمت شد کفایت الاسلامی حضرت مولانا جامی قدس سره. از دست بنده درگاه این کمترین عبدالله ولد حاجی میرزا ابراهیم گورک سنه ۱۳۳۰)).
ئه‌م میرزا عب‌دوللا‌یه ئاموزای میرزا عیسا‌یه و ئه‌ویش شاگردی وه‌فایی بووه. وا مه‌زنده ده‌کریت له دوای مردنی میرزا عیسا ئه‌م ده‌ستخه‌ته‌که وتیبینه لای ئه‌و، ئه‌ویش هه‌ندی شتی تازه‌ی لی زیاد کردییت (*).

(* له کاتی وردبینی دوا پرۆقه‌ی کتیبه‌که بو‌مان به‌دیار که‌وت که‌وا لاپه‌ره‌کانی (۱۰ و ۱۱) له ئه‌سلی ده‌ستنووسه‌که‌دا که‌وتوووه و نه‌ماوه، که شوینه‌که‌ی لاپه‌ره‌کانی (۶۰ و ۶۱) ده‌گریته‌وه له‌م کتیبه‌دا.

به شی سییه م

میرزا عیسی گهورک:

زانیا ریبه کانی ئیمه سه بارهت به که سایه تی و ژیاننامه ی میرزا عیسی گهورک (نووسه ری ده ستخه ته که) و بنه ماله که یه وه له دوو سه رچاوه بناوان هه لده گریت، به شیکیان ئه وه یه که له گو شه و که ناری ده ستنووسه که یه وه چنگ ده که ویّت، به شیکیش له ئه نجامی سو راع و به دوادا چوونی ئیمه وه به دیهاتوون.

سه رچاوه ی یه که م /

أ. میرزا عیسا له په راویزی لاپه ره (۲۵) ی ده ستخه ته که یدا نووسیویه تی: ((تاریخ تولد خودم آنکه مبرور پدرم غفرالله له از حج باز آمده حمزه آقای منگور سردشت را سوزانید)). ئه نجا له ژیره وهش (۱۲۸۴) نووسراوه وخه تیکی به ژیردا کیشراوه.

ب. واته میژووی له دایکبوونی خوّم ئه و کاته یه که باوکی خوا لیخو شبووم له سه فه ری چه ج گه پراوه ته وه و له و ساله دایه، که همه زه ئاغای مه نگور (سه رده شت) ی سووتاندووه.

دیاره ئه و میژووه ی میرزا عیسا توّماری کردووه (۱۲۸۴)، به پیی سالنامه ی کوچییه، که به رانه ر (۱۲۴۶) ی هه تاوی و (۱۸۶۸) ی زاینییه. له گه ل ئه و ساله شدا یه ک ده گریتته وه، که هه مزه ئاغای کوپی باپیر ئاغای سه روکی هوژی مه نگور له ئه نجامی تیکه له پزانی له گه ل هیزه کانی حکومه تی قاجار هی رشی کردووه ته سه ر شاری سه رده شت و دهستی به سه ردا گرتووه و سووتاندوویه تی^(۱۱).

(۱۱) سردشت در آیینی اسناد تاریخی، ص ۸۰.

ئەنجا ھەر لەو لاپەرەپە و لە تەك ئەو پەراوێژەدا بە لای راستەو بە خەتییکی ورد و كآل و سەوزی جیاواز نوسراوە (تاریخ وفات میرزا عیسی غفرالله له بحق محمد ۱۳۳۷). ئەمە بەرابەر (۱۹۱۸)ی زایینی، دیارە كەسیکی دیکە لە دواى وەفاتی میرزا عیسا نووسیهتی، دوور نییە میرزا عەبدوللا بیّت. لە نیوان ھەر دوو پەراوێژدا دێرە شیعریکی فارسی واتادار ھاتوو:

نە مردانند كە دنیا دوست دارند اگر دارند برای دوست دارند

ت. لە پەراوێژیکی دیکەدا و لە لاپەرە (۲۲۰)ی دەستخەتەكەدا ھاتوو: ((تاریخ وفات مرحوم مبرور جنت جاه حاجی عبدالرحمان پدرم رضي الله عنه ۱۳۱۰)) واتە حاجی عەبدوپرەحمانی باوكم لە ۱۳۱۰ دا مردوووە كە دەكاتە (۱۸۹۲)ی زایینی.

ج. بەم جۆرە مەسەلەكە وا دەكەوێتەووە كەوا ئەم بنەمالەپە لە بنەرەتدا خەلكی ئاواپی (پاراستان)ی ناوچەى (گەورك) بوون. میرزا عیسا لە سالی (۱۸۶۷)ی زایینی ھاتوووەتە دنیاو، بە داب و دەستووری ئەو سەردەمە، ناوبراو ماوہیەك لە مەدرەسەكانی ناوچەكە خویندووویەتی، ئەنجا چوووەتە شاری (سابلاغ) و لەوئە (مەدرەسەكەى وەفایی) درێژەى بە خویندن داوہ. میرزا عیسا ھەم خۆى و ھەم براپەكی بە ناوی (میرزا محەمەد) و ھەم ئامۆزایەكی بە ناوی (میرزا عەبدوللا) لەو پۆژگارەدا وێكرا شاگرد و خویندكاری مەدرەسەكەى وەفایی بوون^(۱۲).

(۱۲) دیوانى وەفایی، ل ۱۷.

له سالی (۱۸۹۲) دا میرزا عیسا له ته‌مه‌نی (۲۵) سالی‌دا ده‌بیټ، که حاجی عبدالرپرهمانی باوکی کۆچی دوا‌یی ده‌کات. له‌وه ده‌چټ به‌رله‌وه‌ی خو‌یندنی ته‌واو بکات و ئیجازه‌ی مه‌لایه‌تی وه‌ربرگړټ، گه‌رپا‌یته‌وه‌ دټیه‌که‌ی خو‌یان و له‌وئ ئه‌رکی پېشنو‌یژی و مه‌لایه‌تی له‌ دټیه‌که‌یانی گرتبټته‌ ئه‌ستو، له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی وه‌فای‌ی له‌ سالی (۱۹۰۲) دا دوا‌یین سه‌فه‌ری چه‌ج ده‌کات، هه‌ر له‌وه سه‌فه‌ره‌شیدا ده‌بیټ که به‌ه‌وئ نه‌خو‌ش‌یی‌ه‌وه‌ له‌ رټگای گه‌رانه‌وه‌دا کۆچی دوا‌یی ده‌کات و ناگه‌رټته‌وه‌ه. ئه‌ویش چاکی مه‌ردایه‌تی لټه‌لده‌کات و دیوانټکی ئه‌شعاری مامو‌ستا‌که‌ی پټکه‌وه‌ ده‌نټ و له‌ ده‌فته‌رټکدا ده‌ینوو‌سټته‌وه‌ له‌ سالی (۱۹۰۴) دا، واته‌ به‌ دوو سال له‌ دوا‌ی مه‌رگی وه‌فای‌ی کاره‌که‌ ته‌واو ده‌کات. میرزا عیسا خو‌یشی له‌ سالی (۱۹۱۸) دا و له‌ ته‌مه‌نی (۵۱) سالی‌دا له‌ دټیه‌که‌ی خو‌یان کۆچی دوا‌یی ده‌کات.

زان‌یاری و له‌به‌رده‌ستدا هه‌یه، که میرزا عیسا کتیبټکی به‌ ناوی (سیره‌ النبوة) له‌ باسی ژیاننامه‌ی پټغه‌مبه‌ردا به‌ شیعر و به‌ زمانی فارسی دانا‌بټت، که سه‌ره‌تا‌که‌ی به‌م دټره‌ ده‌ستپټده‌کات:

بسم الله الرحمن الرحيم

برگشت ایدل که م [ب‌وب کیست بجز بندگی از تو مقصود نیست

که له‌ کو‌تاییدا هاتوو‌ه: "تمت شد کتاب سیرت نبوت از دوشنبه هشتم جمادی الثانی ۱۲۹۹هـ ق از ید حقیر سراپا تقصیر عیسی ولد حاجی عبدالرحمن مبارک باد یا الله). ئه‌مجا باس له‌ کتیبټکی دیکه‌ش له‌ باره‌ی شهرع و ئایینی ئیسلامه‌تی ده‌کرټت، که

به زمانى عه ره بى و به ناو نيشانى (هزا كتاب سوال و جواب ...) .
دايناييت .

به لام له سه ري كه وه نه و ميژوويهى سه ره وه (۱۲۹۹ كوچى) كه
به رابه ر (۱۸۸۱) ي زايينييه زور جيگاي دلنبايى نيبه، به و هوييه
ميرزا عيسا له و كاته دا ته نيا (۱۴ - ۱۵) سال بووه و ناشى له و
ته مه نه زووه دا كتيبي له و بابته ي نووسيبيت، به و هوييه ش كه
خودى دانراوه كانى ميرزا عيسا له بهر ده ستدا نين، بويه مروف
ناتوانييت له و باره وه بگاته برپاريكى يه كلاكه ره وه (۱۳) .

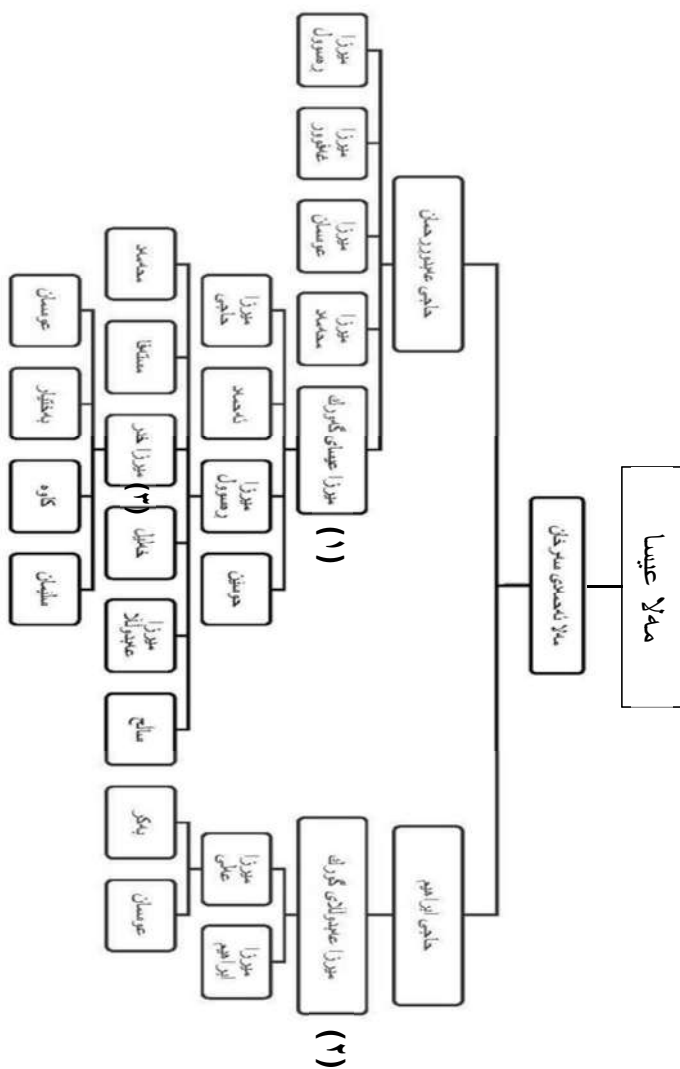
سه رچاوهى دووه م /

به شيكى ديكه له زانباريه كان سه باره ت به ميرزا عيسا و
بنه ماله كه يان، نه وانن كه له نه جامى به دوا داچوونى خو ماندا بو
نه م بابته به ده ستمانه پناون، نه ويش به م جو ره به (۱۴) :

(۱۳) هه ره نه و سه رچاوهيه، ل ۱۹ .

(۱۴) دوا به دواى چاپ و بلاوبونه وهى (ديوانى وه فايى) له سالى ۲۰۱۲ دا،
هاورپم نووسه ر و شاعيرى روزه لآت (ره سوولئى سولتانى)
به دوا داچونيكى له روزه نامه ي (هه ولير) له مه ر ديوانه كه بلاوكرده وه تييدا
ئامازه ي به گرينگى نه و ده ستخه ته ي ميرزا عيسا كرده بو كه وه كو بناغه
ديوانه كه ي له سه ر ساغكراوه ته وه . له مه وه كورپكى نه و بنه ماله يه به ناوى
(سليمانى ميرزا خدر) كه ئيستا دانيشتووى ولآتى (سويد) ه، په يوه ندى
پيوه ر كردم، له باره ي ده ستخه ته كه وه چه ند شتيك هه بوون تاوتوييمان
كردن . هه ره له ريگاي نه وه وه سورايى بنه ماله كه يانم كرد و ناو نيشان و
ژماره ي تيليفونى كه س و كاره كه يم وه رگرت . له هاوينى نه و ساله دا له
گه شتيكماندا بو كوردستانى روزه لآت به مالو خيزانه وه چوومه
سه ردانيان له گوندى (واوان) ي نزيك به شارى سه رده شت، كه ئيستا

سەرجهله و (شهجهرهنامه)ی بنه‌ماله‌ی میرزا عیسا به‌م
 شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه:

له‌وێ نیه‌شته‌جێن. به‌ك دوو رۆژ لایان مایه‌وه‌ه و ئەم زانیارییانه به‌ره‌می
 ئەو سه‌فه‌ره‌ن.

(۱) ئەمە (میرزا عیساى گەورک) ى خاوهنى دەستخەتەكەيە، كە خۆى و (میرزا محەممەد) ى برايشى لە كۆتايى سەدەى نۆزدههەمدا لە سابلاغ فەقى و شاگردى مەدرەسەكەى وەفایى بوون.

(۲) ئەم میرزا عەبدوللايە ئامۆزای میرزا عیسايە، ئەويش ھاوړى لەگەل دوو ئامۆزاکەى، شاگردى مەدرەسەكەى وەفایى بوو. ئەو بەشە لەو بنەمالەيە ھەر لەسەرەتادا لە شارى سابلاغ جیگیر بوون، ئیستاش نەو و نەوہزایان لەوى ماون.

میرزا عەبدوللا كەسێكى خويىندەوار و زانا بوو، بۆتە جیى متمانەى وەفایى مامۆستای، بۆيە كاتێك وەفایى بۆ سەفەرى حەج بەړى دەكەويىت، میرزا عەبدوللا دەكات بە برىكار و جینشینی خۆى تا سەرپەرشتى شاگرد و خويىندكارەكانى مەدرەسەكەى بكات.

ئەم بنەمالەيە لە بنەرەتدا خەلكى دىى (سەرخان) ى ناوچەى مەنگورايەتى دەبن لە دیوى كوردستانی عىراق، ئەو كاتە سنوورەكان وا توند و تۆل و قايىم نەبوون و ناوچەى (پشدر) ىش لەرووى میژوویى و ئەتنۆگرافیەو بەشێك بوو لە موكریان، لە پۆژگارى (مەلا عیساى) باپیرە گەورەیان بەرەو پۆژھەلات كۆچ دەكەن و لەناوچەى (گەورک) ى (سەردەشت) جیگر دەبن و دواتر لقیكىان دەچیتە سابلاغ، تاوہكو ئەمپۆ نەوہكانیان لەم ناوچانەدا ماون (۱۵)

(۱۵) گەورك یاخود گەوركايەتى، ناوچەيەكى فراوان و بەرەربەنە نزیكەى (۶۰-۷۰) دىى ھەيە، دەكەويىتە نیوان سێكوچكەى شارەكانى (سەردەشت)

له رۆژیکدا (۳۰) لاپه‌ره‌ی له بابته‌کانی زانست و میژوو و شه‌ریاته‌وه‌ پوونووس ده‌کرد.

له دریژه‌ی ئه‌و باسه‌دا میرزا خدر ده‌یگوت، میرزا عیسا کتیپیکی ده‌ستخه‌تی له‌سه‌ر میژووی سه‌رده‌شت نووسیوو، که په‌راویزی لاپه‌ره‌کانی هه‌مووی به‌بابته‌کانی شعر و ئه‌ده‌ب رازیندرا‌بوویه‌وه، ده‌ستخه‌ته‌که‌ سه‌ره‌نجام ده‌که‌ویته‌ لای ئاغادیی (سولتان و ئالاوه)، دواتر کاربه‌ده‌ستیکی ده‌وله‌تی ئیران به‌ناوی (سولتان موزه‌فه‌ری)، (دیاره‌ مه‌به‌ست سولتان په‌حیمی موزه‌فه‌رییه، که له‌سالی ۱۹۳۷ دا شه‌ه‌رداری سه‌رده‌شت بووه)، لای ئاغا چاوی پێده‌که‌ویت، ده‌یبات و لای خو‌ی گلیده‌داته‌وه‌ و له‌ دوایه‌ شوینبزر ده‌بی‌ت. دیاره‌ ئه‌و بنه‌ماله‌یه‌ به‌هو‌ی میژووی چه‌ند که‌سیکی بنه‌ماله‌که‌یانه‌وه، سه‌ودا و عه‌لاقه‌یه‌کی تایبه‌تیان له‌گه‌ل شیعر و به‌ره‌می وه‌فاییدا هه‌بووه. میرزا خدر بو‌ی باسکردم که (وه‌فایی) قه‌سیده‌یه‌کی (به‌هارییه‌)ی کوردیی هه‌بووه، که ناوی زیاتر له‌هه‌زار جو‌ره‌ گو‌لی تیدا هاتبوو، به‌لام مخابن نه‌ ئه‌و شتیکی له‌و باره‌وه‌ له‌ بیر مابوو نه‌ ئیستاش ئه‌و قه‌سیده‌یه‌ له‌ دیوانه‌کانی وه‌فاییدا شوینه‌واریکی هه‌یه.

ئەنجامەكان

أ. دەستخەت و دەستنووسەكان لە ھەموو بواری و زانستىكداندا كانگای رەسەنى زانیارییەكانن ، وەكو سامان و كەلەپووریكى پروناكییری میژووی نەتەوھیی سەیر دەكرین و گلدانەوھ و پارىزگاری لىكدنیان ئەركىكى نىشتیمانییە، ساغكدنەوھ و چاپ و بلاوكدنەوھیان بووئە زانستىكى سەربەخۆ و میللەتانى دنیا بایەخىكى تاییەتى پىدەدەن.

ب. ئەم دەستخەتەى میرزا عىسای گەورك بو دیوانى شیعەرەكانى وەفایى، لە سۆنگەى چەند ھۆكارىك، بە كوۆنترین و بە متمانەترین دەستخەتى دیوانى ئەم شاعیرە دادەنریت، كە تاكو ئىستا لە بەردەستدایە.

ج. لە ساغكدنەوھى دوا چاپى دیوانى وەفایى، لە نیوان چەندان دەستخەت و نوسخەى چاپكراودا، ئەم دەستخەتە كراوئە بنەما و لەبەر رۆشنایى نوسخەكانى تردا شیعەر و دیوانى وەفایى ساغكراوئەوھ.

سەرچاوه‌کان

۱. بیلۆگرافیای دوو صەد سالەى کتیبى کوردی، مصطفى نەریمان، دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوهی کوردی، بەغدا، ۱۹۸۸.
۲. بیرەوه‌رییه‌کانی وه‌فایى (تحفه المریدین)، له فارسییه‌وه: محەمه‌دی حەمه باقى، مه‌لەندی کوردۆلۆجى، سلیمانى ۲۰۱۰.
۳. تحقیق النصوص الادبیه واللغویه ونقدها، د. عباس هانى الجراخ، دار صفاء للنشر والتوزیع، عمان، ۲۰۱۱.
۴. دەست‌نووسە کوردییه‌کان، د. که‌مال فواد، فیزبەدان، ئەلمانیا، ۱۹۷۰ (به ئەلمانى).
۵. دیوانى نالى، لیکۆلینه‌وه‌و لیکدانە‌وه‌ی: مه‌لا عەبدوالکریمی مدرس و فاتح عبدالکریم، چاپخانه‌ی کۆری زانیاری کورد، بەغدا، ۱۹۷۶.
۶. دیوانى وه‌فایى، کرد و کۆ و به‌رواردکارى: سه‌ید عوبه‌دوللاى ئەیوبیانی مه‌رکه‌زى (بەرپه‌ك)، ساغکردنە‌وه‌و پێشه‌كى نووسین: د. عوسمان ده‌شتى، له بلاو‌کراوه‌کانى ئاکادیمیای کوردی، هه‌ولێر، ۲۰۱۲.
۷. روش تحقیق و شناخت مراجع ادبي، د. محمد غلا مرضایى، چاپ دوم، جام جم، تهران، ۱۳۷۶.
۸. سردشت در آینه اسناد تاریخی، گردآوری و تالیف: فریدون حکیم زاده، انتشارات ره‌رو، مهاباد، ۱۳۸۳.
۹. العقد الجوهري في شرح ديوان الشيخ الجزري، احمد بن ملا محمد البوتي الزقنگى، ج ۱ ج ۲، مطبعة الرافدين، القامشلي، ۱۹۵۸، ۱۹۵۹.

وینہی میرزا خدری واوان.

کلیات وفایی

نسخه خطی میرزا عیسا گزرگ

FERLANI AYYUBIYAN

شامل قصاید غزلیات رباعیات مخمسات و مسمعات

۶۷ ذوالقعدة ۱۲۷۷ هـ
کردی و فارسی
به اهتمام

۱۹۰۴ زاینده
سید عبیدالله ایوبیان مرمری بزرگ

قومری و هره تا کوده مرین پیکه وه

تو تازه به هاریکی شه من تا که سواریک
که س سپیری دل و عیشقی نیانی نه ده زانی
فهرموی که ده گهل هاتم شه توزو وه ره چاوم
قومری و هره تا کوده مرین پیکه وه بگرین

کیوهاتنه سه دا و ناله به گریانی (((وه فایی)))

جاریکی له تو کاری نه کرد آه و فغانم

این قطعه شعر که قسمتی از یکی از سوزناکترین آهنگهای عارفانه کردی است از مولانا "ملا وفایی مگری" است او هم ملائی بود الفباء درس میداد شعر میسرود آهنگ میساخت و آواز میخواند. کوردی بود با حال و شوق و ذوق و مردی بود که همه چیز را در شکر و شادی میدید و گاهگاهی هم قومری وار ناله سر میداد:

وفایی یگانه و نخستین معلم پدرم بود، پدرم پیش او الفباء آموخت و تعلیم و تربیت می یافت مولانا وفایی در چندین رشته علوم و فرهنگ و هنر و عرفان کردی آثار با ارزش از خود به یادگار گذاشته است که متأسفانه تاکنون کاملاً مورد توجه و تحقیق و تتبع قرار نگرفته و گردآوری و تنظیم و تدوین نشده است "وفایی امین حضور و منشی و مهرداد مخصوص پیشوا و قهرمان کبیر سید عبیدالله گیلانی غازی الکردی" و به حق باید گفت که استاد پدران پدران و همه ما در قلمرو فرهنگ و هنر معاصر بوده است.

چه گویمت که ز سوز درون چه می بینم ز اشک پرس حکایت کسه من نیم غماز

هولاتی برندان!

پیری	برند، ترانه، سران، گزینہ، پینچینہ، چارینہ و یہ کیسہ (۱)	شماره پرند
۱	ای عبار آسقاقت ۵۰۰ (نماوه) ذکر نام تست جاحضه جانرا شفا	۱
۳	نالامید و بیکم دست من و دامان تو غمیدانم چرا ایدریدہ چونین خون فشان هستی	۲
۵	دوش اندر سیکده چون ریبہ فیما زدن	۳
۷	ندانم با وفاداران جفاکاری چر کردی	۴
۸	کرم خواندی ستم رانندی و فالفتی جفا کردی	۵
۹	ای روی تو ابدی تو و آن لب شیرین	۶
۹	السلام ای باغ رویت جنت الما وای من	۷
۱۰	همچو شاهین بہ ہوس بال و پری بگشام	۸
۱۰	در ہر در جان گزار عشق نمودی	۹
۱۱	چون خواجہ ماہر کرم و بسندہ نواز است	۱۰
۱۲	زد صغیری مرغ جان بالای عشق کتاب شہود و شکر	۱۱
۲۰	فدای جان پاکت این غلام در بدر کرده	۱۲

(۱) - مطلع و مطلع اول بیت ہر شعر، غزل، قصیدہ، ترجیع، کس، بیانی و غزوات

هفتاد و نه بیت

شماره بیت	بیت	پهلو
۱۳	ای بهر سودایت صد عزیزان قربانی	۲۰
۱۴	عبدالله رئیس برشدان و قطب کاملها	۲۱
۱۵	ای ترک خط ماه ختن سر و خوه آرا دو چار خانوه	۲۲
۱۶	دلبری دارم که در عالم نظیرش کمتر است	۲۲
۱۷	به خیال تو به هر جای که من میگذرم، میگذرم	۲۳
۱۸	به راه دوست کسی سر نهد سبکبار است	۲۳+۱
۱۹	بی تو ای دوست ندانم که چگونم چو نم	۲۴
۲۰	کشیده طره سر از اختیار و عارض و قامت	۲۴
۲۱	خطا لغتم که زلفت مشک چین است	۲۵
۲۲	نگارینم دل و جانم حبیبم	۲۵
۲۳	بت من طره چو بر برگ سمن بر شکسته	۲۶
۲۴	آن شکر خنده به وصل دهنم شاد نگر	۲۶
۲۵	به کوی یار بر دم از فراق یار فیالم	۲۷
۲۶	به فریادم رس ای جان عزیزان لعل سیرینت	۲۷
۲۷	در رخ عهد گل و عاشقی و روز جوانی	۲۸

له لآتهى به خندان

په ږى	بېند، تېرانه، ستران، گړښنه، پښخینه، چارینه و په کینه	له لآتهى به خندان
۲۹	ای راحت دل قوت روان لعل لیاقت	۲۸
۲۹	بلا و درد نگار به جان من چه زنی	۲۹
۳۰	ای که چو دیوانم از غم بالای تو	۳۰
۳۱	چرا چو لبر بهاری گلیم از دل دیده	۳۱
۳۱	پیر شام و سحر روی تو دیدن مزه دارد	۳۲
۳۲	در لزل سنبل گیسوی ترا نشانه زنده	۳۳
۳۲	سپید زلف با خورشید و تا خود نمایی کرد	۳۴
۳۳	بر چهره زلف خویش بر از پیچ و تاب کرد	۳۵
۳۳	شعشع را سوزش پروانه به جانی نرساند	۳۶
۳۴	به جان آمد دلم تا کی دل ای جان بی دوا باشد	۳۷
۳۴	مرا بیتاب داری هر دم ای زلف بتاب از مشب	۳۸
۳۵	عشرت من نه نخلد و نه به کوشتر باشد	۳۹
۳۶	شکل و بالای ترا، یارب چه شیرین بسته اند	۴۰
۳۶	باغبان از ما در گلزار بسندین چرا؟	۴۱
۳۷	ای شتر اگر و از نس حال گلس (؟)	۴۲

۳۷ C

هفتاد و نه بیت به خدای

پهروی	بند، ترانه، سران، گه ریفته، ماینجینه، چارینه و یکینه	شماره بیت
۳۷	سیا به نزاکت تو نامزم	۴۳
۳۹	ای آفت دل بلای جانم	۴۴
۴۰	تاریک مکن روز مرا باز نگارا	۴۵
۴۱	ساقیا سوختم بیا شتاب	۴۶
۴۲	شنیدم کز وفای لطف کردی یاد فرمودی	۴۷
۴۲	قلم به دست من اندر سواد خطه نظم	۴۸
۴۲	صبا از من بگو با آن که نامهربان امشب	۴۹
۴۳	من تو به زهر چه شنج گوید پس از این	۵۰
۴۳	ای ترک خطا ماه خفتن سسر و خو کرا دوبار هاتوه	۵۱
۴۴	رنجیده یاران و ز دوران گلدارم	۵۲
۴۴	من که در گوشه کاشانه دلی خوش دارم	۵۳
۴۵	خوش می خلطد به روش طره هر چه و تاب	۵۴
۴۵	ای بی یادت عاشقان را بر نفس	۵۵
۴۶	بر دل و بر دیده گفتم: هر کجا خواهی بیا	۵۶
۴۷	شانزد بر روی خود چون طره دلاله را	۵۷
۴۷	زدست خود صو ای دیو یاد زلف مشکین را	۵۸
۴۸	زلف مشکین بین که بر عارض پریشان کرده است	۵۹
۴۸	شب است این زلف یا روز جدائی	۶۰

کده لاقه‌ی به ندرات

پیری	بمنده، تیرانه، لستران، گدرینه، پیچینه، چارینه و یه کینه	له‌ی شماری بند
۵۰	خوش روزی ز دنیا در بریم	۶۱
۵۰	جز سر زلف تو دل که راه ندارد	۶۲
۵۱	گر کائنات نام شود صد هزار بار	۶۳
۵۱	ای خم زلف سیاه تو جنبش مستطاب	۶۴
۵۲	طره از باد وزان لرزان بروی دلبر است	۶۵
۵۲	ای رخ و زلفت شب تاریک و روز روشن است	۶۶
۵۳	ای فتنه عالم به نگاه! این چه حال است	۶۷
۵۳	ای بت چمن ای بلای جان خط و خال	۶۸
۵۴	ای آن که خط سبز لب آب حیات است	۶۹
۵۴	آن روز که آن طره در رخ بست شکن را	۷۰
۵۵	بشکست چو زلف سید مشک فشان را	۷۱
۵۶	بتم بر طلعت خوش نه زلف چلیپا را	۷۲
۵۶	ای کز اثر خنده دل بر درو جان بخش	۷۳
۵۷	دلی دیوانه دارم دمی بی غم نخواهد بود (شد؟)	۷۴
۵۷	مستانه چو لزمی کده بیرون آید	۷۵

۱۱

هولاتی به زبان

شماره	عنوان	صفحه
۵۸	دو هفت سال راضات خاک شهنشاهان	۷۶
۵۸	جانان شب دوش مرغی غالیه نام	۷۷
۵۹	مرا که دوش دو چشم از غم نگار تر آمد	۷۸
۵۹	بتم چو طره به رخسار خود نشان میدرد	۷۹
۵۹	ای دلبر ای دلبر جانم فدای جان تو	۸۰
۶۰	ونای مرغی هم خانه دارد (معا) = هتله	۸۱
۶۱	آن چیز چیست نیست به هیچ آفرینت معما مزد	۸۲
۶۱	زلفت به فتح کور دل اهتمام کرد	۸۳
۶۱	گونه چشم تو گوشت نشین کرد ز خود	۸۴
۶۲	چشم سیاه مست با ما بین چها کرد	۸۵
۶۵	رفتم کنارش امروز جای گوش واره ام دار؟!؟	۸۶
۶۴	هر نفسی هر زمان برای لقایت	۸۷
۶۴	گلوی مطرب مجلس کجاست ساقی گل رخ	۸۸
۶۴	در زمان عدل سلطان دولتش با داد مزید	۸۹
۶۵	ای ضامن بخش جان نسیم صبا	۹۰
۶۷	هان ونای چو خفته در یاب	۹۱

کتابخانه برندان

شماره کتاب	عنوان کتاب	تعداد
۶۲	ساقی ای نظیر تجلی نور چارینه	۶۹
۶۳	بازبرخواست ز اطراف حسن باد بهار	۶۹
۶۴	ای به یاد زلف و خالت عهد نزاران جان آید	۷۱
۶۵	در من صیقل! فلسف و پدیدارشناسی (معا) ۱۴	۷۱
۶۶	گرسوز دل قلم بر صفحه دفتر زخم	۷۲
۶۷	اسلام کدام برکت است خطوطی	۲۱۰
- ((پایان)) -		

در این کتاب قطعاً، منظوم، غزلیات قصاید ترجمه شده محسن دربار ناسی
 در این مجموعه دیوان و غزلیات شاعران و شاعران و ناخوانا یادگار مرحوم
 میرزا علی بیگ گورگ به پایان رسید و مجدداً انتشارات (اربعیات) از صفحه ۲۲۷ به
 که در پایان فهرست مطالع این کتاب (کتابخانه برندان) گردی خود ننویسید
 ۱۳۷۱/۱۳

۶

هه لآتهی به نزان

پوری	بهد نهران سزان گرینه پیچینه چارینه و یه کینه	هه لآتهی
۷۴	نهی خوش خبر نه سیمی سه هر پکی عاشقان	۱
۷۵	مه تشنه که شانهی له سه ری زولفی سه نه دا	۲
۷۵	سه ری کولیت له نهو زولفی دو تادا	۳
۷۶	روژی تهره ب و کریف و ده می (اجوته کتانه) ؟	۴
۷۷	کشان نهی دا له زولفی تاروماری	۵
۷۸	سولتانی له موسر و قه دان ماهی حساری ؟	۶
۷۹	تایکی ریشهی دل به کون خنزه دادا رین نهی ده ریهی	۷
۸۲	گولیکم بوله رنیادا شکوفی باغی ره عنائین (نه ویشم چوا)	۸
۸۳	نهی سه با تیک مه ده تو پرچم و کاکولی گوله	۹
۸۳	به ماچی جان ده به خشی نهی و سیمی عه سه سه پیوم	۱۰
۸۴	تا خندهی گول کاشفی ایسرائی نهیانه	۱۱
۸۵	نهیدل مه ره و شیاریه هذ طریق العاشقین	۱۲

I

هلاکتی بهندان

پهرون	بند ترانه سزان گرینږ پینځینه چارینه ویکینه	له شپاړتی په بند
۸۶	فرمویږ که من یاد شه صی حوښ دلارام	۱۳
۸۷	کاکولی به دم باوه که با دا به برون دا	۱۴
۸۸	گولندام همی نه مانی که ردغم زولغی پریشانت	۱۵
۸۸	نیگا را دلبره را تا میوه بان یاری جبهه کارم	۱۶
۸۹	غصزه دهی زولغی به غصزه می چا و چه برانم ده کا	۱۷
۹۰	بیادی زولفته آرامی روح و راحت می جانی	۱۸
۹۰	شه هدی خه کجرت نه وروژه عومری جاودانی بو	۱۹
۹۱	هه که دی جبهه نت به روی دا زولغی پر تابی شکا	۲۰
۹۱	همه ریغان نه لکه مان کوثر تومی یارم چاوی بیاری	۲۱
۹۲	که ردغی چادرت قراری عاشق مسکین ده با	۲۲
۹۳	له دشاره خه ده گئی سه نه فیکم له کج بردا	۲۳
۹۳	له سر رو کا زیبی زولفت و فلاه	۲۴
۹۴	هه لقی سوری زولفت له دولا چه تری عوزان	۲۵
۹۴	له داغی زولغی یار د عاریضی و هک لاله سونادم	۲۶
۹۵	ته می له سایه سوری زولفت نه نیگا و خت و رو	۲۷
۹۵	تایی سه نیگا کو کجرت بو که وا زولغی به با دا	۲۸

هلاکتی بہندان !

پہری	ہند، تیرانہ ستران گہرینہ پیچینہ چارینہ و پیکینہ	پہری
۹۶	سرگشتہ یہ شیواہ وہ کوسایہ لہ دوتہ	۲۹
۹۶	دل دیوانہ و بیسالی لہ پی جانانی دہوی	۳۰
۹۷	فہرہنگی میلانی کافر دل نگریجہ تیرسایہ	۳۱
۹۷	سورہ یا عمر عمرہ یا تازہ نیہالی چہرہ	۳۲
۹۸	نہ لہنگان سر تا قدم سو تانم و جانانم نہنگان	۳۳
۱۰۰	بہم روج ولہب پہلی گولستان مہک	۳۴
۱۰۰	بہ چاوان غم مزہ و ایما مہ فر مو	۳۵
۱۰۱	پہنجی لہ حنا گر تونہ ؟ آیا گو کم ایجو ؟	۳۶
۱۰۱	تو دلبرہ و باہد بہ چاوان دہ فردشتی	۳۷
۱۰۳	تا بو تا لہ و روڑہ دہ زولفت بہ رودا خستہ	۳۸
۱۰۳	نیگارانی نہی بہ غم مزہ آفتی دل چادی بیارت	۳۹
۱۰۴	تو عیشوہ کہ چادی بہ شہ صیدان دہ فردشتی	۴۰
۱۰۴	تو غیرالافی خہ تا آھوی چین کہ لگی دہری	۴۱
۱۰۵	تو حوققی شہ ہد و شہ کرت آنی حہ نام	۴۲
۱۰۶	تو حہ بیسی اہوانم تہ بیسی دہری جو دانی "ملیع"	۴۳

#K

هلاکتی بهندان!

پرری	بند ترانه سران گزینہ پیچیدہ چارینہ ویرکیتہ	شماره ۱۱۲
۱۰۶	دلبر را توی و سہری زولفت بہ عاریز وا وہ رہ	۴۴
۱۰۷	بیا ای جان من ساقی فیدای سغیرت بادا "مطلع"	۴۵
۱۰۷	نرو زولفہ دو تاییہ چ تہ لہ سمیکہ چ رامہ ؟	۴۶
۱۰۸	بولہ بی جانان بہ چادرت من تہ وا بومہ کہ باب	۴۷
۱۰۸	بہ خوراین نیدہ سو تاوی روتہ عاشقی شہیدا	۴۸
۱۰۹	نئی مایہی سرت فیتنہ بہ دو نیرگسی جارد	۴۹
۱۰۹	آرہ ق روی دارتی لہ بہ ر پیکہ نینت	۵۰
۱۱۰	بارم کہ قدری بہ رزی سرت نہ خلی شجر ردینی	۵۱
۱۱۱	غمزہ دہی خوتم نشانہی تیری موژگانم مہ کہ	۵۲
۱۱۱	غمزہ و نگلہ و رولہ خمی زولفی دو تادا "گہرینہ"	۵۳
۱۱۲	تا نیرگس تو نازی لہ بی غمزہ تو مابی	۵۴
۱۱۳	بہ بی باکی دہ میکی ہات و داغی کردم و روی	۵۵
۱۱۴	یار ہاتہ تہ بہ سوم بہ دہ ناسہی منی مہ بہوت	۵۶
۱۱۳	نہ خوش و مستی دو چادی کالم	۵۷
۱۱۴	عزیزیم اچی شیرینم لہ من بوج وا کر ناری تو	۵۸

کھلافتی بہ نذران

پرہی	نذرانہ ستران گریٹہ پیچیدہ چارینہ و پرکینہ	صفحہ
۱۱۵	دلی دیوانہ کہ سہ زولفی کہ عالم ہریدہ	۶۹
۱۱۵	ٹہی بہ نذرتی عیشی نہ ہدم ای گوزہ ری تو !	۶۱
۱۱۶	تا بادی خیزان دایہ گول اوہرگی رہ زانم	۶۱
۱۱۷	لہو اوڑہ وہ کہ دور بوڑہ وہ سایہت لہ سہری من	۶۲
۱۱۸	ٹہی کھنسی نہ زہل دانہ فوسی خوت بنوینہ	۶۳
۱۱۹	دور لہ تو بہ و زولفی دل حقیقہ ! بلاو و دہر کھوہ	۶۴
۱۱۹	خوترب و ہرہ دکستی من و دامان وہ فاسی !	۶۵
۱۲۰	ٹہی پرتہوی حوست لہ مورنگی گولہ باحال	۶۶
۱۲۱	دہ گول کاک نہ محمدی روین وہ فاین نوری جاوانی چارینہ	۶۷
۱۲۱	ٹہی غارتی کھوش و خیرہ دم نہرگی کالت پیچیدہ	۶۸
۱۲۲	ایلا ٹہی ساقی وستان بہرہ قعی پیری مہ بخانہ	۶۹
۱۲۳	ٹہری ٹہی زولفی کہت سر ناتہ دہم لہر جہ لہ و بہ ندہ	۷۰
۱۲۴	ٹہری ٹہی وہ سلی گوزارت حہ یاتی جاودانی من	۷۱
۱۲۵	دریغای بای خیزان دایہ بہ ہاری شوخ و رہ خناکم	۷۲

۴۶

هفتاد و نهمین شماره !

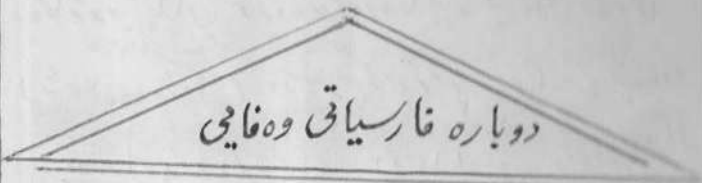
شماره پرند	پرند	شماره پرند
۱۲۹	حرفی آوری دویم ، داغدار زولفی جانان	۷۳
۱۳۱	نگار بی بادی زولفی و چاه کت یک لاله سبزیم	۷۴
۱۳۱	نفس به هر آونده خوشنیک و توج لایستی دی پیشه و	۷۵
۱۳۲	شجی ده روی آره زومندی که اس ته ایسی بابی	۷۶
۱۳۲	سرورم ستان زاردم به هر ده کی کلیایی	۷۷
۱۳۴	به جاریگی تماشای توفیدات بم ها ! دل و دینم	۷۸
۱۳۵	خبرامان به و سری زولفی برایشان چهره بنویسنه	۷۹
۱۳۶	له تر زولفی سیا دی خسته ده ر چاوی له دنیا کرد	۸۰
۱۳۷	به نازکی گوشه نده ست هزار جان و دل اوقاده	۸۱
۱۳۸	وه فانی بوت پرستی تو به ست جبار کوفی (از آهیرجی)	۸۲
۱۳۹	برین سواره دلم سه و دانه دهی زولفی دلارام	۸۳
۱۳۹	نگار بی بادی نه روزی تو دیدی وه سلی گول دنی	۸۴
۱۴۰	ده میگی هسته بی توربان جه مالت عالم که آره	۸۵
۱۴۱	ده میگی ش ده مت بینه ده خلیلی چاه کانت کم	۸۶

کتابخانه سرتان گهرینه پیچینه چارینه و یکینه

شماره	عنوان	صفحه
۱۴۲	در باغ آه و نالین دی ده لیلین شای نود گولان رودی	۸۷
۱۴۳	فخره دهی روتتم به چادی تو شیغام بی لیوه کت نابی	۸۸
۱۴۴	لهنید نه خوشی ده ردی دوریم وه خسته کیان و دل ده ری	۸۹
۱۴۵	به کیسی بادی نود روزی شه میی عه بهه ری لهینا	۹۰
۱۴۷	شو له خودا من چراغ بوم دل چراغ بو جان چراغ	۹۱
۱۴۸	به مکلوزه تو و گوردنی خوت روت له زولخان ده خیره	۹۲
۱۴۹	دل ده نالی دم به دم سوتاوی تاوی فرته نه	۹۳
۱۵۰	نهی چرای زولمه تله دی دل نهی جرای نوری به سر	۹۴
۱۵۱	چاوی پر خونم ده گرم قیسه کم به درانییه	۹۵
۱۵۲	گاه سوتم گاده گرم غزنی او و آورم	۹۶
۱۵۳	نهی امام المسلمین شمس الهدی بحر الهمم	۹۷
۱۵۴	روحم به فیدات نهی گولی گولزاری مه دینه	۹۸
۱۵۵	بادی نود روزی نه واهات گولوه شان و عه تر بار	۹۹
۱۵۶	قه تره قه تره خونین چاوم بهک دم آرا می نه بو (؟)	۱۰۰
۱۵۷	چی له جیلوهی زولف و خالان عاشقی رخساری خوت	۱۰۱

کتابخانه سید بنیاد

ردیف	عنوان کتاب	شماره کتاب
۱۵۸	یار خاتمه دهست و دل خوم گرت و به سر چوم	۱۰۲
۱۵۹	تیری خنده سی دهست آرامی دل کانی حیاتی من	۱۰۳
۱۶۰	له بهر نازی چاد بازان خورد و خردم خونیاوه	۱۰۴
۱۶۱	به گولزادی که رهم قوربان ده پرگی در له نه حوالم	۱۰۵
۱۶۲	تشی نه شششی خنده سی زارت شیرن کانی حیاتی تم	۱۰۶
۱۶۳	مارایت اللیل ان من لحظه صهار العدا	۱۰۷
۱۶۴	له نیو بهر می گولستان به سر به پی بردهستان *	۱۰۸
۱۶۵	یاره سول الله ذحیلک روم نیه بیم حنور	۱۰۹
۱۶۶	تو و سوری زولنی بلادت زولنی خاوت باعه ده	۱۱۰
۱۶۷	نال نالی دل که کوچی سینه دی یاری دهوی	۱۱۱
۱۶۸	تشی نیکی تو زنی ریت روحی ره دانی اینس و جان	۱۱۲
۱۶۹	دل به داعی دلبریک دیوانه و سه حرایبه	۱۱۳
۱۶۹	تشی به هار تشی نانه بهر تشی مشکبار تشی غمگوسار (به هاریه) ^{ستران}	۱۱۴
۱۷۲	به های بهیاد و شعارت و هفای مولای ایران ؟ غه رلیقی	۱۱۵
۱۷۳	تشی و ا روم کرده تشی بروک لام له زولنی داده ساره حص	۱۱۶

پیری	دو باره ستران گورینه میانجینه چهارمین و دیکینه	۱۱۷
۱۷۴	دلم پرتوی و غروب باره بغزوه و نازنی جاو کسان چارمین سرتنگ، شاد چارمین سره وه له وریکه وندهی را باش سندی فارسی هاتوه که له ژیره وه ده ناس ندری؟	۱۱۷
 <p>دوباره فارسیاتی وه فایمی</p>		
۱۷۴	دوباره مانوسا وه فایمی که گراننی هندوستانی را نام پیری به پنداره یجناب حضرت نظر شاه پندی فوخته اند به مطلع زمره: آنکه مارا در جهان خاک درش تاج سر کس	۱۱۸
۱۷۵	}} رباعیات وفایمی }} له پیری ۱۷۵ ریکه وندهی وه فایمی میرزا عیسا که دور که دوباره دسنوسی خویستی و به رنوس سیتی له بار و خوش نوسر لوه نوره وله پرته کانی دیکسی ریکه وندهی که ای جالتر ماوه ته هتاده گاته پیری ۲۲۴ شه و پیردکه (کشتیهی) ته دایمی چارمین فارسی وه فایمی تیدا کو کرده شه وه، به لاله پیری ۲۱۵	۱۱۹ ۱۲۰

هدایاتی بهندان

په ری	بند تیرانه ستران گهرینه بیبجینه چارینه و بیکنه	له شماری بند
	<p>ستران اقمسیده یه کی کویتی فارس له بالدا نوسراوه توده له په ری ۲۱۵ له تا ۲۱۶ دوهاره چارینه یی فارسیه تاده گاته په ری ۲۲۴ که له وپه ری دا نوسر به رونانی بوکان سور ده گاته وه پایانی رکیکه وندی ده فاییه لیره دا ره ری (نه سستی، ده ژه کی) ده شنوسر کی نوسر یی به فارس دغینه وه د نه تاریخ ۲۶ / ذلحجیه ۱۳۲۲ از پرت نبوی علیه السلام از دست بنده برنگه عیس ولد محرم حاجی عبد الرحمن اوجاق ساکن الپار است من گورک قلم شه آه آه من الموت و حالته - (پایان) -</p>	
۲۲۵	<p>۱۱ نظیره بعد از این میرزا عیسا در همین دفتر (دوران دفای) برادر وندوبین و تنظیم آمارش را دیگر کرد و فارس برداشته است</p>	۱۲۱
۲۲۵	<p>از جمله نقل یک ترجیع با تخمین از اشعار احمد کور برداشت من کلام احمد کور قدس سره ص ۲۲۵</p>	۱۲۲
۲۲۵	<p>میرزا عیسا له پاشا کوکوردنه ده یه ده نندی و فایین و اداریاره</p>	۱۲۳

کتابخانه ملی ایران

ردیف	عنوان کتاب	شماره
۲۲۵	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	۱۲۳
۲۲۵	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۴
۲۲۶	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۵
۲۲۷	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۶
۲۲۸	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۷
۲۲۹	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۸
۲۳۰	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۲۹
۲۳۱	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۳۰
۲۳۲	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین (مجله)	۱۳۱

۲۱۵	بند قرآن ستران گزینید بیخنده چاریند و کینه	نقد کتابی بند
	دوباره تیرانه یکی فارسی به هم لاتی:	۱۲۶
۲۴۲	گرتبیس نوم دی بیخ همای سرم ۱؟	
	دیسان تیرانه یکی دیکری فارسیه به هم لاتی تیره ده:	۱۲۷
۲۴۲	دلبر دارم که در عالم نظیرش کمتر است	
	و هک کونم و له به ده نو سیوم و انزائم له پوری ۲۲۷	
	شاد کونوس (مجموعه) به تایم ری ۲۴۲ ده بی به نویسی	
	میرزا عبد وللا ولدی میرزا ابراهیم که درک حی که له به پوری	
	۲۴ شم و الی ۱۴۳۰ پاش میرزا عبد که درک کیتی فارسی	
	«کفایة الاسلام» مولانا عبد و ده حانی حاجی قدس که	
	نوسویته ده و ده گل دیکر و ده ندی، کونوس دی دیوانی ده صفایی	
	کرد و یانته پیرد کیک (کونوس یک) و هک به شش پیکم	
	«کوته کی سور» بی بو جاو زاری دیوانه ای ده صفایی	
۲۸	وا وین حی کفایة الاسلام در مین باب له پوری ۱- تایم ری ۲۸ هذاتب	۱۲۷
	کفایة الاسلام (ایابان) -	

سرتنگ Sairang

بہندی ۱۰۸ متر انہی : لہنیو بزمی گولستان پراہ پچی بدہہ پستان پیری ۱۶۴

پیم وہ بہندی وہ فانی ناچی بان دور نیہ لہ کوسنی سرری لادہ تی وہ فانی

بی ۱۶ نوکری کی دی کہ لہرہ را رای دہ گرسین ، لہ دیوانی وہ فانی بہ نگر کی

موجہ مدخلی قرہ داغی جایی بہندا / ۱۹۷۸ لہ پیری ۵۷ دا لہ لاسی

نہو بہندی بروچ شندی ژرہ وہ دس بی دسکا :

دیا نہ سیمی بہار نرم نرم ہانہ خوا

نابا چا پکڑ لوہ

دونیای زیندو کردہ وہ بہ نگر کی پیرہہ رگار

ہ لہ نہ بریک لہک جودان

۴ کا

له شماره	واژه = لغت کوردی	راوه = معنی فارسی
۱	تزارنه	غزل
۲	سزان	قصیده - منظوم پیش از ۱۰ شوبیت
۳	له لانه	مطلع
۴	ببند ، ببند و باد و کله	شو ، نظم منظوم
۵	گرینه	ترجیع بند
۶	یه کینه	موزود نوودا یکنه
۷	چارینه	رباعی چهارشنبه
۸	پنجینه	مخمس ، پنجشنبه
۹	یه لکه وه ند	دیوان
۱۱	نوییه نویبار	رساله
۱۲	بیزوی و تار	مقاله ، گفتار
۱۳	سه سه سه سه	مقدمه
۱۴	په ژۆ به ژۆک	کتاب مکتوب
۱۵	چیر لیه	منظومه حاره داستانهای معلوم کردی
۱۶	بیرانلو	مکتب ، عقیده درکترین

استاس قبه دل مل در اوما حادس که جان ال دم ایت
 خاقا که کشف عالم سجاد متجا خاک پای اوت در چشم فانی
 لری لری جون دفانی زن سبب شام کرد
 دسه بران استهان استهان فون زونده
 ای نه تخت و نالت من نه صهان تو م زشانیان یک
 استم هر چه تم بت طوان نرم کچه کا فیه لم زرنه سلمان نرم
 رفای حمر و بان در بان نرم
 امی کن نفس و شیط نم ره لغوی زود
 با وفاداران جفا کاری چرا گردی چه نیکی از جفا ددی که جفا می
 که کفای عند لسی زبانغ کل برون فنا که فرمودت عزات را در الوان هما
 مکر اروت بنمودت ره در رسم کباباری مکر العزرة فرمودت که خونها با صف
 بحر قدش من قوی خون با حر اودوی بقول مدعی قصد هلاک با جفا
 کوی تو هم مای دل بسجی در انکو بین صمد حر از جنز کفای الله صفا
 جو در عشق ز تخدان تو لیکرت جان کن چه بنویسم صفای که زاننده دونا
 وفای این بود کا ندرستی و بار سندان دران کردا به ایند و شر را نهاد
 بدام زلف و تر ز تیغ غمزه صیدل کرمی حسی و حسی و حسی پس
 بشد دل کفای تو داد از دست کفایت دران محراب بر در خرمه کوی
 ز تاب آفتاب چشم ز سحاب خمر که مکر چشم ز تعلیم علم
 ز تاب آفتاب چشم ز سحاب خمر که مکر چشم ز تعلیم علم
 ز تاب آفتاب چشم ز سحاب خمر که مکر چشم ز تعلیم علم

ص ۱۲ کتاب شکر و سپاس
 کرد شکر از نفس سیمگون
 و اندر بد بوق امان عشق کشید دل برست تپلمات عشق
 در از سنا رخ زده شد طای از ذره به سکه
 عوّه ز در سستانه را سخته زونا که در خندان را
 ساقی کدایی برست زد سطر با کد برک مهر دست زد
 مانم از می ساقی رود نشان در نمون شد تادور در نشان
 ناز از سنا سطر دیوان عشق دست کوفت تا ایوان عشق
 باز شد شیرین بگر خنده زان نازه شد داغ درون کوبان
 سببیان باز شد بر لور عشق جامه سببیان پاره شد از عشق
 در سببیان سببیان سببیان باز نمون در میان سرمد
 باز تر از سببیان سببیان از نگر عشق نای خود درید
 باز شد جهان با میل در چمن نازه شد عشق کلر در بیان کون
 باز شد بیان و نایبی نغمه کو از نازان در بر کون سا و بو
 سنان از قند اردی عشق بنده ز ناز در لاف روی عشق
 سخته در گوشش در پریخان زند خوان نند آه در نشان
 سخته مالا ای سرد سزوش و مداوشن رخسار خرد

۲۲

در آن محراب ابرو بیکه برده سید جوانی که با همه با آن بودی زده
 بسیار طاق خیزد که در صین زمین گزده اش خیزد تا به کوه نمو کوه را بدین
 بجایا سد سال ما بسیار از آن است
 وفای دار و در و در میخانه رو فضا بنه در میان جامی دلون در در
 بی توئی استان بیگری از توئی خون که همی خواهی از دعا
 ای ترا خط ماه ختن سرو خود آرا بر کوشه خوشی شان کند
 در شهر کن شهر از آن چو دل ما مشکر دل داشته تر از موی قنار
 جوانه زلف ما تو مچمت کن صد شکر جان آری از آن مار کوه
 بار و بخار در تو صد کله دارم این سره سلاخ کند دره ما
 شان تو خوشی بشه بار در شان کافر از کف سانه دره بار
 حال دل میداره بجایا که در شان کاند در شهره بود با و با
 من کرد بجایا در آن سره وفای
 دستان کن سره کار آید در
 نظر کن کمرت با ملا بوزگات کن
 در دور بالا و ابرویان ناز و پیش عجز کرد شد در تو کوه کوه
 در دور بالا و ابرویان ناز و پیش عجز کرد شد در تو کوه کوه

و این است که در آن محراب ابرو بیکه برده سید جوانی که با همه با آن بودی زده
 بسیار طاق خیزد که در صین زمین گزده اش خیزد تا به کوه نمو کوه را بدین
 بجایا سد سال ما بسیار از آن است
 وفای دار و در و در میخانه رو فضا بنه در میان جامی دلون در در
 بی توئی استان بیگری از توئی خون که همی خواهی از دعا
 ای ترا خط ماه ختن سرو خود آرا بر کوشه خوشی شان کند
 در شهر کن شهر از آن چو دل ما مشکر دل داشته تر از موی قنار
 جوانه زلف ما تو مچمت کن صد شکر جان آری از آن مار کوه
 بار و بخار در تو صد کله دارم این سره سلاخ کند دره ما
 شان تو خوشی بشه بار در شان کافر از کف سانه دره بار
 حال دل میداره بجایا که در شان کاند در شهره بود با و با
 من کرد بجایا در آن سره وفای
 دستان کن سره کار آید در
 نظر کن کمرت با ملا بوزگات کن
 در دور بالا و ابرویان ناز و پیش عجز کرد شد در تو کوه کوه
 در دور بالا و ابرویان ناز و پیش عجز کرد شد در تو کوه کوه

۲۲
فاندر کمال خوشایان
شاید که سوز آید در بر من
بسیار بیخنده تا فریب بلای ما
از روی او و یافت که جویم کشت
با چو شیر معشوقه ای که ستار توید
هر چه رسم داند و خیالی را مسلک خوار
تا تو بر جای که من یکدم
من باید که از آن چه که در نظر
هر دو تو از دم و از دم بر بود
بهر آن که ای دید و بی از دره
عاشق روی تو با هر که رسم
شما هم رسم آینه ای بر من
شده ز ما تو رسم به هوا بر تو
شود و در آن آینه ندانم از آن
از دره که رسم هر آن رسم
و در آن رسم تو از آن
فاندر کمال خوشایان
شاید که سوز آید در بر من
بسیار بیخنده تا فریب بلای ما
از روی او و یافت که جویم کشت
با چو شیر معشوقه ای که ستار توید
هر چه رسم داند و خیالی را مسلک خوار
تا تو بر جای که من یکدم
من باید که از آن چه که در نظر
هر دو تو از دم و از دم بر بود
بهر آن که ای دید و بی از دره
عاشق روی تو با هر که رسم
شما هم رسم آینه ای بر من
شده ز ما تو رسم به هوا بر تو
شود و در آن آینه ندانم از آن
از دره که رسم هر آن رسم
و در آن رسم تو از آن

Handwritten text in Persian script, likely a medical or philosophical treatise. The text is arranged in several columns, with some lines written diagonally. The script is cursive and appears to be from the 16th or 17th century. The paper is aged and shows signs of wear, including stains and discoloration.

این کتاب در کتابخانه
موزه و کتابخانه
جمهوری اسلامی ایران
تهران

Handwritten text in Persian script, likely a historical document or manuscript. The text is densely packed and appears to be a letter or a formal communication. The script is cursive and characteristic of the Safavid or Qajar periods. The document is heavily stained and shows signs of age, with some ink bleed-through from the reverse side. The text is written in a single column, with some marginalia or corrections visible on the right side. The overall appearance is that of an antique manuscript page.

Handwritten text in Persian script, likely a historical or administrative document. The text is densely packed and written in a cursive style. It includes several lines of text, some of which are crossed out or written over. There are also some marginal notes and a small signature or mark on the left side. The document appears to be a record or a letter, possibly related to a military or administrative matter, given the context of the words and the style of the script.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript page. The text is densely packed and appears to be a collection of notes or a treatise. The script is cursive and includes various marginalia and annotations. The page is numbered '۱۰۲' at the bottom center.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript page. The text is written in a cursive style and is densely packed. The page is numbered '۴۹' (49) in the center. The text appears to be a collection of verses or a chapter from a larger work, possibly a religious or philosophical text. The script is dark and contrasts with the lighter background of the paper. The page shows signs of age and wear, with some discoloration and a slightly irregular shape.

Handwritten text in Persian script, likely a historical document or manuscript fragment. The text is arranged in several columns, with some lines appearing to be marginalia or commentary. The script is dense and cursive, characteristic of historical Persian manuscripts. The document is heavily stained and shows signs of age and wear.

جلد ۱۵

چون نوم دلبر نشد که هر چه بخواه چون مرزبان عشق بشد که نیم در
در مرزبان عشق بشد که هر چه بخواه چون مرزبان عشق بشد که نیم در
بسکه نایب دی بدل باستی کنش ترا با
طره از بادوزان لرزان بروی دلبر است کافریم که غافلیم
ابروی ناز زنی سیرارم کرده است بارسان کلاه و دوزخ
ناز و وصف زلف و لب و رخسارم فوسال خنجرم از کوه و دریا
طره آشفته است نازم که برابر وی بیج راست چون دو قلب یک
با قدم ناله جانگاه و آه سینه ام بی تو کوی لغزنی عود و دود و بوی
بیا چشم خونین بخورم خون کز بی تو در زخم غم باده بیم سماع
و دیده روشنی که از باران باران بر باران باران
تالی آخر و بر چشم و خالی بر در است
تا روزی که روز روشن بی شب و روز تو روز و شب
شمع کافوری که کونیدی در دوا حیرتم از سبب زلف و سنان بران
بر باغیم را در آن خشت سوزی و کز نغمه بوداری که هر جا بود
کس است که ندارد بوی ستاره چون ماه خنجر کند و سوزن بین آن

این کلام از کلام
کلامی است که در
کتابی است که در
کتابی است که در
کتابی است که در

در وقت زنده شدن بکین بکین شکریت مورار که در این مریضی را
 در کس نظر خواستی تا علم جان بینی دریا بیاید لیدل تا که در ستار
 دور است کردم ساق بزم جایی است یک که نم برون از و لغم دور
 خوش رفت و نیز سید انوع و فانی بود
 آری که وفا نمود خود در ستان را
 دل دیوانه دارم و می نمم خواهد بود سر تا شوریده دارم همان
 دل آرام من از روزی که آرام دلم برده دلم کیدم بنار آمد من عدم خواهد
 بزنی خوشتر حالدم ز روزی که چو آمد در نماند و چو دردم خواهد
 کوان این اگر زنی چو است که در استان دل و دینم فدایت که به یزاد خواهد
 بوی بخت سعیدان محمد شیبان یقین ز دل دیوانه میرم خواهد
 وفایی که شود سیر این در این حق کوان
 قوت کوان و می سدان ز در عالم خواهد
 ستانه چو از سینه بیرون که خون از دلش حق کوان
 از باد و زان طره بروش کوان بر یک خط از من شگون
 ای سر و شیران دانا زحمی آن تا چند ز دیده اش کوان
 اخطار و لای وجود از عدم است هر شده که از من قورون
 ما خیر جرح اعلت بستیم در این
 که زان زمان بود که حضورت در کس ن

این صحیح است
 در وقت زنده شدن
 در کس نظر خواستی
 دور است کردم
 خوش رفت و نیز
 آری که وفا نمود
 دل دیوانه دارم
 دل آرام من از روزی
 بزنی خوشتر حالدم
 کوان این اگر زنی
 بوی بخت سعیدان
 وفایی که شود سیر
 قوت کوان و می
 ستانه چو از سینه
 از باد و زان طره
 ای سر و شیران
 اخطار و لای
 ما خیر جرح
 که زان زمان

رفت نمی گذارد روی تو بچشم این پاره ابرو بار یک روزم آبیاه کرد
 بر معنای شب و شب میگوئد بر دوسای می بود می شوای می تو کرد
 سونی شوگر جان سانی شود و نون پابند و بنده نایچ و بی زند کرد
 دیوانه باشع افکار و سیه ر میخاکیر و بگذار کو خیر طیار کرد
 انما هر و کش ده رویش هم نموده هم فوج و شیخ زاده با خود فوج کرد
 دیم آمد شتانا ام پوماه تیان هم که او هم سان جوز و زور و شت کرد
 چشمه شین سترام خون زده بودم آیترا قشند کرد
 ایضا قوم بگیری احرن کیم نگیری

ایستاد را و فانی لم یجسار
 ایستاده ام
 شد کوشد و مانع میوفند کوشد کوشد در شاه نظر کرد
 من سکرانیه کوم او رو شیر و کیم من کند و بوسه لقمه اول شماره کرد
 دستم که قویان استه بر هم زبانت برود و حق این نظر بود کرد
 لقمه کشت بریم کیدار نیت بریم لب غنچه کرده و نندیم و باره ام کرد
 چشمه کوش و فانی روان علم کرد
 بر معنای آید پنهان لایحاه ام کرد

در دست راست او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است
 در دست چپ او دو خطه است

میشود

این که در کتب طب آمده است
که اگر در وقت سرما و قشور و طراغند او کوته و تارک و کولور تا بود او عید
بهر تارک و خرفه و فاسد در مرغی شیرین است
بروی و هلهه میل را در این قصه جدید

۱۳۱۲ هجری

نصف شب در میان نیم صبا حرکات توجیه روح
گذری چون بشه در خزان بوفای رسان سلام مرا
کای تبه کار در امن الوده کای سینه تبه از نظر
سند با زلفور و مغنجان چند محمود و صبح رسد
چند از کار خویش غافلت با خدایش برهان به بود
شد جو اذت و نظر به پیر استی پنج میسک ما
خرقه زهره دو سجده قوی دام مراند از پی و میسا
خرقه باری بجا مانده خرقه باری است به نظر
نوان شمر خرقه تر قانی باک اینه شوز ز نام هوا
بگرم من است در طرفه عشق بر ما شرف حال حرفه را
با دل در فنا کو دیده ز ما است و در کات زرد در آ
چشم خود را در این دو چرخه ز شیرین هم رسان زدی
باز بر

این که در کتب طب آمده است
که اگر در وقت سرما و قشور و طراغند او کوته و تارک و کولور تا بود او عید
بهر تارک و خرفه و فاسد در مرغی شیرین است
بروی و هلهه میل را در این قصه جدید
نصف شب در میان نیم صبا حرکات توجیه روح
گذری چون بشه در خزان بوفای رسان سلام مرا
کای تبه کار در امن الوده کای سینه تبه از نظر
سند با زلفور و مغنجان چند محمود و صبح رسد
چند از کار خویش غافلت با خدایش برهان به بود
شد جو اذت و نظر به پیر استی پنج میسک ما
خرقه زهره دو سجده قوی دام مراند از پی و میسا
خرقه باری بجا مانده خرقه باری است به نظر
نوان شمر خرقه تر قانی باک اینه شوز ز نام هوا
بگرم من است در طرفه عشق بر ما شرف حال حرفه را
با دل در فنا کو دیده ز ما است و در کات زرد در آ
چشم خود را در این دو چرخه ز شیرین هم رسان زدی
باز بر

بشد کوه و بیابان و بر زمین زنده از غوا نو سحر و لاله بهار و هزار خورشید
 پای کویان هر در بزم چمن قصه کسان بید و شمش و بنوار و نوسر و سپار
 زاله بر لاله سیم با جوی و سبیل و ریغ چون پرالنده زهره لعل کوبه لیسونهار
 آمدند از سطر بعود و نوزان چمن تازه در میان چمن قصه کسان بچ نوبار
 بارش شد بروی گلوشمشاد بران دمیدم نغمه سزاق فیه لوبیوبار جهان در کسکه
 بر شید از بزم چمن محفل گل تابه فلک با نکه فانی صورتی نغمه تار
 سبیل از دستان خالیه ساجوه غار نغمه سیم با ریغ نو تو سحر
 رو بجزار و درخت گل بر معجزه بین ایله انکار کنی اشجیر الاخرینهار
 نوشته است آت قضا بروق لاله و شاد و حدت او بند همی
 بان پیراسته سنام شطاب فی سحر چمن این ستمه ایام نیند و عیار
 بامی و سطر فی پیمان بهشتی و کرات سایه بید و لبشت و خنده زیاده
 بیله از عشق گل شاده در راه هم وزیر قضا و بطی است در ایام اولان
 سطر ای آینه نور قدم نایزبان ساقی ای خطره الفار صلی باده بار
 عمر این است که با خطره ساقی کدر عشرت است که خنوشکی مار و در
 سینه سلف روی زمین می ندیم نغمه می و شوق در ایام سحر
 شکوه صبا سحر با غایت نغمه ای که در سینه ای که در سینه ای که در سینه
 شکوه صبا سحر با غایت نغمه ای که در سینه ای که در سینه ای که در سینه

در کوه و الی همین سخن گویند هر که در آن شایع می شود
 او خانه نسیه اول بوی ترشینه در تپه راه برود کوه
 او شسته زخمش شستند ز شسته او شسته و برهنه او زوره
 شسته بیست و پنج کیسه کاغذی بود و در هر کیسه یک
 کوه و الی که او در آن زمان ازین ایستاد بود که در
 سر قدم بودند و شسته او کوه بوی او زوره کوه
 در آن وقت او در آنجا خانه طره بود و در همان
 کوه شسته و الی همین سخن گویند هر که در آن شایع می شود
 او خانه نسیه اول بوی ترشینه در تپه راه برود کوه
 او شسته زخمش شستند ز شسته او شسته و برهنه او زوره
 شسته بیست و پنج کیسه کاغذی بود و در هر کیسه یک
 کوه و الی که او در آن زمان ازین ایستاد بود که در
 سر قدم بودند و شسته او کوه بوی او زوره کوه
 در آن وقت او در آنجا خانه طره بود و در همان

کوه شسته و الی همین سخن گویند هر که در آن شایع می شود
 او خانه نسیه اول بوی ترشینه در تپه راه برود کوه
 او شسته زخمش شستند ز شسته او شسته و برهنه او زوره
 شسته بیست و پنج کیسه کاغذی بود و در هر کیسه یک
 کوه و الی که او در آن زمان ازین ایستاد بود که در
 سر قدم بودند و شسته او کوه بوی او زوره کوه
 در آن وقت او در آنجا خانه طره بود و در همان

کوه شسته و الی همین سخن گویند هر که در آن شایع می شود
 او خانه نسیه اول بوی ترشینه در تپه راه برود کوه
 او شسته زخمش شستند ز شسته او شسته و برهنه او زوره
 شسته بیست و پنج کیسه کاغذی بود و در هر کیسه یک
 کوه و الی که او در آن زمان ازین ایستاد بود که در
 سر قدم بودند و شسته او کوه بوی او زوره کوه
 در آن وقت او در آنجا خانه طره بود و در همان

چونکه برده ابروت سار و فله برود شوی دنی که نورانی و کمال
 امن چاوم که روزگار پرله نوبت بو که اوینه جمال نوبی جلاد
 شور و زهر لیه فرزار تو دوا هم عیون شریک بر باد
 اری روحم به یوی پرله لذت اری هو قیاسی که یوی
 بر باق پروات بر چه نالی که من شایسته با بال چاوم
 مرادی روحه لوی ذنی
 پهل پای به غنمه لونا و
 روزگار بویکند و دم جوته ات نه بودسته یونوه پری بوتن
 دست بسته شه کرده ام قنانه یونکی یونکی یاربیم برده
 جان منه بونی دلی غمده رو سانه
 پروانه صفت بو شه شوخی بی غم وک نه شه هم کون و دوا
 دل پرله دوا غم حال غم با غم وک نه شه هم کون و دوا
 جان منه بونی دلی غمده رو سانه
 وار که بچنده بر زلفان دهنی با زار شه غمیت و غم
 مانده و یونوه آرتی بر دوان داد دهنی بر کاسی دهنی بر دوا
 جان منه بونی دلی غمده رو سانه
 اوونه که بو و دوا شه بک نه رانی یونوه هم کون و دوا
 جان منه بونی دلی غمده رو سانه

کافور است که
 ضعیف است که
 بیدار است که
 لا ادره تو در نیت است
 آن سخن بیرون
 از لعل است
 صد آفت که در چشمی
 عورت هم که در لاله با بند
 بنوعی که در آینه
 غلت که در سینه
 بایر دهنی ز نیت
 نیامه بار که در
 غم خانه نشی
 بعضی هفت که در
 شرت سید آنچه هم کون
 با غنمه که در روز
 که روز از غم کون
 میزند بایر که در
 زخمه که در
 ما غنمه که در
 آن که در غم کون
 از درت که در

الله و ضعیف است که
 دهنی ز نیت است
 آن سخن بیرون
 از لعل است
 صد آفت که در چشمی
 عورت هم که در لاله با بند
 بنوعی که در آینه
 غلت که در سینه
 بایر دهنی ز نیت
 نیامه بار که در
 غم خانه نشی
 بعضی هفت که در
 شرت سید آنچه هم کون
 با غنمه که در روز
 که روز از غم کون
 میزند بایر که در
 زخمه که در
 ما غنمه که در
 آن که در غم کون
 از درت که در

اشم کرده زلفش و بار و بویچه فری بیه تو مسمای ز کز آرد و موم
 و لم طغز و لب تان غم و امید به عهه سنانی تیر به ان از او مضموم
 احقاق بر دست کریان دل بوزاره هر عجم مادم و لید شور و به بیاد
 که حکمت زارت که تقلم بدول و عجم مادم چه نیکینه وجوده
 سیه روز و زنجوشم کتم اشقی بونمی بد او طره و ایچی که دوی
 و فیانی و ارجل دلگری بدن بوم ذنابینی
 بصدر غفلت دل بدین باغ قبه موم و موم
 اخفته ده ماه شرف اسرار نهانه زارت که تبسم کوی قطره
 زلفش چیه و انا بر لبی حلقه بکلفه بانه شوهر انکه که زنده ان و لانه سفار زانده
 توی سپیدی ذوق و لانا بهین به عطره و بیری اثر اعظمی
 قلاب شتر - برنجی روی کرد و بیه یعنی که که قبه غای الی
 نور و زور خوش تو ام شو و لو زلفت کشته که دی تو در دست
 کریان و لانه که او زلفه بر و او بمانه مرغان شب او زسانه
 پاسته بیدار ای بیمار دل رو به بیری زلم که و نور نمانه
 از لانه دیده هر که بخواد نور و هر دو غم - لوب
 کلمات ختم موم
 اشقی بونمی بد او طره و ایچی که دوی
 و فیانی و ارجل دلگری بدن بوم ذنابینی
 بصدر غفلت دل بدین باغ قبه موم و موم
 اخفته ده ماه شرف اسرار نهانه زارت که تبسم کوی قطره
 زلفش چیه و انا بر لبی حلقه بکلفه بانه شوهر انکه که زنده ان و لانه سفار زانده
 توی سپیدی ذوق و لانا بهین به عطره و بیری اثر اعظمی
 قلاب شتر - برنجی روی کرد و بیه یعنی که که قبه غای الی
 نور و زور خوش تو ام شو و لو زلفت کشته که دی تو در دست
 کریان و لانه که او زلفه بر و او بمانه مرغان شب او زسانه
 پاسته بیدار ای بیمار دل رو به بیری زلم که و نور نمانه
 از لانه دیده هر که بخواد نور و هر دو غم - لوب

فوق مخالف من موت
وتم تین سبب جنت برین
و توندن در جنت برین عاقبت برین
کلف شایان از برین عاقبت

کلمه زبان کو کوه بونون بکن جادین پنجه کچه ناره
تعلق من برین
باغیا امان از این نظر چشم
بنام زانکه ایدل و ره شیار به نظر حق تعالی
امیغ که شکر کند لم لاده کریمانی اول لولاده حنده صحنی اگر کجا بریدنک از نظر حق
مستحق زلاله بونون
از دل برینت و خان
بکر که در فغان
شست درون فغان
بویسه برین
ساق جیب
عشق برین
مقدم برین
در عقد برین
با برین
از دلی صحت برین
فوق برین
و صفت برین
نوشته برین

هذا امر لواله تعالی
و استراجه

Handwritten text in Persian script, likely a medical or philosophical treatise. The text is densely packed and written in a cursive style. It appears to be a fragment of a larger document, with some text written in the margins and some text appearing to be written over or around other text. The main body of text is arranged in roughly horizontal lines, though the lines are somewhat irregular due to the cursive nature of the script. The text is written on a piece of aged, slightly yellowed paper with some wear and tear at the edges.

۱۱۰
 پادشاه جاوید است بوالهوس و بی خبره هر تو و تو بنویس
 بولویم بوزفت باخوت بزه و کم کافر بولیم بی ایمان تا سحر کرد
 همان او رزم و ساسی رخاوند زلف بولیم بر رخ زخاره زلف
 زلف روی و ابوی ابروت آفتاب رویشان بیاورد و او با بولیم
 بدینا شش شکرانند که روحی بولیم و فراوان
 روح هر روحی بولیم بود و بولیم
 صد قضاوه خرد و بولیم شکر بولیم
 که قدر زنی صد شکر و بیرون بکرندی صد
 بارم کرد و خارم زاری که در خنده آردی
 همگی ما آری بولیم خردی هر بار به ماری هر بولیم
 و دو نام بولیم که نام زنی که نام اگر بولیم
 نام و غم بولیم که بی و می او نشکرسته هر بولیم
 و سوزی بولیم که در نام بولیم میل بولیم
 ای بولیم بی بی ای دران بولیم هر بولیم
 سواره دلم بولیم دایم که نام بی بی حی حویین

اینها که در این
 فایده در این
 این بولیم
 اینها که در این
 فایده در این
 این بولیم
 اینها که در این
 فایده در این
 این بولیم

قال تعظیم که در کتاب
برای کتب معتبره است
و در کتب غیر معتبره
معمولاً در کتب معتبره
معمولاً در کتب معتبره

ما نم آویزیم و فاشترین
غنیه نیمی ما بهی می گران تو
او ساده که در کتب معتبره
و غنیه ما در کتب معتبره
تمامی حقیقه شمس و کرای تو
کافر که بودیم شمس در کتب معتبره
دوره هزاره و ده کن بودیم
رقت مینماید با اشاره نظر
که کتب معتبره و دیدار جهات
جمله شمس و نظر کتب معتبره
فصل بیخ تو بود در میان
شیر و کرب و در کتب معتبره

بو قیادار و در کتب معتبره
عمر بخدا صغیر ما و الهی

ما و در کتب معتبره و در کتب معتبره
بر کتب معتبره که با کتب معتبره
تاکو در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره

و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره

و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره
و در کتب معتبره و در کتب معتبره

اصحاب باغیاتی
 مکتب سوادکوه
 کتب و دستاویزات

۱۱۸
 لوحه و یکنه زینت بیگانه دو دیواره و فیه بدایه قرین
 زلف بیبینه بدی مافزوه بوفی مین ماه برین
 خوشتر بود بمانی که سینه فریوی
 او با بر لبین کمره و فاتی بیست کن مرعیه
 از بد الصبح جوت بویزه او نه روی خسته و لم
 شکیج سر زلفه تیتی رویه بادیم که غی بچشم لطیماست
 عالم هم بر لبینه از عین حالت هر روزه بر مایه هر روزه
 دیوات خنده طبلان ایدیه ممتاعی که ان خون بر
 مکه شرف و افرا و ایدل و نه تا زنده و دلی توانه
 و تاده و در غم و نه ای باری زخم که بی ناک و نه
 به دیدان بنیان بزده تحلی لعل و سنه و درین کشته
 مکان نیه و بساوه بنامد را هم او رز غیر بر خدار که گشته
 و هر چه بر سر غیر نوری لطیفه نیه نایه و بر
 و در لبی و یکنه و نایه نایه نایه نایه

اسکی و مکتب سوادکوه
 یکل و نوزاد و مکتب
 یکرکیتین چه کلین و مکتب
 سبوتن ایلا یکنین مکتب
 مکتب و مکتب و مکتب
 مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب

مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب
 و مکتب و مکتب و مکتب

زندگی در حال مبارزه
و نفسی که بختی در روز
حقیقت است هیچ تحقیق در روز است

بالا که آخر نه نوشته ای می فرموی که او می خرد او بزرگ است
منم که نمی تونم که تمام است عاقل او با نصف بر تو دوات بی
من رنده قلند چشم تو خوام تو شبی بر بلای اگر ندرت است بی
بزرگ می مانی منی کل من می همان که جان و بی پرده ناست بی
خاوه نواری قدم نوادگی زوی نفس آخره روح بغداد است
سوره نوبیام استی بدکم بسته در طرزه اوی بر صفا بی
سعد جاد کجی بو تویم حق توبه چه نسیه شمع و درواز خندان
بواجب کوزه روح و وفای هر سینه جان کل در شب است بی

و با همه که در دست
است زنده که در دست
باید حق من آن
باید حق من آن
باید حق من آن

عشق در لعل که می سطر کون
و ای که می اندکی و نای کجاست بی

کجا بروی که هم در آن فضا نظرت زوی و لولوش و
ساز و صفا بی کل که در چشم ما بود و نای که بود کلا
زور و نای که در زور و نای که در زور و نای که در زور
در سینه که در سینه که در سینه که در سینه که در سینه
کون بود و نای که در سینه که در سینه که در سینه که در سینه

و در آن وقت
و در آن وقت
و در آن وقت

عقل است او جز
نمای زنده است
در سینه که در سینه که در سینه که در سینه که در سینه
کون بود و نای که در سینه که در سینه که در سینه که در سینه
و در سینه که در سینه که در سینه که در سینه که در سینه

۱۲۱
 پوراسته بازاره چه ندان برلم هر محبت تو به خرد در بیان
 نه شتر عزت لدم داکرت کوه قافله طبعی نه سر سبزین سخن
 سوتاوه درونم ورنه ای مطر نوحی تو سیده زلفه نوره تو که ایامی
 جاده نینه دوانه روی تو به وفای
 فصل اکبری بنه بر پیره و جان
 و کل کاک احمد روی وفای نور حدان در رخ و بوق در سحر سحر
 وفات اوین یک بر روی در چرخ در گم بر تنی تانم کوشم چی سخن
 ای عمارت تو خردم ز کس کات روشن کردی نه دل عکس حالت
 حاشا قربان که کردی در دست ابیات شیدیم آقا چرخه ای
 و کس رفت رشو کسکی فته گزونی سر سحر تو که بود بر روی
 کردیم بوفول با خان سری تو ایست که در پایه سر زلفه نظری
 کوان کز زده رم به صفا ششم
 در عرض تو که رود امه مندان تو هم ترا دو کل او تیره لال
 بند نه درونم همو سخا قات لوان نامم و کونی در نه صفا تو او در ایست
 کوشم ورنه کوی ریشم و ششم چه صفت بر روی
 از این کوشم ورنه کوی ریشم و ششم چه صفت بر روی

۱۲۲
در عارضه خوشحال که با همی عید و شوی در دوران
دو طرفه تندی بیاید چنانکه گفت که در طرفه تندی
بر دیان با سیری دگی زار و خرم
وک کافر تنوبی بخون سرلحم وک ترک لیدن در مری سدی است
چاوت بجان میده آروی سیم تریکه دماخت در صفره جگر دام
تا روز شش هر دو کوی خون له نرم
چشم و کوفتی که نه آه و فغانم پر خونیه و کونافه دل بسته زمانم
دو ناری نای زلف لی آوی حنیم
بسیار هم کرده است و او را دریم هر چه خونیه که برشته مانا
چا ریک مکنی به آن خوم به بنم
امان ای مطرب مجربین سخن مارو بلای سمارت که او اور حرا
بر تر عده بم لا وینه رگم کوردن که بر ما تو سه بدنت بل بو
کوردن

تاریخ ۱۲۲۲
در عارضه خوشحال که با همی عید و شوی در دوران
دو طرفه تندی بیاید چنانکه گفت که در طرفه تندی
بر دیان با سیری دگی زار و خرم
وک کافر تنوبی بخون سرلحم وک ترک لیدن در مری سدی است
چاوت بجان میده آروی سیم تریکه دماخت در صفره جگر دام
تا روز شش هر دو کوی خون له نرم
چشم و کوفتی که نه آه و فغانم پر خونیه و کونافه دل بسته زمانم
دو ناری نای زلف لی آوی حنیم
بسیار هم کرده است و او را دریم هر چه خونیه که برشته مانا
چا ریک مکنی به آن خوم به بنم
امان ای مطرب مجربین سخن مارو بلای سمارت که او اور حرا
بر تر عده بم لا وینه رگم کوردن که بر ما تو سه بدنت بل بو
کوردن

له گریان آسمان دمانی سوز بود می عجب بود لالا
 اگر مخون تو نیم یکم یکم بی که کوکبوز ایدیه و
 در شش چاکت خون و با بوسه در ما
 فداتیم زیر بیه کوه و زودت کمانی کن
 درین بای خزان دایه بهار شووغی که در اظهار غلوت افشای اراکم
 بیرق ریزان خزان کوه رزان وضع کن در چو فصل گشت و تمام غم
 آن ها تو چمن چو لوله نغمه با قمری در بغایت با لوله در بالام خفته در آن
 گریان آسمان ما نور بو شین کرده مگر از ده یامان شام بود روز و ما
 اویم بخت من رشبو تازو و آرازو دلی من لطفان کردی به شمشیر
 له کن دور لوله خورشید اوج شمشیر تیغ غم خرم ملا هم غم خور
 له کن او شبی آهوزام لار خرام کن منم که درواست تو از زخم خرم
 و فای بیت بلم دنیا و نیم جی بریم دلیر روی راه دنیا به دنیا خود نام
 برو می اکابر بخت او ایاوه خرمیم له تفریه بهر خورشید عالم در تمام کلات
 نشا و عرش شاه و شجوه این که دنیا که روی دنیا را به
 له دنیا که با او در آن کوه خرمیم که در آن کوه خرمیم که در آن کوه خرمیم

۱۲۷
بها کی قب من در اسم اکثر جانم رضا کوی مقیمی علی قران و خاتم
رضا کدرت قران منم سارلی کفان سکنه رینی هم نوای نامم
سار و زهر قران سر عد قدم قوم بهر ستی حرام گری روی تو منم
این شایم تو بو چنگر شاه غم و غم نوی که من شایم در آن در خواندی آن شایم
جانم دی سر برادر فرموی گویم نشی در سناجی کی بو نامت بی تعبیر تو نامم
خدا بو حومی درانی منع نور خدای بودی در دنیا تخلی امن نظر نور بخلا نام
بس فیض تو دین و دل دوباره می کرد در دنیا و کس جا بهت استی تمام
دین طلبان بوی بو خندا و کور بوید در خمار شد دوران و خور شد بود
سایه تو کلی بو نفس عارفی خدا ما کورست در بغای رفیق که خدا اول تو
سر بران در قوم دی بیجا و خوم نه از جوان در با بو امام زحمان مولای اول
یا لایت تویی گریه یک نور کو راوه در بغای عارفان و حرای تا کورست
دعوت طایبانه اندامی نور که گرفت در بغای بو هر حقیقه اولاد طایف
همین از انورانی اوی بوح عارفوی و کورونه تا بون کسبر شمع آرای

افغانی احمدی
دوران در است
امان نظاران
علی مقیمی
تعبیر حاکم
و کسیر
مکمل هم
تو مقیمی
بویه این کس
دلاست حسن
نظار کورس
نفس کامل
بند و بعد
خود کمال
هم صورت
دوران او
مکمل شایم
تعبیر
عدم فنا
شکرت
کلمات
در حقیقت
کورد و خفته
جمال کمال
عالم صورت
قدم

دعوت طایف
همین از انورانی
اوی بوح عارفوی
و کورونه تا بون
کسبر شمع آرای
کمال کل
دعوت طایف
همین از انورانی
اوی بوح عارفوی
و کورونه تا بون
کسبر شمع آرای
کمال کل
دعوت طایف
همین از انورانی
اوی بوح عارفوی
و کورونه تا بون
کسبر شمع آرای
کمال کل
دعوت طایف
همین از انورانی
اوی بوح عارفوی
و کورونه تا بون
کسبر شمع آرای
کمال کل
دعوت طایف
همین از انورانی
اوی بوح عارفوی
و کورونه تا بون
کسبر شمع آرای
کمال کل

بصورت کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری ۱۲۹

بصورت کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری
 که کوی بیخونه شادرم بروی تو میوه پیرچاوم
 ممت بیزه لیم شکسته دستم کمره او جایش
 غریب بکسیر دواوه کوتوم دورله درخوم
 خداوند ارحم الراحمین آرزو کلامی خوم
 بحق نور وجه ایک و پانصد و بیست
 بیست و نه بار بر سر کعبه است
 و فانی بکسیر و دواوه پانصد و بیست
 بحق نور ساطع جبهه لایق
 بحق چایار و آل او اولاد حق
 بروح خوابگان آفتاب و قبله کاخوم
 بقوه جاویده و لسان و یاد است و نمان
 چیدانی که سایه ایه قطع مار کوه کم
 حریق آورد و رسم و داند انرف بنام
 نسیم صمیم قربان شاه نور کلام
 نسیم صمیم کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری
 که کوی بیخونه شادرم بروی تو میوه پیرچاوم
 ممت بیزه لیم شکسته دستم کمره او جایش
 غریب بکسیر دواوه کوتوم دورله درخوم
 خداوند ارحم الراحمین آرزو کلامی خوم
 بحق نور وجه ایک و پانصد و بیست
 بیست و نه بار بر سر کعبه است
 و فانی بکسیر و دواوه پانصد و بیست
 بحق نور ساطع جبهه لایق
 بحق چایار و آل او اولاد حق
 بروح خوابگان آفتاب و قبله کاخوم
 بقوه جاویده و لسان و یاد است و نمان
 چیدانی که سایه ایه قطع مار کوه کم
 حریق آورد و رسم و داند انرف بنام
 نسیم صمیم قربان شاه نور کلام

سوال آن چهار
نفت که در جوارح
جگر است که در
قلب است که در
کبد است که در
مغز است که در
پوست است که در

۱۴۰ حیات منویه بر سره بواج و کستانه

بسوزد که زارم بی بواج مانده
بیرگان سیات قلم سر بر جگر کمانه

سرم در بند کوهیه دم سر گرم توانه
نه دغ تا نغانه نه درد و صوفه خالانه

عجب نوم زدوز فر که کافورستانه
بصبح کاذبه شو چو ابر کیر چو شخوانه

مقام قابه قوسیه سیاه میخاننه
مکطاق بر تو بران طلال عید و بانه

تماشای باغ و گلشن لاله و اوانه
حسرت چون یه سید که در دم و خسته مانه

کوه لطف بهر قران خراب است
دغای درد سیدر مانه بوچا وانه نارامه

۱۴۰ دایره کور و هم خاک کپالچا و

اگر دیا آوری اگر طوفان خونست
بفر جا و کاستت همونی شتره حرکت

تسک نف کلنای جمل تو یه نور شو
دم نوا سر جانم بر از غوغایه نارام

خالت چرمیم در آینه قوت و ایغشت
بشوق تو و مخلصیت آه و آه دل

همو عالم بیدار که تو قران ابرون
عبادت خانه بزم نویسه هفتک ابرون

بنا کرده مراب بر در مکران لغو
دغای درد سیدر مانه بوچا وانه نارامه

زادگان حق در دستان
بلا نور جمال که در الهی
سال نوزاد نوزاد نوزاد
حق ظهور کعبه در
جواب نغمه بخت در

نزد ذات رحمت
جمال و جلال کمال
الاقبال بحکم الهی
عن سیدنا محمد

الطی صلی الله علیه و آله
تقدیم صفت ابرویم
نور دنیا از روح
دانه و دهان از دنیا ایام

و نه سبک کلم
قال و لا یطعن علیه
الفقری و لا یطعن علیه
انفق سواد و لا یطعن علیه

بمانه قدر و قدر
صورت و قدر سوزی قدر
صورت و قدر سوزی قدر
صورت و قدر سوزی قدر

صورت و قدر سوزی قدر
صورت و قدر سوزی قدر
صورت و قدر سوزی قدر
صورت و قدر سوزی قدر

صفحه ۲

بر حیات

در این کتاب
تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

۴۱

از این مازلف و چاوک بلا صادم استند فافرت نه برادرم
وصال خانکه بویست حما عاتقه انزونی کجی سانی کوزرا بوزنه سالیلم

سناه گرم تا رایج هم در دو و گوکی شسته قرآنه در غم
بجذب به حال روت بلو باح حساس دلی من هر سالیلم اوردم

کمند راه تو بخاری من عاشق روم براد و طیلک و نم سینه عزیز از کازم
و لوروانه در گرم و دوسوم دور لرزه فستی کن لذت غم و حله او اوردم

بخند یک دل بیمار او چاوانه شکسته نام بافته محمودم نفر بو طوار
و های کر سواهی و صاباری دل به زلفی

محال عفا جمعیت که کن اشفه خاطر
ای بر اونیسه شستی بو بخلیات دی ای حاوول عاشق دل ارا

بو خلیات که شور در او ده سوادمن طور رو طیاره موی سلیک
بو کاونیه جمال شاه نوبانه دلم و تیه آه و با طراری وی زی سالی وی

غاریت انوشم در هر دم بر شو کوا بوی و اهر دم دلدله شور و غوغای که کوی
هر تور و سالیته ای اصل تو رول دو ای دلای رفیق خسته هم تو سجا کدی عاربت از

من کجایه دلوان تو شسته و خون دلم او رنگ وانا تری جام اوین کدی بیغ فای
قبله راه عارفان ولس عید ابوغو عالدوی بیوغوغوغوغد ای که کدی

در فضال کوا
در ذات من

تاریخ است که
تاریخ است که
تاریخ است که

در این کتاب که در آنست که مطر و صفا و محفل
 در این کتاب که در آنست که مطر و صفا و محفل
 در این کتاب که در آنست که مطر و صفا و محفل

۱۴۲
 له تعذیر و طائی بوئوی وکی می مروی

دو

جمله حضرت که در آنست که مطر و صفا و محفل
 فضل لعل در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل

در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل
 در آنست که مطر و صفا و محفل

عاشقانه
تامل در غایت
توجه و نظر صاف
موجب کمال ابرام

۱۲۴

میران دل من بانه زخم و پیکنی زخمی مجال بوخنده ساغر ناکرانی
ایان شوخ خرابانی که بود نودل آفتابی بفرسود چو که تو مانک لردن کوه سیدانی
وفایی و وفایی دیکوینه خدا را ای چراغ دیده بوپروا پیرانی

وفایی او ده دست بردان له دوره لقطه کردان
ایان یا قطب ربانی بدویشای بخارانی
بجاریک تماشای توفیقیم ادا تو دم اگر نه بخار قیارتی در
بجز کرم خون و ما زخم خسته چینه زخم نه زخمه و
مگر زلفور خست و کلاه حایم کاکامین بوچی جلوه و او سر تا معانی کوه حیرتم

کونی کن گنجه کم اساو بجران تو بود به بونزی دوستم و به نغمه ادا نامم
توسرو یک رنگی بجران بی سرتی بر جاوم زوی که جسام غارتیم
کل غریب ری تو و من خاکی بینی تو لم تو ز زنی سا که عمر سر روح
کیم دار و دست و دایره بزم زلف فری بلای تکبلی علی سونی چه لیر زخم
یا غمگت بر کوه بوم نازه زرد و دویوه کردام هموسبتنی تا زلف شایانم

در روز سحر کونی در روز سحر کونی
در روز سحر کونی در روز سحر کونی
در روز سحر کونی در روز سحر کونی

کمان بروی پستی بقره چاویستی ^{۱۲۷} که دای تیریکه سردی با هم جان او کرد پیش قدم کمان
 مکرر کان شتر بوجیم چا و دیر بو که خون دلی پی در بو خوشی خوی بد او کرد ^{عقودند بر او نه خندید}
 غور حسن خوی و ابودی پخته کرد و بوی ز خوی فرمود عالی بوج سو کرد ^{عقودند بر او نه خندید}
 کتم اشوخ چا و تم خراب و عاشق دتم رحمت کرده ها و تم خراب کار اگر ^{عقودند بر او نه خندید}
 دل داد شکت خوی استاهات بدت ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایم که است خوی و فانی شیت و شید اگر ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایم که کشنده صد هزار جان فانی ^{عقودند بر او نه خندید}
 بدل خند که بنویسه بگور کت عدت مینه ^{عقودند بر او نه خندید}
 نه قد طای میه قران نه رزه غیبه سر لو ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف و کاف و بوم کت ارف و بوم ^{عقودند بر او نه خندید}
 و مت بوینه دم کله با بوم ابر جاورت ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایوت لو کت و لو کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت و کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 و مت نیمه بدل کرم ابر جاورت ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}

کمان بروی پستی بقره چاویستی ^{۱۲۷} که دای تیریکه سردی با هم جان او کرد پیش قدم کمان
 مکرر کان شتر بوجیم چا و دیر بو که خون دلی پی در بو خوشی خوی بد او کرد ^{عقودند بر او نه خندید}
 غور حسن خوی و ابودی پخته کرد و بوی ز خوی فرمود عالی بوج سو کرد ^{عقودند بر او نه خندید}
 کتم اشوخ چا و تم خراب و عاشق دتم رحمت کرده ها و تم خراب کار اگر ^{عقودند بر او نه خندید}
 دل داد شکت خوی استاهات بدت ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایم که است خوی و فانی شیت و شید اگر ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایم که کشنده صد هزار جان فانی ^{عقودند بر او نه خندید}
 بدل خند که بنویسه بگور کت عدت مینه ^{عقودند بر او نه خندید}
 نه قد طای میه قران نه رزه غیبه سر لو ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف و کاف و بوم کت ارف و بوم ^{عقودند بر او نه خندید}
 و مت بوینه دم کله با بوم ابر جاورت ^{عقودند بر او نه خندید}
 بجایوت لو کت و لو کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت و کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 و مت نیمه بدل کرم ابر جاورت ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}

کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}
 کت ارف کت ارف کت ارف کت ارف ^{عقودند بر او نه خندید}

۱۳۱۰
اگر صد جان زهر و شکر می روید پدید
باید که روست سبب و شیرین و شیرین
بر چای و کولف پیشان کوه فرموی
وفایی حت ای میخان کتو پیر و افتاده
بین بدلان سجده حلاله گل که منظر بی
تخوی خاتوم بلکوشای من شیر و شکر بی
له جبت و اگر هیچ نخل طوبی او کوشی بی
دمازه حال بیار یک جری که پرتشتری
که خورشید غنیمت بی بجان و کت بیان بی
و کوطا بومند و چین بی باغ و کت در بی
حجیان پر بود ناله عاشقان و کت در بی
الطیحه عهد و پیمان عیب من هتاسری بی
الطیحه میر آب بقام هر خضر سیمتری بی
بقران سوزند و نوم کوشا و کت در بی
نار شای شکر لیوان دبی بر صعل و کوب بی
دعاوی

کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست
کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست
کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست
کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست
کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست
کشت و غنچه
بجایک من است
من از من
زبان در دست

و صاعقوی تجلای کردن و سراسر تو هم فرمان ^{۱۲۹۵} نه تا کم که تا محرم که هرگز نیند و کل در بی دوان زار که با است
خوش بورد زره گوشه چا و که دای بنای فرموی
و فای بویج در کن صفت ای حد جادو کا فری

تزدن خوش لب سخن
نیز در با خود دم زان که در
بگر سرده دل را بچشم
چشم و گوش بلفه فک چشم
داشت تا نید بین بیرونه
چشم داشت این نور آفتاب
همه زره و در ریافت اما
خود هم نازده را بود کرد
در پی کویه زرم کا فری بی سر بهلا
در تیره اهل دل کیران روش و او ایام چون است آن سوی در
خست بک زبیرینه لبست یا کتری خانه در نشاند که لغوی
با بصارت هم هیچ بیاید
لام با باره ترک سر که اول بود کوه که چه به شکان بی
غرت به حرت غرت
دم تور و رخ شیرین چاک مرسته جا که آن سوز را بگذرد
در حرت چشمش در
رفت جان بیک در کوه
مستان بصدی بلبل که کوه کرسار آن قوم لاله چشم
در و نگرست گفته
تدر اعینم آنچه لو
که چشم در و نگرست گفته
تری اعینم حاکمان
همه شهر در پاشاه
می صوفی نگرند که
در و نگرست
قوی در کند

بر ندره و دم سودا زده لطف دلار آینه
کن منع دل زارم که دانی جسد و ارامه
بنا صفت بوهای شیون دل پایی فرسو
لکل کزیه صراحی نشاهی خسته جامه
مفسر غزوه که زبیرینه و سسته لطف معنای کرد
دل چای کویه زرم کا فری بی سر بهلا
خطها تو بچور و لطف دلار آینه
ببر که من جها تا دم دست بونیه نیرانم
خست بک زبیرینه لبست یا کتری خانه
بمض رویه لطف سرم و ابا و چو حکم
بغزوه چا و لطف او دمه و رحم و برینه
دم تور و رخ شیرین چاک مرسته جا
مشوق رو و دایم یه کردن لطف
مستان بصدی بلبل که کوه کرسار آن قوم لاله چشم
در و نگرست گفته

بتا آن لطف رو کرده و چای کویه زرم
سکه هم از و غنیمت سر و کل باغ بالاسه
میر نوروزی

اگر چه بالوروزی نوید وصل کل دینی
هوا کل دینار بلبل بصدی حرامه
بکوه کرسار آن قوم لاله چشم
در و نگرست گفته

باید با لبه در هر کس که در مغز
که در مغز است و در هر کس که در مغز
و کو حو بیاری هر سالی هر بار
بها جها تیا یا یات شوق روه و
در تم اه رکت زردان و کو لقب شیبونی
بیلغ غشا تکه که مجنون نیالینی
دیکت نابله خدیگ صد عام کمین
له لای قلم که که بای و عده بین ستر بینی
نه تیر و در سر که نه نام چاونه لب رمی
شیک کرت آوینه و صد دو رمی
بلا شیرین بخون کو کمن پنجه بر کمنی

قصای چاوت لروح من کوی در رم الو حو به

و فانی بو چه که خوبی لبر او چاوه نم نمین

بزان نخل طوبی باع حنبت خار و شاخه
وره طریقه چاوم تا شای موج دی که
ای چاوی مارت

بار چای و ماریت که هر دو خواریه کاری
 که عین آه و نوز و کیری لغت صیانت آیم
 شخصه چای و آب پر نه مار شایه میوایم
 که لوی چوکان لغت دایره خورشید فلام
 ولم شیو او چای و لغت لوزاره چایه که
 که او میاره ماران کسینه دران ترانه که
 در و شری مار شعیب که میگیا که
 بیاد روم دیگبری بلا چایوم که کیرت بی
 صباران نم نم باران میجو از این باران که
 که در حال و صدفی واری فهم واد که
 که قتل عالم دل بوه خال رو بلا بس بی
 سحیا کاروان کز هر بو روزه دو دست لغت
 دم بنیاد کم کرده شاری پیلای فرموی
 که در کیش بون بانی و فانی چاکه چاکه
 و یک ساقی دست نه و خا و کانتیم
 بیامیک دست من دعا پر معایب استقامت
 که دولت و خیر نم لغت نه از انم
 نه سرگرد سر و کردن قران استقامت
 صحنه وید سر و دل بدین فری و میل
 و یک شید قد و بلا و کیشیت و هم نشیند کس
 نه شایه بره حکم نوستامه نه بول
 بقران مدوا و حکیم حال استقامت
 بیاد او خال کیرت در دم شایه ای بی
 که هم دست و امان کلا و شیت هم
 غار بار شایه حکم
 ای آنکه درین دوزخه

اول رو تو ی کردهم چباش لفت
 هتاک دل که شده در وطنه با عجبم
 به لطف تو چه کم مانی پیش نیره کجاستم
 امان سر قافاجی قرمان زگی کار دستم
 لوروشی که روت و اگر دیریم هم
 سوئی خست بدمن هرگز از خضابتم
 روت یکبارت و کد در لطف تو هر
 تقرب قایه تو من و مقام لام کتابم
 ان کر دل قاده آتو شوخ عرب از
 مکریم بیختم خوم ویکه عزت بستم

بیاد لطف و رو تو و کوفت و یانی
 دینی آروم شتر تازی دار و روضه خواتم
 به میانان صدای این دگر معانی
 که دل زرد کوه نیستی چونک از غولم روی
 نه تو چاکم خون به خورشید جھان روی
 شفق و کوشش کند که مهر خاوران روی
 که جوئی سره کردم سحر خاوران روی
 که دینی مانع کنی کاغذ بود بعداه و ان روی

مین اصل مانع
 بیاد لطف و رو تو و کوفت و یانی
 دینی آروم شتر تازی دار و روضه خواتم

این کلمات در بعضی کتب
 از این کتب در بعضی کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب
 در بعضی کتب از این کتب

بلین میناییه کو اول کوشش جوی کرد
 چه شنیکه چه هاوار لیه توجله بریان دا
 چه فت کوه بر چا و کم که واچونور نیامیم
 بنالده دل شفا ممانی دینغ بوهرم جو کم
 خرابو خاها باشخ و جد طابان خضه
 بنالده بلبکو قمری و فانی بوئی هر در کم

حکیمه رو بلام بو تاج خزان روی
 گمزه روم بچاوی تو شفا ممانی کو تایل
 اتوای تارزین بار سرد که نغمه
 اتو دم به نغمه نغمه نغمه نغمه می
 بقرمان حله ای مطرب وره
 شوق باده داکاره ساری عواقلی
 وره بنواره نالوش نغمه دل داری
 تا و اورجات کنده حال استوان

(Marginal notes on the left side, partially illegible due to bleed-through and fading)

(Central handwritten note)

(Marginal notes on the right side, partially illegible)

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

۱۴۴

بلی وک سُر وایه چه کو او بختی
بنیم که قیامت وی بزم بویج سیاهی
بفرموده است چون که کعبه حوش رانی
طیب درده داران اخدا ای چه ادا
اکصد جام جم آب خضر افروزک و آری
کلید و ابارکاری ها و سنا بدنیالی

دانش بیست و یک ساله
شکل از زینت آن که در کتب
شده و عین آن که در کتب
کتابت شده است
دین غم شکر گشته و تو شکر گشته
دین ای تو به غم بدر که کران کو تو
بوشه چو فصل ایو خاک کوی یازم
کلیک جاتو بارد

دردم محروم مبه فرموی و جانم رازم
کسی دریا ایمان بی بهت و حرام بانی

اخ نیم صمیم کو انر جمال من
اخ بودل مبرای غمزدانم هم سر
اخ بویک حالزانی دل پر آو و ک
نفس کافر و ادنی قهر جهان را مار
ای سید موسی و کافر کمال نظر
صمیم تابی همامشون آوی کورش

دردم دارم بزم بیدم کو اسرم
کس له حال کور و کوان من اکا و آ
یا و صد کار غمش بران
بدل لغت کو کونیه بریا حرت
محلن نه وصل حرت

علی و هر چه بود

استان که در کتب
نوشته شده است
دردم محروم مبه فرموی
کسی دریا ایمان بی بهت
دردم دارم بزم بیدم
کس له حال کور و کوان
یا و صد کار غمش
بدل لغت کو کونیه
محلن نه وصل حرت

پسیم بی وجهی چیه زلفت مقیم رومه
 بابا خبری جنام بو جاوه سمارت بی
 کردمیه مجنون درودت شش و فرادین
 کردمیه فسانه اموش رانوبازار حیات
 منع نالینم لمن نالان لدت سرکایار
 زحمت سهوده تاکی ای طیب مهران
 سوزی بوجم کم برمان برتا خوشتره
 دست ه ایمان بوم حلا منظر تو بوم
 دود ام سوز حرم والیه برالادجی
 روی هر زمانه بازلف دلاوزی برت

خوشه معصرتها جنت کافر نادری
 بادوای دردم کرمکایا لدر دم ملگری
 شوخ سلسار نیولیداد خوشترین شگری
 رو سخیل کردن مال جاو کاتو لکد عمری
 زور بایش و درده ریشه حلیه خوشتری
 دردمن درو بکسیدر مانه حاره ناری
 کور بر طوفان نوح نی اورم و دانم
 غیرت حسن و جمال شگری بی ناری
 آسمان نمونه که نری حاکم اورگری
 آه و ناله عاشقان مات بو بود محری

ماچ کسرتای که دافر سوی و جان دروم
 پر بامی میری نووزی آو دمت موده در عترت سه با خوشن

سیم بادورور شیم عبهری اینا
 نوبر عاشقان و تفکایار با تیر خند
 کمری توتسه رفوروی سیم بادوروی
 بر فح دل دلی یار زلفونینه و روی

دلی آه منه برق درخشان کدوری مینا	دلی چادونه مور بهاری بدستم گرمی
صیامات بر چرخ کوساران غنبری مینا	دلی چو اوجو پر بدمان درود شنان گل گیشا
تبار کی خضر جوشه شای اسکندری مینا	دلی یوزم و نوشه و چونان لاله پدید بود
صنوبر سزه کلین گرز سوسن خنجر می مینا	دلی سلام بهار فتوای جهاد کافر می دور
سمن با شقایق طفس و گل محرمی مینا	دلی شامشانی پای اندر زشت سلطان تن
چمن سخت ز سر و گل یاقوت افندی مینا	دلی شای در دره مسند نشین بو تار کتون
دوشده دسته دسته عود لاله محرمی مینا	دلی بزم کرس و نرسین بدفع چادور گل
شقایق باده زین شیشه کرس اغزی مینا	دلی میخانه چمن بزم طبریان کرت قد نوشان
نوای تارزن او از جو شش جوان را نوری مینا	دلی چه رسد لغمه غلبان سوت همو دنیا
دلی چهار ایران روزنامه خستری مینا	دلی حکایات غریبه میه بیل جمله خور دی
دلی باغ جنته امسال بری حور و پری مینا	دلی بسوق رود لاله و گل لبانغان دا چراغانه
دلی ضو از نه بوا اهل شستی کوشری مینا	دلی کشتن دار با جمن شاد و اهوای تن
بهار بوخته جانمی خوی چه شیر و شکری مینا	دلی سکوف گل بو شوه خسته در دم دلانیان
ورق معجز عرق کلکونه شبنم زبوری مینا	دلی بزر د و مور بهار غمضویه بود لاله میل مات
کر با و صبا خاک کداز دلبری مینا	دلی همون چادونه رو لیکه کرب و سر بیان دی

چه دلباش باهر دیوان ساگر لیوان

که خذیکه بصحر کل بدریا کوهری
که درین باران کوهستان
که درین کوهستان باران
که درین کوهستان باران

بردی شامش سر بقصد وفائی کل چراغ بنی

که قبل هر زبان هرزه پر دونه سری میا

شوله خود امن چراغ بوم دل چراغ بوجان چراغ ای برعش شوی جان چراغ جان چراغ

که قمر که مشتری که رود که خشان
چراغ
چراغ یا شو چراغ بو باصدر نکان
چراغ
بوسه بار بو شو بار بود که دستان
چراغ
دک کن کافی حیاتی شو هزاره تابان
چراغ
هر دو کو بو شانش بن و منزلت مان
چراغ
ت بخش جان فراو که شوله بجایان
چراغ
دک بکل کشس چراغ بی سبیل در جهان
چراغ
من دوستام من شجب نام من چراغ بوم یا
چراغ
سجد و درید کلکیت ماده پر تابان
چراغ

که فرشته که پری که حور عین کا هی ملک

رنگ برنگ لطف در بیان دیم روی خوی

روی که تاملت خست تا ته سر روی هر

رولخته تار لغان دم بفرقه پی کین

ردنق هفت آسمان بو زینت رود زمین

تاب سبیل با سبیل کل نیم نکای جا و خمار

عکس روی در آینه لطف خط جلالان دا

شوق دکن روی دکن که دیدیم تو هم تو

دل لالی تو که لالی که خست

تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً

۴۸

تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود

شعاع خورشید نمان بولال و کربوسوف
مات و خاشاک و فانی و کربوسوف

معمده تو که خورشید است در آن روز
معمده تو که خورشید است در آن روز
معمده تو که خورشید است در آن روز
معمده تو که خورشید است در آن روز

وکتب الامام جعفر
الصادق علیه السلام
السلامة وضع
الاصحاح

دری در می محمد نویسه درون همه
بانه خط ما تو بمن جوی
زلف و کوه تو کم
چاو غزال با نماند ابرو هلال گل
عین تو لبه لاله رومیه همه
ای چرای حجاب قبله رور حرمه
ای چرای اسلام و کافور و کوهی
منی تو اند چو
آخری کعبه لاله تابلی او حرمه
بیا را و اسع وصال روی لکه تو کرده
خت داده بروخ نامد و فانی خسته

دری چرای طلت کده دل کی جوی بضر تو جمال کسالت اقبالی با
شوق تو ما سالی آنظر ری تابلی در و کفر تو اقبالی لوح لاله سلطانیه در
بعبالم بوشندان عمر نو خنده سکت پر بدینا بوخندان
ابوتاب رسته مایه نورش زبان کن کاغز لوق و کا حرقی عمر رو و کس لوق
اوجه خاله بوته مایه جرم و کس لوق کاغز تو سرت و حران کا هو شو باجر
و افکار و رنج روم کافر کمال کن غمی با قله و اسل رسته لاله مار هر راز
مندی را و فرافوا اشتیافت مایه بو بوی ز و خدل در و نم بوخندان
در

سوغ نالیم شوق کوهن و روغی مکده
 دل بسته زلفه لولونه محروم مکده
 کلام طوطیه ناری که استماتیه
 کابزار کاهچی سینه زنده برید
 باغیر بکن ندا و عطر گلزار ام
 عاشق روی توبه هوای جزئی توانیه

کر چه عالم ملی مجنون تادمم دلیم
 داد لبت حسرت زلفه باغی تامل
 صد ایزد کلمنی و کدن بدم با صبا
 یا مناسه حلقه ای کلزار غوغت ثانیه
 فرغ طه اهل سین نوبری کلماتیه
 روشنی جا و قلوب عارفه عکس دی
 کیو طوره مظهر نوزده کل سبجانیه
 پی رشان همو ویانه بوجدی خمی طلی
 جمی و جاوانرت اهوشت شینانیه

چت صومل زلفه بر منوی و فانی نادم
 طالب عیش ابدیه در سافانیه

دختر نخت سمانا زانم از نوح نامرم
 هر که در غمونی تو تمع من پروانه تم
 هر که تا رگه زدی شوق روی تو
 زلفور و بالادا بر خط و خال و جلال
 عند لیم سلم خوشخوان کل کلام
 طومر اعطت خوان زور مکار و حکم
 عکس زلف

که نادان زنده زلفه
 خوش نماند بر جان
 شام زنده زلفه
 زلفه باغی تامل
 این کلام در
 کل کلام

عکس زلف
 کل کلام
 زلفور و بالادا
 خوشخوان کل کلام

عکس زلف و رفته مایه چشم کز آن

حقه خون بریم لبه بیدار خط و جور نگاه

بیکت جذب لعم بر سر زلف بیا

گاه بر شان رخو کادل سگشته قاسمتم

کرنار هر دگر می بایر به بیم جاوکت

دور له تو زور بقدر لرزم با تطف حال کا

صاحب سر و سلوکم چون خست ده زار تو

ز چشمه زان صاف می چمت زار که

و کوفانی دل بده وین در حساب و یک

دایره ای روحی از عاشق بحسب نظر هم

ای امام که سینه اش زنده می کشم

ای سیمک کلی زار و شاعی که خست

ای شوق حجت روسته ای ساو او

ای دمو خند تیل دعوی بونونون

چشم زلف چو پراود و دعوی مجسم

من که کز زلفه فرنگی بخت کامم

طوطی شیر سخلام با بند او گرم

حرف زلف تو در چشم گشته و کلام

بیم کرمی جاری کوهه مفروش بلورم

زحمت دایره شان مات هر دوام

کابها کای فخاله غایت و که خاتم

تو دهرت تو دور و غلمان از توچ لرم

و کوفانی دل بده وین در حساب و یک

دایره ای روحی از عاشق بحسب نظر هم

ای شفیع الدین خیر لوری مولی

شوق روزه و بر تاقان عطر طرارم

روح لیوان و یک پروانه بود درام

ای برو بلاست سان معسنی نون و علم

چشم زلف چو پراود و دعوی مجسم

من که کز زلفه فرنگی بخت کامم

طوطی شیر سخلام با بند او گرم

حرف زلف تو در چشم گشته و کلام

بیم کرمی جاری کوهه مفروش بلورم

زحمت دایره شان مات هر دوام

کابها کای فخاله غایت و که خاتم

تو دهرت تو دور و غلمان از توچ لرم

و کوفانی دل بده وین در حساب و یک

دایره ای روحی از عاشق بحسب نظر هم

ای شفیع الدین خیر لوری مولی

شوق روزه و بر تاقان عطر طرارم

روح لیوان و یک پروانه بود درام

ای برو بلاست سان معسنی نون و علم

دوستان که می نمانند
در این میان
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است
فکره منور زنده بود
متن بر این است

تو و مقام بی مع آله تو یونورم
قطعه رکای خوبی کدای مانگانه در حکرم
ارو که چار کلمی و است تو م
آیه چی داخل کعبه بو نایبی رتس و غم
نا امید نام که من دستم له صله کعبه دم
دی صدای لاقتوسن رحمت الله میم
ذقت من ما الی حارت بنی بعد الهم
عکس زلف خسته سر حرف مدوری م
قال رب الیت مان الا تصد احمم
کعبه و در من حاجه معتم مزم
هر له تو معلومه انست تو هر چه ایم
دشمن خوک است دفر سوی است خولیم

داغ تو هم
مکن سیک تو م و فانی روله رکای می د کم
روم بقدا است کل کلاز مدنه
لوحیکه بنیه شرف و قرب مقامت
لطفت بی روی روت و ابو مقصود مد
لطفت با یخته دوره جرم سه بینه
در میان

سام بزده

درمان مکه تا همه سکیم هم در دان

عمیکه دنیا لم باید کل زارت

فرضا هم دنیا ای منو عمر خضم بو

احسان کل خاک در پاک لب جاودا

روشن بک جاوم کل خاک در خوش

زلفت لولا شاد دوش در کجالت

موقوف کنایه بفرموده چشم

پایند اشاری که در که له دروغم

بوضو خط و صورت تو کموی سسته خسته

باید که نروسان

نایم به هم دور دنیا و قیامت

جاری بوفانی که ملی کلب امینه

باد زور و زری او امانت کل دشت تو عظیم بار

قطره قطره خون جاوم بکدم آرام

کل در که به بیل در بید به باغ

دک شید زلف و روی دلب لریک تو دوان

درمان بجز که هم کوه برینه
جاری یک بفرموده جاوده چه زین
بی جنت روی تو چه جای که چه زین
بوی که کفک تا میر چاوی له زین
بوعزته فرشت قدمت عشق برینه
کوا اهل شمالی هم مواصحاب یکنه
ژنگا وید اوی نه او نه سینه
خود منی و بکل وحسد و نوحه تو که زین
مانی که پریشان صم خانه چه زین
باید که نروسان
نایم به هم دور دنیا و قیامت
جاری بوفانی که ملی کلب امینه
باد زور و زری او امانت کل دشت تو عظیم بار
قطره قطره خون جاوم بکدم آرام
کل در که به بیل در بید به باغ
دک شید زلف و روی دلب لریک تو دوان
بوی و نوشته دست بند صحرای تو دلی
پس کرده جویدان سر کل جنت درکن
خودان (نیروی بر کم او زری به هاری و مالی و مانگی تازه می سالی)

۱۵۶
 نغمه کل بانگ مین در کسره صوت
 بو بایه سوز جگر کوه آه عاشقان
 کن بر دی آسین بسین زلف تا بدار
 لاله سر خوش از عنوان پیمان ز کس خمار
 نغمه از مست و حیران ذل افدا جان سار
 فصل گل بو به لیر جاوان دونا آودسته خوار
 رنگ سیر می تا شاک کج او عبدا
 بز و خرم دلش جان بخشه دشت در کسار
 دود و عود مجرب باغ بو بدفع چا و زار
 راحت رود خورده آب دوا ساس کار
 عاشق کوه اسرین مجذوب کلر خستار
 در بسلام سر وضو بردا که درین غنچه

عشرت بر همان دینی وفا فی فرصت
 گوشه طراز و جام با در خشار مار

قطره قطره خون جلاوم کدم آرام تو
 دل چرا توام در حلق کمال برنج
 زلف لادا خالادی در کورت همچو شام
 جار یک لطفیک لای اواره برود تو
 لوح مخوف بر صادی بر صد دل خوشند
 غیر نزاری نصیب عاشق شیدا تو
 بسته زلف تویم نگاه رحمتی
 ای طرب همان آمان دلم دیوانه تو
 پنج شتر خاوم یا میر از زلف تویم
 عاشق چاره قطعه داد و داد و کلام تو

۱۵۷

سالیان در سالها زین
 زلف تویم که در کسره
 در کسره صوت
 نغمه کل بانگ
 بو بایه سوز
 کن بر دی آسین
 لاله سر خوش
 نغمه از مست
 فصل گل بو
 رنگ سیر می
 بز و خرم
 دود و عود
 راحت رود
 عاشق کوه
 در بسلام
 عشرت بر
 گوشه طراز
 قطره قطره
 دل چرا تو
 زلف لادا
 جار یک لطف
 لوح مخوف
 بسته زلف
 پنج شتر
 عاشق چاره

در بدر و چاوداغ زلف تو هم عالم به
 پر پر اوراق دل چون و لعل کرده
 قطب بجای سوک شامی زنده و زنده
 هر دلیکه بر مظهر دیناره وادی همه
 باغبان بوخوی کثرت ایش گلزاردا
 ای فروغ ظلمت و نور تو چراغ دین و دل
 کهن بسین با راج خزان چو وقت
 کرا تو لطفک لغزوی لی زبانی من
 + تابه و ناله سخن فیض رحمت زخمه
 شای گلان سلطنت خوان تو نامید
 بانگ نوشا کوشش ساقه و لعل صورت ناز
 دل بدر جهان بکمان شاد و خرم کفران
 خال کوشه جواد که فریاد ز فانی است مالم
 تا نوره خادیم بخشاید کارم جا تو مالم
 چمنی حنوه زلف خالان عاشق سخن خادیم
 نامی غمشس جاشا فرود بسین
 کابدوری کا بدیدار دله شمشینی دین با

وک کوشه کیش چمنی کیم و نوب
 دشریک پر خون هم او چمنی تید و نوب
 ای است اور نضانی صفا صفا
 خوشگلا منحصر بو سینه سینه
 خار کین تویی حکما کل عرفا بنو
 رحمتی در اندام و برانه او بنو
 هیچ کلک لاف لکوبوت ندر سو بنو
 بیسل تو ورنه ایدم عالم اسپان
 بی نسیم رفو ماران خوش در بانو
 روز تو کوشه خورشید و ظلمت کنع نور بنو
 قوت جهان روح روان شام و نوب
 وصلین بل نغم کل شینی سم پر دانه
 ال دلائی خلدادی طاب و دیار جو
 دی سرادون دد نام نازت انار جو
 هر دره نغمی ترواج تیددی بازار جو

(Marginal notes in smaller script, partially illegible due to fading and bleed-through)

نیکو
در جهان اول سعادتی
نازل که بر سره این گاه

۱۵۸ کفر ایمان که دی چون غم بر خیزد

هر که گم گنوا و از یک سیدی پرورش آوردت بر دوته عالم مویقار خوست

بجاریک تیک سخی کار دلودین رو حکم و ایرشان مهر نور زلف عنبر خوست

باید باغ توده نمری بل کلزار خوست

دل مطیع جانوبنده فرمانش کنار چوبلی پادشاهم مخط و روان مهر نوش خوست

باده گاه یاره بوح و روان بی روی دلدردل چون دلست دی گناکی نمر لاله خوست

دست خوم و از زلفش مکلر زهو کا فر نوم فلک اهرنوی بدل نم خسته تو در نار خوست

جان جان آرام دل قوت و دانه نایب قطره نر خجینی دل یار روح یار خوست

دست ممانه وفا بی دی لصفه زلفست
چار یک نابی سر سخی حال شو سدر خوست

باز در دست و نغمه کز تو بر خورم جان قال جانانه بو نمرانی لبر خورم

فرموی چه کسی نغمه بر لبی که وفا نم توان جویم یک لب و سوله لا خورم

دست ز در سوده دانه فرموی خوشه سبانی بخیر لبی و در حرمی و

دستی حاوی که بد او زلف و لادا شوروی بیان بر بو امن سر لبر خورم
بلا ای

وصف از آن سینه
بیک قطره نغمه
از دانه و نغمه
سینه گاه که
این کشته تمام
شکر و لعل
باید از آن لعل
باید از آن لعل
باید از آن لعل

فغان و غم
تلفظ و غم
باید از آن لعل
باید از آن لعل

دلم خدب نکار خسته زلفا بخندمی به بند جادوان کوه غرور و استمن
 بلا معلوم بی گوش را و کیم با انوصیت بی چراغ ترتم هر دو سسته کلنی باش و فتن
 این چوز به صوفیانه من و کوشی منخانه بهرمان نکامیک هم صوم و صلوات من
 بخنده روی زلفان خسته در فزونی و رهی

دو فانی شو چراغ لی دوی آب حیات من
 کبرنا چا و باران خورد و خوم خوانده به شتر ترازان حکم کرم راوه
 و شد او صحرانی در کم هر دو فویا چلم کدل بودانی بر ناکید آید
 دو ابروی من زلفان کشتی خود خسته تکافر هم حکم قدم کور اوه
 عشوه روی تو هر خوشبختی و خوشی بزوت با دو نوروزی کراه زلف راوه
 ای آویخته دهری زارت کل زلف زده با ما سم ندگری روی خوت منم لاوه
 زلفت حی بهراران رو در شو امان ای کشتی هزاران حکمت تا رو خم ماوه
 بگش من یاده روت من زلف لاده دل بویاده بو شوه رو در کیر اده
 باشور و اسحرلی باغ گلکان ورنی کز کوسمت لهرنی کافر اسلام ناره
 دستم بقای زلفت دلم بالا نخرانی بو جد کوردی خورقان برد قاسمت ماوه
 بهر جا و کشت نخرانی بی نهمان کل جنم مست بوم بو غشله نردم بود و نمانوه
 ما هم بون خالت تو شون لای زلفت بوم طیر یک تا بعد بوم نخرانی دانه و دادوه

از کبر

دلم خدب نکار خسته زلفا بخندمی به بند جادوان کوه غرور و استمن
 بلا معلوم بی گوش را و کیم با انوصیت بی چراغ ترتم هر دو سسته کلنی باش و فتن
 این چوز به صوفیانه من و کوشی منخانه بهرمان نکامیک هم صوم و صلوات من
 بخنده روی زلفان خسته در فزونی و رهی
 دو فانی شو چراغ لی دوی آب حیات من
 کبرنا چا و باران خورد و خوم خوانده به شتر ترازان حکم کرم راوه
 و شد او صحرانی در کم هر دو فویا چلم کدل بودانی بر ناکید آید
 دو ابروی من زلفان کشتی خود خسته تکافر هم حکم قدم کور اوه
 عشوه روی تو هر خوشبختی و خوشی بزوت با دو نوروزی کراه زلف راوه
 ای آویخته دهری زارت کل زلف زده با ما سم ندگری روی خوت منم لاوه
 زلفت حی بهراران رو در شو امان ای کشتی هزاران حکمت تا رو خم ماوه
 بگش من یاده روت من زلف لاده دل بویاده بو شوه رو در کیر اده
 باشور و اسحرلی باغ گلکان ورنی کز کوسمت لهرنی کافر اسلام ناره
 دستم بقای زلفت دلم بالا نخرانی بو جد کوردی خورقان برد قاسمت ماوه
 بهر جا و کشت نخرانی بی نهمان کل جنم مست بوم بو غشله نردم بود و نمانوه
 ما هم بون خالت تو شون لای زلفت بوم طیر یک تا بعد بوم نخرانی دانه و دادوه

ابرو صبا بی سروان کاس کرم نمزنی نه عطر نافع چه نه بون زلف خاوه
 له سینه چاد کانت بومه زنده خرات له لای بر مخانه خرم له رهن می نوده
 تو خه مادم سگینه برونم روت دینه روته یا کلنت ره بونه یا سکره
 وقت ارق در شری کوشته وفا نی
 بکلی کلمه سویند و خوم کردن شونه کلاوه
 بکلزارم قرمان درسی کلاوا لم نخوش و رخوش و مست و خا جا و کلام
 پرش نام بلا و نم نیک شا و خا و سولوم دلی شام زلف نوم له دوی تو چه و جل علم
 بنا ز جا و کله دل باز نی ام بتا بوم در شتم هر سازی بکوی او باره منده
 نه داغ جبر خوم زاننه مایه بک خوقتم شهید دست عشق لاله زنگ من کرد لام
 دل بهوش کوشتم بد سکه هر ذلینتی خدارحمی کا تو مرغ وحشی می بر دالم
 بفرموا پرش نام کار گفت له روی تو امان نا کاشف طلک و خن نا شو خواتی
 بوخوت سرشون نفور درین حالات دالم کم نشا نو خط خواته ارا الفم ار ذالم
 این شاهه نوم بوخوت حیرت و سیکرم نوی پشمانی نشیوه کوه انخوشد قتالم
 اشاره چاد و عشوه زلفک بوه هر شد کلام کرد بر معان قلم ار زاره بر نام
 به تیغ غزه منور کردی تو قطعی قران ارقم من هر روز بر تم هر یک خالم
 این هر قوم دوی چشم له روجم حم له شده بقران تا شایک تو کینه چار کلام
 له و در دل دیوانه خون در کیم و نام خن شه چاد کله متم نه بجه بجه الم

این کلام
 در کتب
 قدسیه
 است
 و در
 کتب
 دیگر
 هم
 دیده
 ام
 و در
 کتب
 قدسیه
 است
 و در
 کتب
 دیگر
 هم
 دیده
 ام

آنرا ز دار و بسجاری این بجز او بی سالم

نکستی بو کوی دبی روحت و فانی دورن کرتی
نظامم بر حکم سمر زلفم عمر کی خاتم

فرمودت تو منم ی نایم ناز تسلیم به سر تنم
و عده کلان سخن می جاوده نی فایم

تو زلم بوی لدوی تو هر دو انوار خردوی تو
مردم با زوی تو قرآن اشنام

دو دستانه شمانی تر کانه قبان دست و بازوی او جاوده
فرمودت که دی کز بر نی ختم تر بخاتم

عشق تو لعل داودت لب و گل او
دراغ سیوا او تو کشته ز اقصی خاتم

تیرت قرار دل بوارام و اجسرم
با دل دل غمی نی او جاره خاتم

ای ساقی خمر افراطت او خاتمی
امان دست منت و امان تو تا تو ظلام

ساقی چایوت بنونه زهد و تقوا م بستینه
قران میکش می هم صوم و صوم

بسط پای روحانی لیده است حال
شامش سوزنی بی هم جمع و جمالم

نیوریکه کیر و ور نی ربا و هر دو در زنی
مشکل او لوشه و شکسته مایه خاتم

دل پر خو حالات دم بندگ و مناجات
رحمت بر تو ایک سخن بر وقت و

دیگر دل بلاوه بولفه پی بد او ه
یا خدایه است ادبی غیب دور و لام

غزالی

تاریخات در تمام این وقت مکان در صومعه
۱۳۷۵

در این کتاب
تاریخات
در تمام این وقت
مکان در صومعه
۱۳۷۵

تمام اگر فیه سنجیده کند
 محله بر بهر سزاده حسن کرد
 شاعر بر او در
 با هر قاصت بر او در
 ۱۹۵
 نمرانی کل بشکوت شیرین مینویس
 یا بوی بخنده فریوت همه به نام
 کل عطر خوبی بلا کرد و نیار له کلا کرد
 لال بوربان میل کشته و الو صفایم
 خوشنجان مجلس کل بی بوی جوش جدول
 بی حاله زور وفا بی فدا و تک و صد اتم
 مایه لیل ان سن لطفه صار العدا
 فی لاله و یک چک من الدجی
 قطعه خاتمه است جاری بنوه ارام دلم
 تا قاست مانع زلفت بچک امه
 بگری صد جادرم که روی منوفاک در
 کفیکرم سبیل سن باک یا ذی لدا
 اگر می عشق کردم بر لوه تا قدم
 دکنستان سوتیم با لوه سوتیم
 دل به محض رفت برفت برود او تو مرد
 سرد و نمرانی نه کج خسته می ماری بنوه
 چند بناروی بود شو شو خوشک است
 ای کل ناز در اطمینانی خضرت لایق
 باغ دینی خوش فریوشن با که و تیر کین
 یاد بی غنبر سادا اوله لوفن آباد
 دین و دل صبر و ارم حوله رکای منظره
 تو ملی او شوخه واسه قطعه مته و
 بوج بر کلم تنگ دنی روت و در کوی تمام
 کابه که بوقیده کوراها حبس که لوله و
 دست و دوان نفلت کولوه پرست و
 یعنی سن مینوا تو پاد ه و سن کدا
 خنده هم شیر مته دم بم بنوی حکمه
 قطه وفا بی بنوه دا خوشنجان حبر می مته

۱۶۴

نه نوزم کلستان بستر کی بدستان هاتنه سماه کن تانور سنگا ساز
 لاله و کلن بر صندان شه عشق خدا اوبه تن بر لبه خون و فیه غدا
 هاتنه چمن کف زان خوش نفس و نغمه خون قمری و دراجو سار سار و سمطار و
 باد صباست و حش و کوشا هدرست دست لروی کلا تخت برده بو کوشار
 زلف شکر سندان خسته سر و کلان آیت ناز بود لوان جان لونه سار
 بود کس را بیدل پریره اوراق کل هر در سینه صال مشق بود
 و نوشته و کل غمضوه عبرت جی نی دیوه لیا قوت نویسه قاضی بظ
 باغ نیه میخانه پرچی و نمبانیه هاشم سورونه لجا و او
 غیر اوی زور و کم نزمه زی بوم دغونن بهوم معرفت بود کار
 وفانی ایدی شه عشق اوی مدرسه بی توسته ام مکنده تیه خط و انار
 به کجولای دریای بسا دلغای هتا اتوبی وفانی نکوت مکه عتار
 دمیکنه سن بده و دوی دیو کجوه برانه رو تو ماشوه خوت نیه سکار
 هر از صوموصلات بی جا و لیدی خدات نیه حیات بی قطره تویه کار
 تف رنوروت و کل فصل و دست جی سدانه دکانه حش لیدی خور
 حکمن نخته آن هم سخن بهمان هم کتب هتیم بیان بو صف پروردگار
قصه

جمله ای ازل بسیم فیض
 ۱۶۴
 کجولای دریای بسا دلغای
 دمیکنه سن بده و دوی دیو کجوه
 هر از صوموصلات بی جا و لیدی
 تف رنوروت و کل فصل و دست
 حکمن نخته آن هم سخن بهمان
 هم کتب هتیم بیان بو صف پروردگار
 جی سدانه دکانه حش لیدی خور
 خدات نیه حیات بی قطره تویه کار
 برانه رو تو ماشوه خوت نیه سکار
 بی توسته ام مکنده تیه خط و انار
 دغونن بهوم معرفت بود کار
 غیر اوی زور و کم نزمه زی بوم
 هاشم سورونه لجا و او
 باغ نیه میخانه پرچی و نمبانیه
 لیا قوت نویسه قاضی بظ
 و نوشته و کل غمضوه عبرت جی نی دیوه
 بود کس را بیدل پریره اوراق کل
 زلف شکر سندان خسته سر و کلان آیت
 ناز بود لوان جان لونه سار
 باد صباست و حش و کوشا هدرست
 دست لروی کلا تخت برده بو کوشار
 هاتنه چمن کف زان خوش نفس و نغمه خون
 قمری و دراجو سار سار و سمطار و
 لاله و کلن بر صندان شه عشق خدا
 اوبه تن بر لبه خون و فیه غدا
 نه نوزم کلستان بستر کی بدستان
 هاتنه سماه کن تانور سنگا ساز

بر جوانی که جوانان را مصلحت دارد
اول صدمه بکنه آنجا در زند

من نظیف توبه قل آنکه
حفظ آنرا در خانه نهادن
شماره ۴۹۵

تقصیرت و چواره هر یکمان بکاره

له خود خورده هسته حات فی جمله پسته
و فانی کثیر و دسته دیکه شاز و تازار

و کندن کردن کج و شرمیده و ووم له و
برکت زرد و درش سوپسی و میک سو
تو تفتش تو شس و شیطان بوم غریب و بثور
دست من بگره نار و بجه نیور دای نور
چاهوه در فرمان تویه بجه در بانه نور
زردان عرشه پانه لاسکان نانه جنهور
چم لکار بهشت و لذت حور و حصور
اورتی بر دم شعاع رور بتقر نور
قالی مار بعون بعاشق ما، ظهور
باغ روح افرا پشکوتن پوشی و شک و زور
یعنی هر اسم شفیق عاصم سار و زور
بمش روم دی و در کورت مار کای نور و زور

یا رسول الی جنک روم نیم حضور
کره سرایم نیم مستحق رحمت
دک لگو شیشه عور یک عینه تو دام و
مستحق رحمتم ای مستحق ادست حق
روح لبر بوفس کبره له سپه جو جوسا
تاب کیوت وقت خنده باش بودم
تا خدشاک بر درگاه تو بودت بد
یا دروی تو که در آنم نهشت نور حق
قلت یا مولی الوری خیرت یک با لکجا
و یک بیکر صلی مات یک و دیکم بی نما
روی و در ناموی پشاک بر دول بی دوه
طاق ابروم دعیمان بو بجه کای ملک و

شوقارت داسر زلفت بدشادیم برو لاجده زلفت وفات بی وعده در آمده
 محده بر طابور ناز و غمزه شیکه در لم خون ناخچی سر بریده دست لبرالت محده
 ایقامت بر بنی بار و زینگری چا و کم تند مبه من مستی به سبن بروی کل آمده
 چت لذوق دین دلبه وجود خون تا یعنی دم گوشه اشک سینه آمده
 سر کن باقی دلم کره دست و اینخوه یا گرم که جام لبریز شراب و آمده
 بنوه سوا دم امان ملی بسک ایما زن یا وفات بی یا بجای عاشق شده

یوفانی هینده خون نری لدوی آرام دل

کوه تو دل آن تو خوت بدم در آمده *
 ناز نال دل لعل مسته دیاری دو یا چرمه عین دونه کلاری دو
 ماته خسته بنالین کل کرمان کل صدای بر قوفواره هور سر اردو
 دل لبر خسار و زار از روی زلف دکا کل زاری سیه و نظای طواری دو
 من فزین باخوم کس زلف و نخت باید عاشق روت حج لخت دلاوه دمداردو
 عشق باری با کزری دیده کبازی به عاشقی نخت اول باک و بر سندی دو
 بی فنانگی نیازت سیه سترانه سح یار گرفتار میان عاشق زاری دو
 دل کجاوت کو لوه جاری و سیر تاره آخری هر دست او شماره غم خوار دو
 شاده و شمه و شراب و نسافی رود قشایب سیه نرزه دلب خود دور لبر آمده

نفع الله عين شخص
 قال رسول القرآن المجرى في حفظه
 اللهم اني ارجو
 ان يفرق بيني وبين
 الدنيا والآخرة
 اللهم اني ارجو
 ان يفرق بيني وبين
 الدنيا والآخرة
 اللهم اني ارجو
 ان يفرق بيني وبين
 الدنيا والآخرة

۱۶۸
 مجلس پریشان واکرمه هر تارک دو
 مجلس پریشان واکرمه هر تارک دو

خاک بریت سرمه چاهم افلاکیان
 بو بروی طاق و جوت قبله روحیان
 شهور ازین هر کوله عرصه دبران
 عشق و وحدت کی دیوایه لطف و جان
 طرز دوس عاشقان تون که اش خزان
 ظاهر و باطن بوجد عشق حق بو عشقان
 آه قمری سوز پر و انان نفسان بیلان
 موج بحر سگرو شیره و هم لای سفیان
 شوخ و شکست بالا بلا مکن حدت ابرو
 مالد و لار و تویمان دیمو غیفرشان

من گم قران وفائی قتلو محروم دنی
 لام لاف لاهرد و ابرو پی نشا ادم بیجان

دربار

بارک برسم بر چادی صافی
 مجلس پریشان واکرمه هر تارک دو

۱۳۶۸
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۸

او بر دل خانه بس
سینه ای که در سینه
در آن کجا که ایستاد
بر کف دست
بافتن سینه
بافتن سینه
بافتن سینه

۱۷۰

ای بر کوب بولیه با کله دارم یادگار
هر که شدت دلی آه منه داورانک
چو شکبان منزه تو خورشید
من یک بوم دوم تو مانی روم نایب
خبر مقدم هر جا اهدا سمدی
فصل دور جانی فرستد کن خیر
نوبهارات نایبات نایب
رنگینک دسار کن جمله لغو نگار
مات لطف مرغ از آن نایب
مالک سولطان ششم بویه دانه هزار
کل سلسله غرق نوبته لاله بر بردار
اوصد مشک ابو جری عود چار
شوچرا یا شوچرا غنچه خست کل حصا
ذکر آن با صد زبان و کام و لوت
دین و دین درون خزان تو
بیتایه ایتهای کربلی هفتاد و هشتاد
مات

تاریخ سوره زلزال و سوره طه و سوره انعام و سوره انزل
۱۳۰۱
مطهر

۱۷۱
 مری و مخفی صدایان و باو از فصیح کس نیست فرد و صد غیر از حد ایام
 طاق و جوت کرتانه دم غران نشد کوصله ساز و در فطنور و در بط خون کس طور و
 عنذینان قرمان پروان تزدوان نصف شونو کلبا کوناله و نغمه ان اردو
 زاهدان صوفیان سیدان خوش بان یک سو قوش دی و عشر تور قصه همان
 کونه سر و جد و هوا بهوش لجام طرب مانده سر و قوس کسان خوش و سر و حمار
 تازه بوکان رحمان نوجوانان چمن کس کسین و شل و سر و حمار
 پای کوبان کف زبان شاد کنان برو جان مست دستانه خندان مانده شری سهار
 بیزبان با صد زبان از صومها کوزن مکان نغمه کن دجوشد خونین و در کار
 هر چه گوی بی مانی دیده در آن دمدم ذکر و حمد و زنده و سکر و سار و در کار
 ای و فانی چند مهار و است بر دانا تو جو آخر امر احسانی تابی بی سوار
 چو بتاراج خود خوار دن همود وقت عزیز چو بنفارت عمر شرفتم همو گو
 حتی برست بوی طول ارز و وقت و عد که سر و در و خردات بومی و در
 روز که دطاعت تو دیکه جیکه خیال شون صفت تو دیکه سکه حمار
 در و ثبات فکر اسما غن و در سون شون است ذکر الله و قهره خود تو سار
 نفس میطاهر در در هنرین بوخ سون غن قطله رنگای پرله دزیر سون تو سار

مسکن است بادری آردی
 و در شمع ما الصق انچه بیخ
 مقصود در هیچ منفا
 شش حبس قال القی
 غدا آن قدری
 انطق المولف
 افضال الله و سرینه
 بان از حد اول ان
 فی الصبح انفسه
 قرآن مجید در هیچ
 و ان صوات
 لغو قاله ز بقول
 لغو ان تری
 اول ان روح الارینی
 نزل و منزل علی
 تکلم و منزل علی
 دون اللفظ
 بود الا صفوان
 اول السته
 ان السته و خلفه

قطب همیشه پاره ش زانوته را بر سب سگار
 شو بر معده پرت تا نوه شونا گری حزار
 نوزدکی است و کلا جاییه و قند قطار
 نوزدکی شامیه دجه هوادیه خوار
 نوزدکی است خیل خرم جو ما جورا اهدار
 هیچ مزی نی دکل خرمه و در ش هوار
 دجه سرکار دوی نوپار و پار
 مان من روحی بو ار بوم دگر خوار
 قال فخر الله شامه حاضر لب بوعدت
 پر دلی عقبت دجی شت دتیه زار
 وای بوی خولونه صحت و اعلی کونقدر
 و عطرش رو درانه تودکی کیم قدر
 باقی او کتبه موقوف بی وفا مخمدر
 قول حق نودوره زور تا نه نفس تا کبار
 بهای آیت و تجارت و فانی کما اراد انشاء صمد لایقه بی دود

عراق و فارس و کوه خوش گشت
او در وادیه کوخست گشت
بجز خوش بی جوگی که این بود و این
حقیقت مطلب می بود و صبر جان
طریقتی خطی که که زین نفوس شایسته
که بجز آن بود بر تو درونم و کس است
که سال طغوث ثانی شاه شاهانه
بسیار دانید که گشت
همیشه چو بخونید دل بر بنداروش
اگر چه خطی است جو که گاه با
که لطف خوت کرد بر کسی لصال بنده مگر
عزیزی بنده کرده غرق بحر عمق است
او ارم کرده ابروی لام زلفت داسارجمی
دلی او صاف است

این طایفه پاک ارا را تسبیح کنند
 ظاهر وفائی و کسان مشغولند
 در عالم دل همواره اندر حسد اند
 از شوره و فانی بخوار خوارند
 هر جا که کسک و باغ بود در آن
 محبول شوهر آنچه در خواست شود
 از راستی تو راه کج راست گو
 در کوشه خانقاه مایه در
 مشغول شدن بجال یا نه
 ببلج و فانی دلوجان برکند
 افتاد بار بار سن خاست
 شمع بهشت - اندر هوش و است
 خطی ز وفا بروی آنجا کوش
 این طایفه پاک ارا را تسبیح کنند
 ظاهر وفائی و کسان مشغولند
 در عالم دل همواره اندر حسد اند
 از شوره و فانی بخوار خوارند
 هر جا که کسک و باغ بود در آن
 محبول شوهر آنچه در خواست شود
 از راستی تو راه کج راست گو
 در کوشه خانقاه مایه در
 مشغول شدن بجال یا نه
 ببلج و فانی دلوجان برکند
 افتاد بار بار سن خاست
 شمع بهشت - اندر هوش و است
 خطی ز وفا بروی آنجا کوش

وکیل آن کون الی
 بنامه ایامه در تمام آنجا
 بعد از آنکه از بلاد آنجا
 مدعی آنجا و بلاد آنجا
 علی اسکن آن
 من آنجا تقاضای
 او حفظی است
 و نیز با قضا
 حکم آنجا
 عیان است
 سماع آنجا
 الطریق آنجا
 اخذت آنجا
 من خوف آنجا
 این تمام دفع
 قتل آنجا
 در آنجا
 و کلمه آنجا
 با آنجا
 ۱۷۶
 الطالب بر ماردار شد
 زخم سارو فاجزود از باد
 صد بار کشتیم تنگ شمشیری
 این خدمت عاقبتی مبارک است
 حیرت دل بی بیابان سمود
 کس عقده خاطر وفائی نمود
 این زنگیده صورت نمود
 اینه کوی رسید و آنز زرد
 این بیضه اسلام وفائی نمود
 یکصد می بود زار با حضور
 نگاه بر فروخت کی مشقه نور
 کین شد و بیابان شد از دود
 او ای که وفائی ره می از بخوبال
 از دست دیده حضور ارباب کمال
 از دود و صفت ای طالب دوست
 از دولت آقا شد بدلیل
 بود تو وفائی بخرنی شمر است
 بس که حجاب و صفت این در دست
 هر جا که خرابی بر انوار است
 در آنجا زمین مرده فزده است
 بر جان هزاران چو وفائی غبار
 ست تا از دل عاقبت همه کل روید
 ای ابر کرم بر زور شسته مبار
 پسند که کل رفت و خزان گشت پدید
 وز دیره بیابان همه خون
 در آنجا

از مرد خدایک نظریه که کتب است ^{۱۷۹} خواب بود فانی سبک نشد و کم
این مجلس عاشقانه جایی دیگر است بزمی که بر کو لوائی دیگر است
ساقی بود خود می بود فانی بهد ذوقی در گوش و هوای دیگر است
خوشی چه بود از اینکه در حضرت یار خاتم زغرنمای و فای چو هزار است
کل خسته زمان که او مصلی دارم
اور قسطنان که جانودل است شاد
چون پرغسان دم زخبات زند عطر کرمی بر سادات زند
میخواره از آن نشه و فانی چه عجب در هفت دم زکرات زند
از مقدم عارف همه جانور شود هر جا که بود خرابه معمور شود
از نظر نور حق و فانی چه عجب کوه و درودت وادی طور بود
عارف معارف چون کند و صفویان سرست خدا شوند پیدایان
از کی نظریه بر و فانی چه عجب کاینده بر حسن ذرات همان
ای بنده و فانی مده آزار خدا
باری خود اکی در ره بار خدا
عقل و فانی چه عجب کاینده بر حسن ذرات همان

روزی زنی عمارت ایشخ فرید از جنل چوب استونی بگریه
 آن چوب ویا لغبان آمد و گفت
 ایشخ نیز برده خود را مبرید
 آزاد شد از بریدن اشرو کهن
 رنجور شد از غاب چویش من
 افتاد بر پا و بخش بار گرفت
 آخواجه نازنین تن آزار گرفت
 کیدت ویا غم بسیار گرفت
 ماندیم باه و ناله در ماتم
 من بودم و سیددگر محرم شخ
 کبشاد بنار ز کس مست و خمار
 شخ و شرکت ز بنایفید
 ارگریه دل پر آب شد منزل من
 ز غم و غم
 روزی زنی عمارت ایشخ فرید از جنل چوب استونی بگریه
 آن چوب ویا لغبان آمد و گفت
 ایشخ نیز برده خود را مبرید
 آزاد شد از بریدن اشرو کهن
 رنجور شد از غاب چویش من
 افتاد بر پا و بخش بار گرفت
 آخواجه نازنین تن آزار گرفت
 کیدت ویا غم بسیار گرفت
 ماندیم باه و ناله در ماتم
 من بودم و سیددگر محرم شخ
 کبشاد بنار ز کس مست و خمار
 شخ و شرکت ز بنایفید
 ارگریه دل پر آب شد منزل من
 ز غم و غم

درخنده شاد کل کل از کبر دل
 آید گرفت خواجه را تنگ
 کفایت سحر کی زار با نطفه
 کفایت سحر بود ز فریاد شجر
 یک جرمه می سر که در جام بود
 با سلطنت رو زمین کرد هم
 بجایی که وفای سخن از کند
 خود را برسان بکوی صاحب
 درخت که از دل بکش آن گم
 افعی زده ز آن گم که ترا گم
 در خانه کس بار دل آزرده مباد
 همکاره کس دشمن خونخوار مباد
 خونخواره دین است وفای زن بد
 این دشمن دین محرم است
 هر کس که حضور کبرای طلبد
 در صحبت پروا او را طلبد
 ز سار و فانی نشوی هیچ گرفتار
 عارف زده خدا خدا می طلبد
 سدی با فراق دوست تا نوزدین
 بهتر که کسی روی رخسار
 در محراب آینه زین
 در محراب آینه زین
 در محراب آینه زین
 در محراب آینه زین

بجای خود خلاق الوهیه و
شاسته است از دست خفایه
انصافت عاقلان را خفایه
انصافت عاقلان را خفایه

۱۸۲ وفایی بحکم زخم عدو بالا ترازد و نبرد و شپیدن
در پی هر سر و وفایی سرگشته دیگر گنجی رنج ازین فریادم
بماند که با یکدیگر باش جانناز وفایی شو با جو صید باش
هر که بکشد بر من اگر بکشد من اشکال تو خنکشت پس در گل باش
شده جان هر سر و وفایی سر شد ز قدر
من ماندم و از ملا زمان یکد و نفر
بمخندن از غفوت روح گذر با سیر و ساز گشته بودم در گذر
فرمود وفایی تن خود را بگذر از

سیر شوی بهتر ازین و ساز

از و هم هر که پریشان گشتم رفتم تر شخ و دست و در ایان گشتم
در نمود وفایی تو هر سر در در بمرک و بی خرم و شادان گشتم
در نیمه شبی جان مراد در کلافت گاه دل مر جرح همان کرد در کلافت
مانند وفایی ز من آرام نماند جان تو دم آه و ناله نشد در کلافت
انخواجه که من بجاگ او بنده شدم آمد بر من چنانکه نشد نشدم
عین نفسی من وفایی برید جانم بر آمد و ز نو زنده شدم
جان گشته

بیان خسته و فانی غمناکم کرد محروم ز آرامد لوبجام کرد
 بهوده که نشت اینکمه بختی
 یار آمد و ایوده ز در مانم کرد
 آنخواجیه من که بود از اولاد حسین غوث القدر بود قطره الحزن
 تا بود و فانی نه نشمن جهان غافل نشد از خدای که طوفان عین
 روزی بجمال خوشترن کرد ظهور می یافت در او صد که نور ایجت
 جمعی و فانی هم کرد کسش مانند ستاره دور نور شد زور
 دیدم که و فانی ز غم یار و دیار میکرد شفیع روح بران کبر
 شد قطب جهان باخبر از رازش بکشاد که ز کاران خسته و زار
 غم بطلب تا یکی در مانم یا جان پذیر یا کن در مانم حال
 ز دست نه که کلک و فانی د یعنی که در کتر انمیر خانم
 یک روز دلا زرده شدم سوی وطن رنجیده و فانی ز من تقصیر
 شش ماه بدردت گرفتار شدم باز آمد مو تماشه بر کج من
 روزی رفیق یار مینا لیدم
 رو در قدم سگش همی ماییدم

این ۱۶۰ کمان بدیند یا سر خود بند
 اما نماند بد است و مرد در
 و فانی همه تا بنده هستند
 که بر کل و کل شمر تا سدی است
 در نور و فانی مه و نماند می است

چند مظاہر متون شده اند در اصل ولی شعاع خورشید می است
 در عشق خورشید را کونانی دارد
 با سوسه جانودل و فانی دارد
 در خدمت او ایسا منور گردد
 در صحبت بگوزده خورشید جهان
 خاکی بکلی بین که چون زر گردد
 بسا فی چون قطره بچشم نام کند
 پیرا نظر از ساله بد نام کند
 با لفظ سی دل از و فانی میرد
 تا خود چکنند چه جوده در جام کند

آن شوخ فانی چو لصد در زو عتاب
 آید بشه انخانه افکنند نقاب
 هر که که بدید روی جان بر او
 افتاد ز نی و کشت بد بود حجاب
 ای شیفته جمال تصویر بیرون
 تا کی چو فانی تو وز بخیر خون

از سراج الدین طبرستان
 در سراج الدین طبرستان
 در سراج الدین طبرستان

این ۱۶۰ کمان بدیند یا سر خود بند
 اما نماند بد است و مرد در
 و فانی همه تا بنده هستند
 که بر کل و کل شمر تا سدی است
 در نور و فانی مه و نماند می است

تصنیف از ابوالقاسم
 در سراج الدین طبرستان
 در سراج الدین طبرستان

در سراج الدین طبرستان
 در سراج الدین طبرستان
 در سراج الدین طبرستان

چنان حضرت صاحب دایه
 حال احد با لافران اعطینی
 نکت باسک زید از دیدن کشتن فادوم زمین تا خورده شرمست و محمود شدم
 علی مای تم اعطیتی سابع
 والاخران اعطیتی سابع
 حشدار وفائی کنخی رنجش باد
 کردار ترا بچشم تو باز زند

مردان سردار و نامی بیند
 چو خانه وفای هلمومی بینند
 پیدا و هنر نیک در حشرشان
 کایشان همه با نوز خدای بینند
 روزی بجز از زلف او کردم یاد
 بر اینجه جمال او زنگ افتاد
 رخ کرد عیان نور وفائی بخود
 بار آمد و روز آمد و شرف یاد
 کفتم که ز زلف تو بر نشانی
 سودا زده و مریه سامان شده ام
 نندیدم که کلک وفای بسا
 بشتاب که بر در تو در شده ام
 کفتم خوشی نمیت باد شد
 غمخیزی که شسته تا تو خواهم کشاد
 ز زلف تو بر نشانی
 آن عضو سگات که گرفت شد
 ای بنده وفای که در آرزوی تو
 از مسده حلاوت از خوف جحیم
 همه سحر کنه تو ز زنگ است و عظیم
 ز بسد مشکو که عفو رست و رحیم
 لکم ضما

کفتم شما را چنین میجویم
 باروی تو فردوسین میجویم
 نو اسم که وفائی بقدر تو بود
 فرمود کمن پر خستین میجویم
 یکروز بیغیمشدم از غم دل
 دلدار بصد نازم اگر دنجبیل
 کها بو فائی که تو شمرمت باوا
 کیوی من و فخته روی من و کل
 مردانه ازین چشم بی چشم ببت
 چشم تو وفائی که بود همچو جباب
 تا کم نشود ز چشمت که آنچه شبیم
 در کمره محیط سوزنی که بفته
 اسباب دلار از جانانده بود
 دل عاشق کیوی پریشانده بود
 این شیفته استی زنندان شده بود
 خونی که نخرده بود وفائی از چه
 میرفت و بد و او همه باده پرت
 آریار وفائی قد جاده است
 کاه از رخ غمزدای او پر ز هر دل
 جزدوست وفائی هر چه آمل شوند
 بگذر که اینجاست همه اشکال شوند
 هشتاد که از زید دوست و زنان
 کین دست و زبان کواها فعال شوند
 پروانه بشمع گفت ای خوشگل من
 دانی که چگونه است آبول گل من
 زمین پس تو بجای من وفائی فدای
 دیگر شکن به هیچ روی دل من

این سخن را در کتاب
 کهن روز
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود
 در وصف آن کس که
 در دنیا با او بود

ساقی که لبش غنچه رخسیر است ۱۹۰ در حلقه زلف او شیرین است

جامی بوفایی ز کرم آمد و داد دست که این تخمین شیرین است

ساقی چو قد حکم گرفت از نور قدم از عارض او سگفت صد باغ آرام

از خنده او دو صد و چاه موجود و از عشو او هر جا خاست عدم

ساقی چو در غلغن جام مرست شد گلرنگش دی نیت شدی مرست شد

داوی بوفایی قبیله نرخیان

مرست شدی چنانکه از دست شدی

دستی بوفایی زد و بازو بست از صدها که در دست فدا کرد

یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد ز غنچه او ز لطف فروردین است

اشعار و فایلی که چنین شیرین است از وصف شکر خنده دلبه اثری است

ای جان و یافت به چنین خواهد بود یک بجزه خنده است نیت کرد

استم جو و فایلی همه در دستم و در کف کفتم به کنار رنگ من زرد و حرا است

یعنی که علاج تو به تبدیل هوا رخ که عیان زلف برشان نیست

بی زیار تو فایلی که طمش خیار است بیار ز گل یاد کنی هم عار است

این اشعار در کتاب...
در حلقه زلف او شیرین است
دست که این تخمین شیرین است
از عارض او سگفت صد باغ آرام
و از عشو او هر جا خاست عدم
گلرنگش دی نیت شدی مرست شد
دستی بوفایی زد و بازو بست
یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد
اشعار و فایلی که چنین شیرین است
ای جان و یافت به چنین خواهد بود
استم جو و فایلی همه در دستم و در کف
یعنی که علاج تو به تبدیل هوا
بی زیار تو فایلی که طمش خیار است
بیار ز گل یاد کنی هم عار است

این اشعار در کتاب...
دستی بوفایی زد و بازو بست
یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد
اشعار و فایلی که چنین شیرین است
ای جان و یافت به چنین خواهد بود
استم جو و فایلی همه در دستم و در کف
یعنی که علاج تو به تبدیل هوا
بی زیار تو فایلی که طمش خیار است
بیار ز گل یاد کنی هم عار است

قسم دل آنکه خسته جان دارد ۱۹۲
 در ما کند ز درد نفسی آرد
 خواهی ز رسید بجان تو هیچ کند
 از هر چه میجو و درین چاه
 وفای همه اسبابان
 جان باخته کرد زندان کرد
 جان باید و دل باید و آنان کرد
 یارب سو و فانی نبود هیچ کسی
 مرده نفس و هیچکس بود اهل کسی
 یارب برسان بر اسی
 بر عمر ز خود جو کوتاهی
 شکر تو اگر تو دین و دنیا خواهی
 کفایت از هیچ طیان ثمری
 کافی است همه درد ترا کم نظری
 کویا که طلوع کرده مه در شب تار
 کویا که طلوع کرده مه در شب تار

با ما رود ای او که چون
 ما خدام مردود می بینیم
 تقوی در دنیا ندانند
 عین دین است که باقی

بار آمد و نشت و فانی برخواست ^{خاست} ۱۹۴
 در مجلس عاشقان بی ناموشان آرام گیریدم ایجان جهان
 جان بر لب و دل کف و وفا صفتیم
 از غنچه کبکی اشارت از نادل جان
 آن شوخ که از غایت حسن روح خوش با یاد سخن سسری نیاوردی شش
 از کجیف بر چن نکشت ایس کویا که وفایی است چنین بسته درش
 ای برده ز عاشقان دلوسه و قرار ایجان وفایی تو قربان و تار
 من بنده آن نگاه مرست و خمار آهوشیندم که بود شیر شکار
 اما که بدل تخم وفا کاشته اند بر داشته انبار دل انباشته اند
 با نور خرد او فای چون می گرد بادیده حتی ندیده نداشتند
 از همت آنچه اغ اسلام نامه چون شب که گرز ز فروغ رخ ماه
 آن رهبر که امان از آن ره که داشت بر گشت چون گشت خوش باروی سیاه
 حسنی که خبای در تو کرده است پدید
 صد سپه و فانی گئی از ناز نغمه
 کافر سز زلف و طاق ابروی تو دید روحان قبله کردوزنار برید
 آرام گیرای دل پر ز عیوب دیگر در دیگران مرد و حلقه مگوب

۱۹۴۰
 یک سیر خوب به زصد صورت خوب
 ای آنکه عاشقانگهی منسوع نظر
 بگردیده سیه سفید ایندور
 در هر که دلبران جسمالی دارد
 کز دور فلک بدر و بالی دارد
 گردن بن ز کینه و قهر شتاب
 افشادم از آن دو کجکین در تو تاب
 ناچار در خیل سخندان شستم
 بی فایده بد قرین جبران شستم
 کفکاه و فانی من این آهون
 بر خیز و پیامتس ازین راه نان
 سرشته تری نیست و فانی ز تو کس
 چرا نوسر ایسمه و بگر فیه نفس
 زیند یوسیه درون نغمه اس
 در نورش زانو قطب اقطاب جهان
 بر جای خودند بر هوامی که تیر

بشو زلف زلفه ای
 با بفرمانک دهمه زلفه زلفه
 با بفرمانک دهمه زلفه زلفه
 با بفرمانک دهمه زلفه زلفه

مکتب
 در صورتی و فانی
 ای آنکه عاشقانگهی
 ای آینه آه و فانی
 رسم است هر آن که
 نازد بچال خود و فانی
 دیدم دو نفر جنب
 بر خاک فکند مرا زار
 ناانوسه همه و حیران
 چند زدم ناله و فریاد
 ناگاه صلا ز زمین
 بشیخ در کجکارت
 سرشته تری نیست
 چرا نوسر ایسمه
 زیند یوسیه درون
 در نورش زانو قطب
 بر جای خودند بر

آنکه وفائی نخب با خیزد ۹۵ در انداز و ویکت نزدیکتر اند
 زغب رو وفائی دل خود در نگاه
 فکری کنی زنجی شود مرشد راه
 شیخ گدگند دل ترا نرم و سفید
 در خدمت رستان حق ای عموی
 کر راست روی تو هم از آن است روی
 کی یا پس از خار و خشک میدرو
 بیوده وفائی براه کج ندو
 آن رهبر ساکنان بکار وصال
 آن قبایله امال و وفائی مه و سال
 میگرد از اصحاب نبی که کمال
 مبه بود و ز خورشید همچو است جمال
 یارب تو با پروی شاه مردان
 این بنده وفائی مکن از دران
 روز و مو پر کنه و سیه کرده سفید
 بنواز و غیبی تنو چشم کردن
 در راه اطاعت خدا جان سپری
 یک چند وفائی اگر از خود کنی
 باقی شوی و به قرب تور شک بند
 تا چشمه وفائی تو جیب آن کرد شوی
 روز در دوشی بند لوسه در دوشی
 تسلیم می از خواجگان شو بخند
 کرد سه دوشی مرد شوی فرد شوی
 ای راه رو بادیه زنجی تو غیب
 بشنو ز وفائی نخبی نیکو عجب
 خواهی که کسی بدولت عیو طلب
 اهدت ز بزرگان طریقه ای طلب

عجب
 در خدمت رستان حق ای عموی
 کر راست روی تو هم از آن است روی
 کی یا پس از خار و خشک میدرو
 بیوده وفائی براه کج ندو
 آن رهبر ساکنان بکار وصال
 آن قبایله امال و وفائی مه و سال
 میگرد از اصحاب نبی که کمال
 مبه بود و ز خورشید همچو است جمال
 یارب تو با پروی شاه مردان
 این بنده وفائی مکن از دران
 روز و مو پر کنه و سیه کرده سفید
 بنواز و غیبی تنو چشم کردن
 در راه اطاعت خدا جان سپری
 یک چند وفائی اگر از خود کنی
 باقی شوی و به قرب تور شک بند
 تا چشمه وفائی تو جیب آن کرد شوی
 روز در دوشی بند لوسه در دوشی
 تسلیم می از خواجگان شو بخند
 کرد سه دوشی مرد شوی فرد شوی
 ای راه رو بادیه زنجی تو غیب
 بشنو ز وفائی نخبی نیکو عجب
 خواهی که کسی بدولت عیو طلب
 اهدت ز بزرگان طریقه ای طلب

ابدال خد چون ز خودی کرده کند در پیش وجودن چه دیوار و چه در
 در طی مکان وفایی فرسوده نیند فی الجمله ملایکند بر شکل است
 ز ابدال خد ای عقل بکار شود کز همتشان وفایی کل خار شود
 در کور نظر کنند روشن گردد بر نازکد کنند کلر آرز شود
 و تا که بدم بجرانی در کز حراغ روشنم ظنی
 برانه سبب باز نو کرد حوان یار آمد و گشت دیده ام نورانی

ان خدیجه خورشید گفت وفایی بیبر
 که خود بگذر زیند بران کند
 دنبال او امر که یک روزه صفا صد ساله چنان نزد ایجان پدر
 هست و تا بدل میل زار آزار رشتان تمنای بسیار
 صد سال توان فدا بیمار و فکار شاید که در آمد ز دم روزی بار
 بارب تو بخی آنکه خرد ذات نیت در رحمت بجز گواه اثبات نیت
 کن از جسم من و تا بگذر این نیت که قال مکافات تو نیت
 ای جان من که نیت غم از نیت دارم ز بخشایش تو طمتم
 شاید که بفرا د وفاتی برسی چون نیت مرا بخ تو فرما در بسی
 این نفس که با تو ای و تا ما نیت زلف را که از دمای آدم حوا را

شکر از تو
 در آن روزی که
 در آن روزی که
 در آن روزی که
 در آن روزی که

آنکه بیاد دوست دل رساند دیوانه و شند و پاودت افساند
 ز نفس اخیال بد و فانی گشتی کز این بهشت اکثری ایشانند
 فرخند کسی که بخت او یار شود یکجند مقیم کوی ابرار شود
 از دهن این پاکه لاندت بدار کز همتشان و فانی کل خار شود
 خواهی ز وجود جوشن بیت شوی
 بادست شوی و فای از دست شوی
 در سایه پر نقش بندان کز تایت شوی است شوی مت شوی
 این راه و فانی که بر میسکندی چند آنکه تو نزد دیگری دورتری
 خواهی که رسی بمنزل بی خبران از بی خبران پرس که تو با خبری
 تا است و فانی حجب دبر من مشکل که ریسم بویل آن شوخ زمین
 خواهی بکام دل بینی رخ یار کز خود نم آنجا بادور فکن
 دل عیش حقیقت و جاسر خدا آزار ولی است بیشک آزار خدا
 ز نهار و فانی که ز نخند ز تو بینی است برنده قلب ابرار خدا
 آنکه کجوی سینه و شان که تو وارستی این ماده گشان بخرند
 شاید که وفای همه دزدیره زو کین محبتسان بچشم دل می گزند
 در عشق خدا وفای دل باخته به رخ فکرم از آنکه در کس
 و اندر سر و کار دین سر انداخته به رخ فکرم از آنکه در کس

کما ر دل و دین سوخته فدا شده
 جان در ره او با حه با جان دارد
 دین نیست بجز آنکه مسلمان دارد
 مانند وفائی است که قربان کردد
 کافر چه عجب اگر مسلمان کردد
 زین روی وفائی چه شودت روا
 سپیت و مرید خویش را قبله نجات
 و از عمر نیده چون وفائی شری
 از عالم حال کی دستت خبری
 دیدم ضمنی پشت در آمد بسفیر
 این جای وجودیت رو برو کی
 حکاک قضا ز رحمت بردانی
 و از تو صفات حضرت سبحانی
 بر عالم آرد وفائی نهوت
 قطب فلک جلال غوث ثانی
 خرم مهر

نصیب از این است که در این عالم
 عبادت خدا را از چشم دور
 ملاحظه فرماید
 در جهان جا بیست
 ضیغه مدد افشا
 جان را بعلت
 سبب از
 در طلب
 شیره از
 تقوی
 فقوت
 زخا
 نظر
 نظر
 تو
 دل
 ارتقا
 بقاد
 تو
 و امور

خشم دل نگر روز و شب کار است جان بر کف دست ز پی کد را
یاری که وفا بی بردانده یار یار است نه غیرانه بلکه یار است
از چشم تو من بعل تو گشتم ای در مانده و تشنه کام و ناکام و غیره
رحمی کن و بر حال وفا بی نظری ای پر مغسان بساعی دستم که
آنانکه یکمیب که می نمازند اندر عقب سکار و شیب از زنده
مان دست وفا بی بخش از دشمن که نظری بس ترا ز زنده
آن زلف کارم که می و آشود روی تو مد کرد و دلم را بر بود
در پیره شبی فاده بودم ناکاه
نور شد وفا بی ز کرم چه نمود
زلف تو که بود پرده صبح امید از آه دلم ز روی تو ای کشید
نومید شو وفا بی از روز وصال وصل اند و شب رفتو تا شرمید
اسفند شب دو شب می نمازیدم اینست که دل بد و بکاشتم
چون پروفا بی نظر کردی من دیوانه بدم عاقبت فرزانه شدم
ابدال خدا که شاه را بنده کنند بر در وفا بی همه دم خنده کنند
این طایفه هم کار میجادند با دوی بد مند و مرده را زنده کنند

آن کس که چشم توست چو تو عجب باشد زیندم خواجه زنده دلان
 برادر بجان و دل فانی قدمی زیندم
 خاک قدم بسوگشایش می گراشش و از آب نزارند
 بشکر بفلان در پریمغسان
 کشف همه ز چی کستای عجب یکان بشان عیان و چش پز عجب
 بر صرخ اشرا کرد فانی بروند اینکو غنسل نقش بندان چه عجب
 هر جا که کند ظو یک مشقه نور طلعت تو اندکند عویش طهور
 جایی که وفانی نظیر بود دیوان بر جسم میگردند ز دور
 شب عکس رقیب در جان گرفت این دود سیاه چشمه جوان گرفت
 نوز شید جهان فرد ز چون حیرت آسوده وفانی پی جانان گرفت
 بیچکسی هیچ دم ایجان پدر زلف را که پاشم تهارت
 ای بس که در این سیکه مویاره درند
 بر گشت وفانی شده از ازل نظر
 ای طالب حق جریده در راه بود نادیده وفانی بر چاه
 صد بار بهشت ترا اگر نمائند بی همت یاکان دلا گاه مرد
 می هیچ وفانی ز کف ساده مجاور تا پیرمغان نخندند بداده مجاور
 بری که زواسته نخوت خمر است از راه مرد و فریب سجاده مجاور
 کمان ایندل کور در راه کور در راه کور در راه کور در راه کور

این طایفه نستان که همه شیارند ^{۲۰۴} محمود کار و ساقی خارند
 مقبول خدایند و فایانی چه عجب کز خاک هزار چون تو می بردارند
 تصریف قضایق شبنان عجب احیای رفات را چندان عجب
 کز سر بزند و فایانی از مظهر ذلت یک مجرّم نه هزار چند آن عجب
 زان بار که گرم حوا و از کنند بود عجب آنکه صعو را باز کنند
 اما که فایانی همه منظور حقند خورشید صفت بر آستان کنند
 من بنده آنکه جان و دل در باز در خدمت صاحب نظری بگذارد

بیکروز بود و فایانی آن زگر حق
 خاک سہی بگیرد و زرسازد

مردان خدا که میدویدند میکزکند اند و صف شکنی همه سرو سرتکند
 بگرفته و فایانی علم قرب بدوش بالقبس و هوا همیشه اندر خاکند
 هر کس کشید دامن درویشان یکجور عجب چشید از دین درویشان
 آسوده و فایانی زغم هر دو حصان
 این جیب و یا که هتمه کرد اند در ویشان دل دازند که مباد دل لدا

اهل علم

دنیا را بیاید است از هر دو راه و هر دو سبک
 درک تا کسی در تمام روز سوس و نون و سبک

دنیا که عبارت است از همه او بود
 درک تا کسی در تمام روز سوس و نون و سبک

این طایفه آن شب به امید آنکه کل کل از غار یاسین برود

هشیار و فانی زوی از براد
در دیده به چشم جوهره خالکدرو

هر کس که بر آستانه باشد سرو

کرا بجات خواهی آری تو بدست

از خضر شود دور و فانی نفس

یکچند بجالان مینداز نظر

کر سیر و تماشا چهرت هوس

یار ب تو مولد خاک بر دامن

روزی که وفای تو خاک برود

یار بنم آنکه رویه تر ز نامه

بگذر ز وفای که گریه در سیم

کردیم کسی بادیه کرد ز گذر

کفتم ز تو من نصیحتی خواهم و گفت

چرا کاشته ندروی و فانی

راهی که ز ترک دین همی فرماید

نیکد زه مخالفت و فانی بندا

پس که سکنی غم از جان برد

نویسد و فانی توان بگون ازو

هر چه که هست مست فرمان براد

تغیر کردی تنی این راه بدست

کین راه پر از خوف بر از دم و دود

این آینه ریاک کن از رنگ و کدر

ز انجام جهان من تو فانی بگر

بر جان تو دم ولایتی ایشان بکار

از خطه این طایفه بیرون مگذار

سرمه دوزار و پر کت ز زانم

از بلبس و جو آنکه بهتر زانم

دیم که می پیر خود مانده ز کار

این طایفه آن شب به امید آنکه کل کل از غار یاسین برود
هشیار و فانی زوی از براد در دیده به چشم جوهره خالکدرو
هر کس که بر آستانه باشد سرو کرا بجات خواهی آری تو بدست
از خضر شود دور و فانی نفس یکچند بجالان مینداز نظر
کر سیر و تماشا چهرت هوس یار ب تو مولد خاک بر دامن
روزی که وفای تو خاک برود یار بنم آنکه رویه تر ز نامه
بگذر ز وفای که گریه در سیم کردیم کسی بادیه کرد ز گذر
کفتم ز تو من نصیحتی خواهم و گفت چرا کاشته ندروی و فانی
راهی که ز ترک دین همی فرماید نیکد زه مخالفت و فانی بندا
پس که سکنی غم از جان برد نویسد و فانی توان بگون ازو
هر چه که هست مست فرمان براد
تغیر کردی تنی این راه بدست
کین راه پر از خوف بر از دم و دود
این آینه ریاک کن از رنگ و کدر
ز انجام جهان من تو فانی بگر
بر جان تو دم ولایتی ایشان بکار
از خطه این طایفه بیرون مگذار
سرمه دوزار و پر کت ز زانم
از بلبس و جو آنکه بهتر زانم
دیم که می پیر خود مانده ز کار
این طایفه آن شب به امید آنکه کل کل از غار یاسین برود
هشیار و فانی زوی از براد در دیده به چشم جوهره خالکدرو
هر کس که بر آستانه باشد سرو کرا بجات خواهی آری تو بدست
از خضر شود دور و فانی نفس یکچند بجالان مینداز نظر
کر سیر و تماشا چهرت هوس یار ب تو مولد خاک بر دامن
روزی که وفای تو خاک برود یار بنم آنکه رویه تر ز نامه
بگذر ز وفای که گریه در سیم کردیم کسی بادیه کرد ز گذر
کفتم ز تو من نصیحتی خواهم و گفت چرا کاشته ندروی و فانی
راهی که ز ترک دین همی فرماید نیکد زه مخالفت و فانی بندا
پس که سکنی غم از جان برد نویسد و فانی توان بگون ازو
هر چه که هست مست فرمان براد
تغیر کردی تنی این راه بدست
کین راه پر از خوف بر از دم و دود
این آینه ریاک کن از رنگ و کدر
ز انجام جهان من تو فانی بگر
بر جان تو دم ولایتی ایشان بکار
از خطه این طایفه بیرون مگذار
سرمه دوزار و پر کت ز زانم
از بلبس و جو آنکه بهتر زانم
دیم که می پیر خود مانده ز کار

یکچند و فانی بجهنم آوردیم ^{۲۰۹} با در دو غم زمانه اهدم بودم
 یوسف صفی رسید و دم گرفت از چاه الم ریاضت هم بودم
 زلف سار و فانی بدلو جان شتاب
 از خاکه بر بزرگدین روی ممتاب
 چون مرد خدا در ابو آتشش رود با مرد خدا چه میکند آتش و آب
 صاحب دل اگر به شکمان بر شک نیست و فانی که او جان بر
 از پیروی شیفت مصطفوی شاید اگر قطره بعین برسد
 یکچند دیبا بروای بر شک یک تدمند اباشن و نه روی نکای
 کرسی عقیقه لایب ارد زنها زان مرد خدا را چه اندیشه پاک
 ایدان کلنی زیدت شام و حجر از پند و فانی مگذر زمان سیزده
 خواهی که رهشوی ازین زندین در سایه پرورشندان که از آن صحیح الکانات خیرا و شرف
 یارب بگرم رضاک بردار مرا در دست بوی نفس مگذر مرا و بار آورده و نقد
 نادانو چه لم جو و فانی یارب از بخشش دولت که دارا که فکایدین تا اول نه الحیت
 کاکفت باد محمی وقت هم دهر اشهر که فایده انقضای حق و الله اعلم
 بیمار نگاه میت را مرده بی سفاک و اشتر لایق به الله انما یصدق الکمال الطبع الثبات لایف
 رطبه الله علیه

۴۱
 ای باده وفایی که در آرزو به ما کس
 بخت نه مشکل است و بخت شک
 کل کرد وفایی بر چمن سلوه چند
 آن بسته زبان بلج بر در و کردند
 از عکس سخن نوی این گزینست
 شد قلم بر العالم آوازه بگفتند
 این جمع و چاکه ز اهل نظر بند
 از کار هر چه کن با بسته بند
 در جام جبین نامی چون می کردند
 ایشان کردند و دیگران هم کردند
 بر هر که وفایی چو تراره باشد
 کبر شده بنوا اگر کش باشد
 کار تو تو واضح است و اہم تطلبی
 شاید که رود ستان در که باشد
 ای بچکس ای وفایی پر ز خطر
 در صورت ایچکس بخواری سکر
 چه خد کثوف اولیا است
 باشد که ز خود نیزند از بند خیر
 ای باده وفایی بجهت سکر
 عارف همه دم دو چیز دار در نظر
 بی یاد خدای نیست بی پیشه خویش
 ز انبوی ملائک است ز انبوی
 بی رطله پر نفس بر مشید
 ظلمت سخن جو نور خویش مید
 هر کس بر لغت نبی باشد
 از خاتم انبیا مددی یابد
 بفرزانی

کس که در آرزو به ما کس
 بخت نه مشکل است و بخت شک
 کل کرد وفایی بر چمن سلوه چند
 آن بسته زبان بلج بر در و کردند
 از عکس سخن نوی این گزینست
 شد قلم بر العالم آوازه بگفتند
 این جمع و چاکه ز اهل نظر بند
 از کار هر چه کن با بسته بند
 در جام جبین نامی چون می کردند
 ایشان کردند و دیگران هم کردند
 بر هر که وفایی چو تراره باشد
 کبر شده بنوا اگر کش باشد
 کار تو تو واضح است و اہم تطلبی
 شاید که رود ستان در که باشد
 ای بچکس ای وفایی پر ز خطر
 در صورت ایچکس بخواری سکر
 چه خد کثوف اولیا است
 باشد که ز خود نیزند از بند خیر
 ای باده وفایی بجهت سکر
 عارف همه دم دو چیز دار در نظر
 بی یاد خدای نیست بی پیشه خویش
 ز انبوی ملائک است ز انبوی
 بی رطله پر نفس بر مشید
 ظلمت سخن جو نور خویش مید
 هر کس بر لغت نبی باشد
 از خاتم انبیا مددی یابد
 بفرزانی

مردان خسته امتحان خواهد کرد
در هر دو جهن این زبان خواهد کرد
سر و عین کبر و سلمان دانند
کنند ولی نطفه در و بر اند
یار ب محبت او سحر حریفی
محروم مفرمان که کریمی و غنی
دامان ترا گرفته ام ای خضر شیت
ای خضر گرم نماله وقت بد داشت

انگار خود آن کس که عیان خواهد کرد
زین کار و فانی ببرد متفکریست
مردان خسته را چون خواب دور اند
در کویت هفتشان و فانی مگر
یار ب بی نبوت رسول مدنی
این بنده و فانی که قدر است
در چشم و فانی که سر ایش است
یا کامو جگر سوخته و تشنه لبم

پنجاهه و در مانده ولی یار و دیار
زین بحر عین گشته من بد را دور
تا زنده بود بی سوس و سامان
مکند و فانی که از این باشد X

در بگر کنه فاشه ام خسته و زار
یار ب زو فانی بگذر و ستم
که دل از زار بر زار کاشد
یار ب تو ترجمی بجای دل من

برادران و فانی زمین سوزید
نصیحی که آب طلا نوشته شود
خلافه بود اگر دو فرشته شود
اگر تو خون خوری آب آینه که نوشته شود
نه پشته آب نوان نه آب پشته شود
به کاد ازل

راش سنی با اصل جت بکند
رقم چگونه مبرم که نوشته خواهد شد
قضای مبرم از خود می گنج باز

بگویند حق تعالی العبد را
و قد هم نطفنا من العبد
آدم آن کافر صمد
مال خیار فلک مقارن
ان نظرت از وجوده و صفیه
و ما بر علیه من وجهه
فانست کس لا فقهه آفتاب
و ارا بیه لاش کیکه
نظرت از تیر من اقصی
انقروی فانس من
بده اوجه الاما العبد
العقبه غفار با ب
غافره قل اما کست
و علیها ما آتست
و قد فیما کست ایتم
و هی الحقیقه ایضا
اذا فرغت

چو در ازل بسویند رفیقان ^{۲۱۴} محال بود که کشته شود
 هر آنچه خواست وفائی همان شو چار ^{۲۱۵} بمن بگوی که سوز چو کوه در کشته شود
 خوشگفت کی روز وفا بپر
 در گوشن بر جان من پند بدار
 تازه از غم نادان بگریز
 ز آن که بر شران گزند بر
 با مردم نازان منفس
 این شو از سرشته فتنه دشر
 در شوره میز تخم خود رنج بر
 با مردم نازان منفس
 بوزینه و خرنه میو یکم و خمر
 سبکاشی در درخو نادان و هول
 هر جانوری که هست بروی زمین
 پنهان که بصورت آدمی آید
 عشق که وفا و طاق عین شو
 سینه که و خاشاک و زود
 چون شیر و خا سوز پیر پنج شو
 زور او در حیدر و باه چه شو
 فراتس صبا بر باط فرورون
 لذت باط بر رو زمین
 همچون دلغایان و جانیه
 کل کشت بهشت کشت و فردوس کن
 در باغ ابرص و نارون است
 سرو سن و یاسن و ز سرت است
 آنرا در کند کل وفائی در است
 کل نوبه چراغ این انجمن است
 رفیقان من و وفا و باغ
 دیدم که دیده نونشانی خوش چراغ

ای که بفرمان خدا میگردی
 در خواهش نفس خویش اندر گردی
 مرشد بنمود هر گاه باشد سنوی
 ز نفس پاری هر بدوی تاندوی
 خواهی که بود شکر و خواهی بدوی
 بیدل چون او شده ای پس غلوی
 دیگر همه دین بسج نرزد خوی
 انصار که نیت هر که باشد هر وی
 شخری نبود هر گاه باشد وی
 از رحمت حق و شفاعت مصطفوی
 این است هر که استیقام ای عموی
 چون بی غرض است و بار و بر که و چنان
 شاید که نصیحت و فانی نشنوی
 آن نور و فانی که دل می دارد
 به خشنده هزار گریه در پی دارد
 آن به که در

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى
 عَلِيٍّ وَآلِهِ وَتَقَدَّرَ
 عَنِّيْ وَآلِ قَدَّرَ عَلٰى
 تَقَدَّرَ وَآلِ قَدَّرَ
 تَوْجِيْهِ بَانَ قَدَّرَ
 اَنَّ الْمَكْنَ بَسِيْ قَدَّرَ
 بِالْقَدَّرَ فَادَّ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ وَآلِ قَدَّرَ
 بِلِ اَجْبَارِ قَدَّرَ
 قَدَّرَ بِلِ اَجْبَارِ
 قَدَّرَ وَآلِ قَدَّرَ
 لَانِيْ قَدَّرَ
 بِلِ قَدَّرَ
 وَآلِ قَدَّرَ
 لِيْمَ عِلْمَ قَدَّرَ
 الْحَقِّقَةَ قَدَّرَ
 لَامْحُوْرَةَ قَدَّرَ
 وَآلِ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ

۳۱۸
بان باد که دادی بو فانی چشمش درت برین کز ابوکلمین
برکاب برین جنج مرا و ان بود
با جنط ملاح در فارس همه روز
کدر همه جا کمرت و عنبر آرا
آن کس جز تو بگر فایده نیست
بگذر ز ججهن یکد لردانه بیاب

شیر ز منشی است کز قافایان
بملک درت به زنده ملا خلیل
در بند خورشید نعلی بجهنم باش
مهر و بلخی بسیار و کز زنده باش
بشنود فانی چه زبان کس کور
بگذر ز همه سیر از همه تنه باش
کبریا است رتت بزار کند
تبد تو غفلت تو سبب ار کند
میراب خانه فارس در نیک نفسی
صد شوگان زمین لاکه و غملا کند
آخر تو فایده دل دشت دی
هر که تنه علاقت و لعلوی
بوم جو سلمان بگو سخن تو با
کره ز بیانات نر بر رادی
صدای تو بگو نیت کز هر ی
در خلوت تو ذکر و طاعت و تو همه
می لاکه فارس بی یاکت
ایمان تو نیت غیر از نیت تقیه
است در فارس

همه از فانی کوهان

خوب بکنه از ولین درین کوهان

خمش کعبه مذاق جان بزرگوهان ز این نفر از لسته خوش کوهان

میخانه لکجه بر از باب هنر است ط انهمه کوهان

سبزه فانی مرغ فایغ و لی اول شتر باغوبوش سار کوهان

کنیم از چو رفینه بوقت قنده در طلعت او غنادر سینه غار

خوشه وفانی کوهان بر وقت طربت و عیش مکانم نهاد

ار در شنی امید فلان کعبه ام کوه شرف از بنسار کعبه ام

جان برب و از این قول بغیر تبار و در بار کعبه ام

مهر غم مصال زلف و در دله مخلصه من که تاجه در دله

کعبه کله فایغ بر سر هر کس ز نجو خوشتر دل بجو

الام بجان بملزم کعبه ار در ز نور حضرت بارم کعبه

صند شکر فایغ در کعبه تنال بر خاک که در بارم کعبه

بشکر که فایغ در کعبه زین هر جمله در ز کعبه

خوشتر چه بود از کعبه تبار شتر کعبه لکجه در کعبه

از اشرف عشق کعبه تبار پوهوش لاق زاه کعبه

آینه فایغ در کعبه ساه ز که موهو بحر کعبه

بار کعبه و پشتر وفانی در کعبه جانم بر کعبه و ز نور کعبه

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'این کعبه است', 'خوشتر کعبه', and 'بشکر کعبه'.

کعبه بیگانه طبع از دست
دل نظار کا و جلی کر است

۲۲۰
لمخطبه عشق تو نام من
خلام فنا نظر من
جبروت تو اهل علم من
یارب تو بر نور ملام من
جان بر لب بولبت با بر بدوم

در نه تو فاسد در تو
خزان و فغان خاک محبت تو
ابر تو بر سرم مه جان بر سینه
بخونده فاشم از زوایت یار
لمشغله سینه لاله زور محبت
از زلفنا پر جویسی باز کو
بسکون فایز رخ دلباشند
در شهر خطایم جمع است بر رخ
کویب و طبع کجا کز غم است
بگرفت چهره کز خط غایب کرد
یا اینکه شربت جنتی استم در رخ

کشم با وفا خوش بنده که
کنج جان زین روشنی ناله
بیکاره ز داشت رونقی سردستن
کهر خیمه از نو سفر است ز باغ
در نیمه شبمان بونو بد ناله
که در سر تو فرزندم بگذر
در وقت از نو تو فرزندم بگویی
بسکون فایز رخ دلباشند
صبر زهر ما بود پر کوه فواغ
در باغ هم کشت پی که کلوع
تا همچو فایز کنت جان ز ناله
محتاج آفتاب کردان یار
در وصف همه شرفیه نور ز شاک

یا ای دل

بیا که در
کوشه های
کوهی که

سعدی
کشم با وفا خوش بنده که
کنج جان زین روشنی ناله
بیکاره ز داشت رونقی سردستن
کهر خیمه از نو سفر است ز باغ
در نیمه شبمان بونو بد ناله
که در سر تو فرزندم بگذر
در وقت از نو تو فرزندم بگویی
بسکون فایز رخ دلباشند
صبر زهر ما بود پر کوه فواغ
در باغ هم کشت پی که کلوع
تا همچو فایز کنت جان ز ناله
محتاج آفتاب کردان یار
در وصف همه شرفیه نور ز شاک

تقت اعتراف
بغز اول شربت
سرمه ای عشق
این حال است
تعب

چشمه دست تیا و فارسی نری ۲۲۳
دماغش دم فارسی نام هر میکفت کل و جبهه
چرخه که از خنده بود اغوشم زین حسن زلف تو کنم مرهم
چشمه رخ رفت فایز شتاب
میکفت بی جگر گشته کباب
چشمه ز بر دم سالکار زخم از بند دماغ عا شفا کید طایب
تایده ز خاک غریبها نگو ایجان ترا شامه اول تو
زین همه فایز بر خیز و برو بی کس از یقین هو مرا نگو
ان دست که در دست تو می آید مگر است برت من امروز می آید
تایز فایز که در دست تو کل
شاد است در دست او بر تم کل
رقم نهارت بجان در بار نشاء از زخم محمد زانم شمار
ملاکرت بوش درم از غیب تو زو می شد فایز شود از ما ز شمار
یارب هر دی ایچره پیمان بند سحلا ضمه بد کلر است با برسد
حوشتر ضمه بود از زخم فایز تو گو
ایچر کلر خفا که حاجان نصیر جانان رسد
سینه ان کلر زنده از زخم تو تران در سینه
سینه سینه بگرز فایز رضا
کلر او طول حشره لطیف و الو
بر باغ و دراز نما و انجالی سجا
چشمه صحبت و فیض بر من یافته
خوردی که شفا کت بر جهان یافته
شع و دلا و حسن و کرم و صفای تو
درین شکر و حمد و ثناء و...

بر له کل کائنات نور توی ظاهر کرد صد خلقت کرد هر سه ما هزاران تنی که
بویه آدم نوبه قمر الدین که چون توی بوی ولد کرد خلیل ساکن تو بود غرض صمد

توی بنای مین که به قلمه کاه ال حاج
هفت زمین تو فکالت تو پاکت ذات فرد داشت و کوه و بحر و درمی نام
صد هزار و بیست هزار را چهار هزاران بگرد حتی سب توی کصه خلقت ایدوی جمله

حبت تو لوگت انا الحق تو در منصور حلاج
ابتدا آدم له تو تو تو له آدم بوی صحو معجزت حق که از عالم نامی او
حبت تو بوبرب آرنی که به مورا کوه دوی بوی شرف تو حق که طوبی و صحو

نام تو برفرق جمله انبیا سائزده تاج
ایکانت عرش اعقاب تو عزتت مجلس دهانین شیدا رو چو کلمت
قدسیانیم شاخو انزوی چو نبوت سی هزار لفظ مع آله ساکن گزند

فخره بوجور جان که کبری بی بی زواج
در سج و سج با کج و زنج روز کار برده سر شده مکان عرش اعلا روت
آیه لا تقرب مال الیتیم وی کرد اثر یعنی کس حد نیه دجای تو کبر قرار

ای ساری بوکس نعت ساکن مانه ال فراج
و قریش قوم معنون شهر فقت بوند خوار شد رفقت با صد حق هم سخن
مانه اشین ادا مانه العار لوان بون انکار بیضه قمری آرنج جنموت با برده

من کلام احمد کور قدس سره
بر له کل کائنات نور توی ظاهر کرد صد خلقت کرد هر سه ما هزاران تنی که
بویه آدم نوبه قمر الدین که چون توی بوی ولد کرد خلیل ساکن تو بود غرض صمد
توی بنای مین که به قلمه کاه ال حاج
هفت زمین تو فکالت تو پاکت ذات فرد داشت و کوه و بحر و درمی نام
صد هزار و بیست هزار را چهار هزاران بگرد حتی سب توی کصه خلقت ایدوی جمله
حبت تو لوگت انا الحق تو در منصور حلاج
ابتدا آدم له تو تو تو له آدم بوی صحو معجزت حق که از عالم نامی او
حبت تو بوبرب آرنی که به مورا کوه دوی بوی شرف تو حق که طوبی و صحو
نام تو برفرق جمله انبیا سائزده تاج
ایکانت عرش اعقاب تو عزتت مجلس دهانین شیدا رو چو کلمت
قدسیانیم شاخو انزوی چو نبوت سی هزار لفظ مع آله ساکن گزند
فخره بوجور جان که کبری بی بی زواج
در سج و سج با کج و زنج روز کار برده سر شده مکان عرش اعلا روت
آیه لا تقرب مال الیتیم وی کرد اثر یعنی کس حد نیه دجای تو کبر قرار
ای ساری بوکس نعت ساکن مانه ال فراج
و قریش قوم معنون شهر فقت بوند خوار شد رفقت با صد حق هم سخن
مانه اشین ادا مانه العار لوان بون انکار بیضه قمری آرنج جنموت با برده

حق
دلین و در شان زنده دل بر سر زند
مده به بخت و بخت بد
دو عالمی که جاوید و دل باقی
دو عالمی که جاوید و دل باقی
دو عالمی که جاوید و دل باقی

سیرت از گشت خفا به صفت خلق
در نیم عمر سبزه نشسته
روغری می بکسرد چهاره ایم
مخت شدم خربان دیده ایم
که بر زده عرش عظمی هم رفت
که بگو بر بندگان خود رحیم
از شرافت ابتدا گذرستم
عده غایب شد اندر کامیانت
مانهای ماعرفا سیزد سیس
جان زای ماعرفای سرفرو
مختر آدم رحمتا للعالمین
گشت عرش در کمر و روح در طقم
که سیمان حال عرش عظمی هستند
بر طریق حمت دلایندگان
درمان جان زغای راز سبند
پای نه

دوبت از گداز چین رنگ خلق
باجای فرست از آن کلدسته
مار با در عین را او سه ایم
مار داغ زلف زندان دیده ایم
چند در آه خربان منزوی است
دانت آن خداوند عظیم
آن اسمی که بر لوح از قلم
آن نوری که محض الفت
ما صرا میا که بود از پنجه سیس
پس مال از بنده که پر نامه بود
آن دلایر لایسین
آن نوری که از سر قدم
آن روحینان همند
جان جمله معینان
خواجه کمال نقشبند

بی نقس نازمان شدم زیرا بار ذلت حصیسان شدم
 با همی کن ش دکن زهرستم دست دل گیر در آرزو نظلمستم
 جوشش زن دریا چیت را د در دستان ریخت سر سینه
 دست بکشت در حضور کربیا لب بجنبان در مقام لجبی
 گای خداوند خط بخش کریم ای خدا ای برگ داد در رسم
 بکنز از جسم دغای از هر وقت
 پس سخن ختمش کردت
 و در ترف شیخ ساداته
 ای خوش بنیسم بحر یک شفقان
 دردم به مینه بود کوه چاره زخمی
 که آه سیردین بنی سینه کو توه
 سو تا و تا و سینه و شکنا و آوه و
 درک نهر چا و و شکله دل بربوات
 نهری کوا و یکمه هم فک سر میه
 نهر خنار عطره سما در خنار است
 نهر و نایب باد که در کلا از شیخ
 ای قاصه نیانم آدانه داده وادعید افروخت فوت کوه دل شربوه
 سیم برانم برود که بر آدوه بر بای و عده و صلا که در کوه
 که تا و جوش سینه نی دیده ملازه مرز و مرز و حجت و کل سینه کوه
 لطفی لطف و چاره نو آدوه کل کوه در دهنم خنار در کوه
 بود بره که کله به پیغام در بره که کله به پیغام
 نهری که حبه کله آوه کوتاه آن اسب و ما خناری سر و پیغام
 خاک تری که در کله هم رنگ آوه آوه کلاش و در ما الایا ایما
 عزیز ز رسته خاک کوزر حظه
 نهر و نایب

اگر خدا بخواهد تا نزدیکی او نرسد
تا چون نرسد تا نزدیکی او نرسد

۲۳۰

نیز در خلده نبرد آن سبیده
نیز در کشت رید در صبر داد لریه
در بلف حضرت باری عظمی
در که سر و در نس باغ سجاد
در که کوه کوه در شکر کوه
او طاقه که در دره جلا در شسته
ادشسته خوبرونه دو نوره نظره
دولطف خود و رحمت او در صوره
بجای خود و رحمت او نورد در آره
نور صوره ای که در رحمت منوره
او نخله بدست او نوره مطهره
طه سموت او به معمار بنره
کیکه خاندان بهر خلق طافه
حاک در صفا که طایفه عارفه
که در نه حکم مقدم او در کتب

در بلف حضرت باری عظمی
در که سر و در نس باغ سجاد
در که کوه کوه در شکر کوه
او طاقه که در دره جلا در شسته
ادشسته خوبرونه دو نوره نظره
دولطف خود و رحمت او در صوره
بجای خود و رحمت او نورد در آره
نور صوره ای که در رحمت منوره
او نخله بدست او نوره مطهره
طه سموت او به معمار بنره
کیکه خاندان بهر خلق طافه
حاک در صفا که طایفه عارفه
که در نه حکم مقدم او در کتب

سوره

بدون تکبر مردم چو می کنند در آن بهره دهر در آفاق کیت

هانی بر که ناست بی تکبر که در ملک باغ به خفاف زیت

در فیض وجود بسته شدی صلوات بر او بود بقا کسته شدی

همه عالم عدم شدی با هم بلکه بپیردن نیامدی غنیم

داند انگش زعفران باشد بصر که دوشه را چه جا شود یک شهر

سبک جمعیت از نظام فقه رخنه در کار خاص دعای فقه

در صفات باری عزانه

صفات کمال موصوفت بقوت جلال معروفت

که بود بر از قیاس و شمار همه با ذات او غیره عین

در خبر که چه هست صد کم یک نیت اند هزار یک مقصود

در چه باشد هزار و یک مشهور همه پاکش بود بری از شین

در صفت حیات

از صفاتش کی حیات آید که امام همه صفات آمد

بلکه از زنده بخویشتن است زندگان دگر بدو زنده

در صفت علم

مستطاب

باید همه با این کلمات
در فیض وجود بسته شدی
همه عالم عدم شدی با هم
داند انگش زعفران باشد بصر
سبک جمعیت از نظام فقه
صفات کمال موصوفت
که بود بر از قیاس و شمار
در خبر که چه هست صد کم یک
در چه باشد هزار و یک مشهور
همه پاکش بود بری از شین
از صفاتش کی حیات آید
بلکه از زنده بخویشتن است
زندگان دگر بدو زنده

خزانه کند در دستش زنی
نه چندانکه در دل پر زنی
جزای که زره زنده بر فروخت
بسی ذیره با شمی که از او است

ص

ت بعد از حیات علم و شعور
متعلق بیکم کلیات
ذره نیت در مکین و مکان
عدو در یک در بیابانها
همه نزدیک او بود خا هر
همه در علم او بود حاضر

در صفت ارادت

ارز بی آن بود ارادت خسته
فغانهای که در همه اشیا
که ارادی بود جو فعل بشیر
منبت جمله از منبت ارادت
شعله بل ارادت شرخار
خه ابلگر جهانیان همند
که نباشد چنان ارادت او
در همه در مقام آن همند
نه در بل ارادت او سود

ره طایان بوی املی بوی
توبه زدن کرد از او جان
کوتاه فانی در زمان
توبه داران فانی

عقلی از بسین همد و فکرت
متجاوز از آن بجز نیات
که نه علمش بود محیط بر آن
عدو بر کف نه بستانها
همه در علم او بود حاضر
خواستی لا يزال با کم و کاست
نو بود در جهان بچو پید
در طبعی بود چو میاد جگر
بتنی بر کمال حکمت او است
نکند بی شیت آراس
که سر سویی از جهان کا هند
تند ان کا ستن سیر یکو
که بر آن ذره بمیز اینند
توانند ذره فنو
در زمان و بعد از آن با حیات
در زمان و بعد از آن با حیات
در زمان و بعد از آن با حیات
در زمان و بعد از آن با حیات

و قد شاهدت من الله العليم الخبير
 ما لا يحيط به العقل ولا يحيط به
 الحواس ولا يحيط به العلم
 و قد شاهدت من الله العليم الخبير
 ما لا يحيط به العقل ولا يحيط به
 الحواس ولا يحيط به العلم

در صورتی که در آن قدرتی بود کار
 در همه کار و در همه حالت
 سرودت را همه شاد
 کارگر با تو سرگردان است
 رخت تا خسته و جگر کشید

در صفت سمع و بصر

است جز علم معنی دید
 نیست از کوشش سر شنید
 بیند از روشن است آری است
 بیند و داند از نیش نه کم
 بر زبان بجا یکان یکان شنود

در صفت کلام

نه بجان زبان و کام بود
 بخت خاشاک لایق نه
 بعدم گفت گفتهها رشک
 بقضا رجو رقص کن

حدیث

در میان کف تصرف و تدبیر
 جنبش جسم و جان از ایشان است
 زایب و ثروت و شهر گویا را
 کش به آنجا برد که می شاید
 در چشمها و بر لبها و سراخ
 باشد اندر وجود اندر
 که با سهای خاصه مذکورند
 نفع در صدر از سر افیت
 قابل ز قهاست عزایا
 که نویسنده کان خیر و شرفند
 برین ریا کرده مقام
 سر عصبیان رقم نند و دیان
 که نمیند نویسنده را بصورت
 از اول لغوم انبیا در بند

کرده بر یک بوجوب تفسیر
 گردش آسمان از ایشان است
 تفسیر قطره غم با ران
 که نه با آن فرشته آید
 نند برک تازه از شاخ
 که نه جمعی فرشته بمشد
 از هر یک چهار مشهورند
 روح و تنه از کار جبریت
 کافر ز قهاست میگوید
 کار دیگر موکل شریفند
 دو بر وزند با وی و دلبستم
 کاتب استخوان یک زین
 میتوانند پیش چشم شریف
 خاصه در چشم نادیان بید

در بیان بیباکیم اسلام

اینها

انبیا برکندیدگان هستند
 بر سواى خود از بنی آدم
 نفس و شیطان بقصد جرم گناه
 در بفرض محال یا نادر
 پیش از باب شرح وین نظم
 آدم اندیم که خورد کند مرا
 دانه را که خورد از آن شجره
 است بقصدای فضل ازل
 وز همه انصرا صد عیلت
 آن قضای که انبیا را بود
 که شود جمله مجتمع با هم
 هر بنی را که حجتی داد بند
 نیت مبعوث پیش شرح
 خاتم الانبیا در اول است
 از پله او رسول دیگر نیت

برده از کفر خلق ما سبق اند
 فضا دارند بر مملکت
 نتوانند زدن بر ایشان راه
 از یکی ذتی تو صادر
 مشتمل بر مصالح است و حکم
 تخم می کاشت نذر مرد مرا
 شد و جود فتح و تو اشتره
 بعضی از بعضی انصرا اکل
 که رخت سوی ما رسول و نبی است
 و آن شما یکه صفی را بود
 همه باشند از انصرا صد کم
 جانب اوستی فرستادند
 غیر احمد کسی بکا فرناس
 دیگر همه چو جز او اکل است
 بعد از او هیچ کس میر نیت

که انبیا
 بر سواى خود
 از بنی آدم
 نفس و شیطان
 بقصد جرم گناه
 در بفرض محال
 یا نادر
 پیش از باب
 شرح وین نظم
 آدم اندیم
 که خورد کند
 مرا دانه را
 که خورد از
 آن شجره
 است بقصدای
 فضل ازل
 وز همه
 انصرا صد
 عیلت آن
 قضای که
 انبیا را
 بود که
 شود
 جمله
 مجتمع
 با هم
 هر بنی
 را که
 حجتی
 داد
 بند
 نیت
 مبعوث
 پیش
 شرح
 خاتم
 الانبیا
 در
 اول
 است
 از
 پله
 او
 رسول
 دیگر
 نیت
 که
 انبیا
 بر
 سواى
 خود
 از
 بنی
 آدم
 نفس
 و
 شیطان
 بقصد
 جرم
 گناه
 در
 بفرض
 محال
 یا
 نادر
 پیش
 از
 باب
 شرح
 وین
 نظم
 آدم
 اندیم
 که
 خورد
 کند
 مرا
 دانه
 را
 که
 خورد
 از
 آن
 شجره
 است
 بقصدای
 فضل
 ازل
 وز
 همه
 انصرا
 صد
 عیلت
 آن
 قضای
 که
 انبیا
 را
 بود
 که
 شود
 جمله
 مجتمع
 با
 هم
 هر
 بنی
 را
 که
 حجتی
 داد
 بند
 نیت
 مبعوث
 پیش
 شرح
 خاتم
 الانبیا
 در
 اول
 است
 از
 پله
 او
 رسول
 دیگر
 نیت

اگر اظهار آن میان اعم
باشد آن معجزه بعرف نام
از ذلی خارق که مسعت
معجزاتی که انبیا را بود
ای باب معجزه که اورا است
است تحرکت بها بسیار
صد و چارست در خبر مشهور
هر کتا بیکه کرد حق ازال
سچو تورت اکتاب کیم
و کر انجید کادست فره
جامع این چهار قران است
معنی و لفظ آن بود معجز
فصحای عرب اگر تمام
عاجز ایند و قاصد مضطر
چون کتاب خدا کلام خدا

است با دعوی نبوت ضم
در نه باشد که امت از انام
معجزان نبی تسبیح است
مشترک رسول ما را بود
که ندادت انبیا را دست
کشته نازل بر نهیهای کبار
لیکن از ادران بدان محذور
باشش مؤمن بدان علی اللجال
بر کلیم و صحف برابر اسم
بر مسجود بود بر او در
که محمد تسبیح آن است
ناید از خلق شدن هرگز
سحر در زند در لوای کلام
یکسر از مشهوره قصر
از صفات کلام بنده مبتدا

Handwritten marginal notes in various directions, including the top and bottom of the page, providing commentary or additional text related to the main content.

هر خصومت که بود شان با هم
 بر کس انگشت اعتراض نه
 حکم انصاف با خدای گذار
 و آن که کرد با حیدر
 حق در آنجا بدت حیدر بود
 آن خلاف از مخالفان
 گر کسی را خدای لغت کرد
 در باحسان و لطف شد همراز
 هر که شد ز اهر قیده بدید
 که چه صده بیعت و خوار
 مکن اورا برزنش تکفیر
 در به بینی کسی ز اهر صلاح
 از منای شود بکار کیوی
 کند از فرضها و نافه ما
 بیعتن ز اهرش شمار

بعبس من در آنجا دم
 دین خود را یکان بباد مده
 بسند کی کن ترا بجز کار
 در خلافت صحابی دیگر
 جنک با او خطای منکر بود
 لیکن از طعن و لعن لب بند
 نیت لعن مز در اش در حق
 لعن ماجرا نکند و باز
 که باورده بنی کر دید
 بینی از روی روی علم و مهر
 شمارش ز اهر نار و کیم
 که ره راه دین صراح و روح
 با او امر نهد بکلی روی
 سدی عقیبی روانه قافله ما
 اینم اورا ز آخرش مگذار
 کف عاقلان را که با او نماند

در خلافت صحابی دیگر
 جنک با او خطای منکر بود
 لیکن از طعن و لعن لب بند
 نیت لعن مز در اش در حق
 لعن ماجرا نکند و باز
 که باورده بنی کر دید
 بینی از روی روی علم و مهر
 شمارش ز اهر نار و کیم
 که ره راه دین صراح و روح
 با او امر نهد بکلی روی
 سدی عقیبی روانه قافله ما
 اینم اورا ز آخرش مگذار
 کف عاقلان را که با او نماند

نشو و یافت همچس بجان
 مر سرافیل را دهد دستور
 زان رسیدن خلائق عالم
 عجز نازک کنسد دور
 بار دیگر زحق شود نامور
 در دمد در قالب و ابدان
 کر چه ابدان بود پرکنده
 از پی تفع صور نوع بشر
 سویشان بعد نظر کارکن
 سعد اراومند بھر شرف
 اشقیار اصحفا رشت
 وضع میزان کند ازین
 انکس افزو کفه سبت
 و انکس افزو کفه عصیان
 چون زمینان و وضع ایزد

کالنه آله بر آیدش بزبان
 حق تعالی که در دمد در صور
 همه میرند چون چراغ زدم
 بنو و جنس آدمی دیار
 که کند تفع صدر صاحب صدر
 بیکی دزدون هزاران جان
 چو آتش شود بدم زنده
 چون شو حشر کرده در حشر
 نامحای عمل کنند برین
 نامه از سوی دست راکت
 از سوی چپ دهند یا پیش
 تاب بخند طاعت و حیوان
 شادری کو که شد راه نکات
 خون کری کو که ماند در خرن
 جسم عجب با بنهند

کالنه آله بر آیدش بزبان
 حق تعالی که در دمد در صور
 همه میرند چون چراغ زدم
 بنو و جنس آدمی دیار
 که کند تفع صدر صاحب صدر
 بیکی دزدون هزاران جان
 چو آتش شود بدم زنده
 چون شو حشر کرده در حشر
 نامحای عمل کنند برین
 نامه از سوی دست راکت
 از سوی چپ دهند یا پیش
 تاب بخند طاعت و حیوان
 شادری کو که شد راه نکات
 خون کری کو که ماند در خرن
 جسم عجب با بنهند

عابر آن بود در آتش غرق
 عرض آن موی بلکه از موی کم
 بر سر هر کسندشان حاضر
 قمره زخ تو مراد را جا که
 لیکت بر قدر قدرت تو حمید
 خود نبوت غیر رات روی
 بگذرد هم چون برق طغیان
 یا چو چیزی فزون تر از آن
 بنزد آن گذشتن با نثر
 باشد او را بقدر ضعف و کس
 که چه بنید شقت بسیار
 جای او جادوان بود در ناز
 سوزد آنکه بقدر جرم و گناه
 بر ماند آن سزا و جزا
 رحمت الرحمن بخشاید

بلی نمان که از قدم باوق
 نیز چون تیغ بلکه افزون هم
 هر که باشد ز مومن و کافر
 هر که کافری چون نهی است
 مومنان را زنی رسیده است
 هرگز بر طریقت نبوی
 از نوزاد او هرگز بر میز
 یا چو مرغی پران دیگ در آن
 ز آنکه صفی بود در آیش
 بلکه در رخ آن گذر که تنگ
 یک یا بد خصمی آخر کار
 هر که بدد در رخ از کف
 در بود مومنی فدا ده ز راه
 یا خواهد از فاعل شفا
 در دردی از شفیق کشاید

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

چون آمد موافق عرصات
کرده آگاه خالق داور
هر که گوید جواب خوب
در نه در هر یکی ز سخت حال
چون ز دوزخ کند خلق کند
دو دوزخ ز خود فرو شویند
در جات بهشت با شربت
هر کس اقبال علم و عمل
جاودان در مقام خود باشد
نعت او بود بیرون شمار
که به بند خدا ایرا به لبر
بهت دیدار حق ابد نعم

طاعت ناقص ما موثر مغزبان نعت
بزم کرد عفت عصفان نعت
که مطیعان بایستند عفت

بهر هر قهی سوال
طی هر مو قهی کند شب تاب
رنج بیند هزار سال وصال
شت و شومی کند در کور
سوی جنت سرای خود پویند
که بقول تقات ثابت کرد
و هر آنجا خدای مقام و کلام
هرگز نشد از غصه خراشد
بتر از جسمه نعت و کلام
چون شب چارده مه افروز
و نه نعتی الکلام

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد سجده ای گیتا را
ذات پاکش ز غیب دعای
موسا را زنی در دستان ز...

طاعت ناقص ما موثر مغزبان نعت
بزم کرد عفت عصفان نعت
که مطیعان بایستند عفت
بهر هر قهی سوال
طی هر مو قهی کند شب تاب
رنج بیند هزار سال وصال
شت و شومی کند در کور
سوی جنت سرای خود پویند
که بقول تقات ثابت کرد
و هر آنجا خدای مقام و کلام
هرگز نشد از غصه خراشد
بتر از جسمه نعت و کلام
چون شب چارده مه افروز
و نه نعتی الکلام
بسم الله الرحمن الرحیم
انکه جان داد عقد و دین مال
خالق آدمی و حق و پریت
خداست که در دین
بهر هر قهی سوال
طی هر مو قهی کند شب تاب
رنج بیند هزار سال وصال
شت و شومی کند در کور
سوی جنت سرای خود پویند
که بقول تقات ثابت کرد
و هر آنجا خدای مقام و کلام
هرگز نشد از غصه خراشد
بتر از جسمه نعت و کلام
چون شب چارده مه افروز
و نه نعتی الکلام

هر چه ظاهر شد از ارادت اوست
 حق پرستی ترا سردین است
 علم ایمان یکنو بدان نخست
 بعد از آن علم بایدت چندم
 ز آنکه بس امر میشود ظاهر
 خویش تن را مطیع فرماندار
 هر کسی پرست که ایمان
 بگر تو کوی که من ندانم این
 پس بدان کادمی چو بماند
 علم ایمان بجان شو طالب
 باب ایمان اگر بیا مرزی

نیت مقصود جز عبادت اوست
 بیقین راه مستقیم این است
 تا بود حق پرستی از تودرت
 که گنهداری از ضد ایمان
 که بود جاها اندر کافر
 خوار و قهر خواهد در کردار
 یا بنزدیک تو منان کیت
 کهر باشد بنزد اهر یقین
 وز مداوی جهر فارغ شد
 ز آنکه بر سم و زهر شو دجیب
 شمع دین را بجان برافزین

در بیان حقیقت ایمان

امت ایمان بقول پیغمبر
 اول ایمان بذات پاکست
 شهادت مینا اوست

علم شش جزای یکنو منظر
 آنکه اوستی و قادر در ذات
 بکلام قدیم کویا اوست

اعلم

این کتاب در بیان حقیقت ایمان است
 و در بیان راه مستقیم این است
 تا بود حق پرستی از تودرت
 که گنهداری از ضد ایمان
 که بود جاها اندر کافر
 خوار و قهر خواهد در کردار
 یا بنزدیک تو منان کیت
 کهر باشد بنزد اهر یقین
 وز مداوی جهر فارغ شد
 ز آنکه بر سم و زهر شو دجیب
 شمع دین را بجان برافزین

احدست و قدیم و بیانند
دویم آنکه فرشتگان دارد
همه جسم لطیف و پر دارند
سیم آنکه کلامهای خدا
چاره این آنکه بسیار رسل
پنجم ایمان بود بروز جزا
ششم ایمان بود بر قدر
هر که اعتقاد این باشد
علم اسلام بعد ازین وقت

بری از والدوزن و فرزند
که چه از چشم ما نمان دارد
امر حق را بجای می آرند
سخن خالق آند و ما دی ما
همه حق آند و ما دیان سبل
با همه واقعه که گفت خدا
که بتقدیر اوست نیکی دشمن
سالک و مرد راه دین باشد
بر همه این فریضه چون وقت

در بیان ارکان اسلام

آنکه او ختم نبیا بودت
رکن اول شهادتین باشد
دویم آنکه نماز بگذارد
رکن ثالث زکوة دادن و نماز
پنجم آنکه حج بکند ارد

رکن اسلام بیخ فرو است
بر همه خلق فرض عین باشد
بیخ عذر اندر این سخن باری
را تبش امت روزه
هر که او است

بسیار از این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره
در بیان این کلمات در کتب معتبره

بیان مبطلت و ضد

آنچه با غسل کند و ضد پنج است	هر که دانت روزه از پنج است
از سبیلین هر چه شده نازل	میکنند بی حکان و ضد غسل
خواب بر تنگنا و برسند	مسنا محرم و زول حسد
پس از آن مس قبح هر آن	کف دست روی انگشتان
است در تو چهار اب و نه	و ذی و نذیت بول و...
از سه است شود و ضد غسل	و زنی غسل باید ایفا

در بیان غسل فریضه

بسته چیز آینه ایرا طالب	غسل بر مرد وزن ثواب
سرخ سینه از ف و جل	چون ماقی شوند بی از ازل
و هم آنکه منی شود نازل	باز غسل وفات ایفا
ب غسل زن چه چیز دیگر	خاصه دان بر زمانه دان مگذر
پایه از حیض و از نفاس بود	هم دولت بر این قیاس

بیان فرض غسل

و بود فرض غسل ای داننا
 نیت در شستن
 هر چه در وقت غسل
 در وقت غسل
 در وقت غسل

یا شود استیاج اوداب
چون مرض دوان درستی سرا
صحت اینهمه بدان پنجت

بهر خود یا برای عبد و دواب
که تخیم رواست هم انجا
مبطلاتش بدان که بهیچ است

در مبطلات تخیم

مبطلات تخیم است چیز
اول آنکه تخیم اید
سخن رده نیز گفتن باز
هر شب در روز پنجشنبه نماز
اولین با دعا و پس شین
شروط نماز

فهم کن تا سوی زاهیت
کرد در زبطه و ضد باطی
یا فن آب در میان نماز
فرض عین است دل بدو در
شام و خفتن بجز بعد پس

در نماز ای که اهر ایمانی
است شرط و وجوب آن است
پاک جایگاه جامه و تن
پس چشم دخول و وقت

شرط نه و واجب است تا در آن
پس بوی است باز عقاب تمام
تر عورت بود چه در وجه
روی در سوی قبله کردن باز

در بیان ارکان نماز
باید که در آن پنجم
باید که در آن پنجم

در بیان ارکان نماز
باید که در آن پنجم
باید که در آن پنجم

شرط دیگر دو خطبه عربی است

کان چهل مرد عاقل و ضعیفی است

اداب نماز جمعه

غسل و دیگر تعظیم و تطیب

ادب روز جمعه نهاده اذیت

در سماع دو خطبه گوشیدن

جامه های سفید پوشیدن

دیر باز آمدن بخانه خویش

زود رفتن بسجده و صفین

پا نهادن بحرمت و اغزاز

گذاشتن پیش صف نماز

عذرهای نماز جمعه

هر که بیعذر کرد ترک حسی است

عذرهای نماز جمعه بسی است

اکه منتین و کمر تن عارک

ترس باران و جوع و سگ

این همه عذر باشد تقسیم

پس چو تسبیح و حرور برویم

شرط نماز قصر و جمع

بر مسافرت برکات رود

بصورت جمع نمازهای ادا

نیت قصر نیز نیت است

شرط اول ابا حجت سفت

که بپوراه سازده فرسنگ

همان زمان کن بقصر حلیع

اینچنین است نیت فقها سکا

دیگر آنکه ادا بود در قصر

ان

وان ناری کزوت جمع روا

نازکای تطوع

هر دو حضرت و نیز شام پیش از آن
 که همه فاضل و موکد است
 بار و آب بختیت و صبحی
 در تراویح هم مگردان رود
 است فرض کفایت میسازد
 هفت دان در شریعت غرایب
 بعد از آن فاکه دیگر صلوات
 مبتدیا همین تمام بود
 راه رو باش در ادای ذکوة
 بشنوا ز من تو یاد گیر این
 حیوان و جواهر است دنیات
 و زنباتات مثل دهنه در
 و ز جواهر چه قصه و چه دهن
 چشم نقاصت در این
 سبب آن صفا و نور است چون

ده ناز تطوع آمد . ت
 عید و ترکوف و استقا
 پس ناز شب است و شکر و صدق
 ای که بر حرد میکنی تو ناز
 ز کتلهای ناز میت را
 نیت است و قیام بکیرات
 پس دعا و دیگر سلام بود
 چون که فارغ شدی ز کار صلوة

در بیان ذکوة

در بیان ذکوة بینی چند
 آنچه در وی فرضیه ذکوة
 جانور گا و کوسفند و شتر

و ز فواکه ذکوة مرغ غیب
 که در این است و در این
 که در این است و در این

